

VOLAPÜK

NEMZETKÖZI KÖZLEKEDESI NYELV.

TAN- ÉS OLVASÓKÖNYV KULCSCSAL.

G. I.
LÖPITIDEL.

Ára 60 kr.

PÉCSETT, 1888.

NYOMATOTT TAIKS JÓZSEFNÉL.

Megszerzésre ajánlatnak:

Schleyer J. M. „**Volapük zsebszótár**“, német-volapük és volapük-német rész 20,000 szóval. 4 mrk. Konstanz-Baden a szerző sajátja.

Dr. M. Oblhidal und Robert Pöschl „**Sammlung deutschweltsprachlicher Wörter und Gespräche als Fortbildungsstudium der Weltsprache Volapük.**“ Carl Kravani Buchhandlung, Wien VII. Mariahilferstrasse 64. — 1 frt.

„**Volapükabled**“ Konstanz, Baden. Schleyer J. M. Egy évre 2 Mrk. 40 Pf. — A postán kell előfizetni (nem a szerkesztőnél).

„**Volapükagased**“ Wien-Meidling, Schönbrunner Hauptstrasse 106. — Egy évre 1 frt 20 kr. Előzetethetni ugyanott.

Dr. Lederer „**Volapükabuks**“ Andersen, Magabuk nen mags. Leipzig, Mayer Eduard Heinrich. 60 Pfennig I. füzet. Elbeszélések, mesék.

Lessing „**Mina von Barnhelm**“. Volapükre fordította Fieweger J. Breslau, Aderholz G. P.

Handelscorrespondenz (200 keresk. levél). Kniele Rupert. 1 Mrk. 60 Pf.

A,
Esp

VILÁGNYELV

(VOLAPÜK)

SCHLEYER J. M. RENDSZERE SZERINT.

NEMZETKÖZI KERESKEDELMI ÉS TÁRSALGÁSI NYELV.

GYAKORLATOKKAL ÉS KULCSCSAL.

GEBEUR IZOR

A PÉCSI FÖGIMNÁZIUM IGAZGATÓJA
ÉS VOLAPÜKATIDEL.

PÉCSETT, 1838.

NYOMATOTT TAIZS JÓZSEFNÉL.

708.980 - B Esp

Läseyam datuvale volapüka.

Jleyer! vobi ola nestimomsös stupiks,
Lelogomsös oti as dlimi zebüma!
Efegolöls binoms, no fälo peseviks
Ya lonedotim: ven nem ostalom ola
E popliedom, bi ebeläbol voli:
Rivami püka bal eblinol: blodami.

Rotterdam 1884.

Schnitzler, pükatidel.

ELŐSZÓ.

Jelige :

Menade bal, püki bal!

Unam uni generi humano linguam!

Egy emberiségnek egy nyelve legyen!

Quae ignorant, blasphemant,

A ki nem érti, szidja.

Sajátságos sorsa szokott lenni minden új dolognak. Ha sokat ígér, nem talál hitelre, svindlinek tartják; ha keveset ígér, eo ipso nem adnak rá semmit. Részben ez sorsa a világnyelvnek is. Itéletet mond róla mindenki, olyan is, a ki egy betűt sem ért hozzá.

A ki áttanulmányozta, rajong az eszméért, melynek megvalósítását a világnyelv célozza. Minden volapükista szépnek, hangzatosnak találja e nyelvet. A világ egyik legelső lingvistája Müller Miksa és sok német és francia nyelvtudós dicsérőleg és elismeréssel nyilatkozik e nyelvről. Föltalálóját, a szerény, de rendkívül munkás, tudós kat. lelkészt a németek nagy császára látogatásával tisztelte meg és asztalához hitta. Franciaország, Németország, Belgium, Hollandia, Spanyol- és Svédország, Orosz- és Olaszország, szóval minden civilizált nemzetek felkarolják, ápolják e nyelvet, klubokat alakítanak terjesztésére, kongresszusokat tartanak az egység föntartására. Európán túl, messze Ázsiában, Amerikában, Afrikában, sőt Ausztráliában is tért foglalt e nyelv a művelt emberek körében és tőle várják a kereskedelmi, póstai, távirdai ügyek könnyítését, nehézségeinek megoldását. A „Temps“ azt írja e nyelvről, hogy nincs a világ-

nak oly elrejtett helye, hol a mivelt emberek közt követői ne volnának.

Kimaradhat-e Magyarország a mivelt nemzetek sorából?

Bocsátkozzunk-e a fölvetetni szokott ellenvetések megcáfolásába? Az nem lehet e kis könyvnek feladata. Csak egyre reflektálunk, mi abban áll, hogy: valamely élő vagy holt nyelvet kellett volna világnyelvnek elfogadni. Nekünk ez lehetetlennek látszik. Az élő nyelvek közül az angol, szánandóan nyomoruságos, nyakatekert, helytelen helyesírása miatt sem lehet világnyelvvé. 1883-ban négy millió kézbesíthetlen levél és 34,000 kézbesíthetlen csomag érkezett a washingtoni postákra; kézbesíthetetlenek rosszul irt címzésök miatt. Az Angol sohasem fogadná el a francianyelvet, a Francia soha a németet, a Német soha az orosz nyelvet — és ezek közül soha egyiksem a chinait. Nemesak nyelvi okok, politikaiak is számba veendőek.

A holt nyelvek közül talán a latin vagy görög? melyekből tömérdek szabályaik és kivételeik és egyáltalán nehéz szerkezők miatt 8 évi fáradozás mellett is csak oly kevés eredményt sikerül felmutatnunk?! De ezeken is, a modern szellemhez és fölfogáshoz idomítva őket, annyi változtatást kellene tennünk, hogy eltekintve attól, hogy a nagy Homér és klasszikus Cicero méltó bosszusággal tiltakoznának e változtatások ellen — a mivel ma keveset törődnek a világ — kiforgattatnának klasszikus formájokból. Alig lehetne rájuk ismerni. Olyanforma monstrum lenne belőlök, mint Steiner pasilingvája. Nem volt más mód, mint egy új nemzetközi nyelvet, egy műnyelvet alkotni, mely egyetlen nagy nemzetnek sem sérti nemzeti büszkeségét és a kisebb nemzeteket megóvjá a nagy nemzetek káros nyelvi befolyásától. Ily nyelv megalkotásán törte fejét egész életén át

az éleseszü Leibnitz, a tudós angol püspök Wilkins, a kopenhágai tudós társaság, Descartes, Sinibaldo stb. stb.

Schleyer Márton János volt a szerencsés, kinek sikerült e nehéz föladatot megoldania. Világnyelve tökéletesebb valamennyi élő és holt nyelveknél, mert benne összegyűjtve van mind ama jó, belőle kihagyva mind ama rossz, a mi az élő és holt nyelvekben foglaltatik. Könnyűség, egyszerűség, világosság, szabatoság jellemzik. Nincs névelő, nincs nemi különbség, nincs kivétel. Szókötése szabad, kiejtése hangzatos; betüi mind kiejtendő, néma egy se köztük; a mely betüt, illetőleg hangot valamely nemzet nem tud kiejteni, kihagyatott; máskép, mint írva van egy sem ejtendő ki. A nyelv szépsége fölülmulhatatlan, formákban rendkívül gazdag. Kétértelműség és homály nem tulajdonai. Zsenialis mű, nagyszerű találmány.

Szótára 20,000 szót foglal magában és kapható Konstanzban 4 m = 2 frt 40 kr. 4 kiadás.

Több „Lap“ is jelenik meg e nyelven írva; minket leginkább érdekelhet a konstanzi Volapükabled, a müncheni Cogabled (élclap), a bécsi, illetőleg meidlingi Volapükagased, melyek továbbhaladásunkban elősegítenek és a nyelv fejlődéséről és föltartóztathatlan roppant elterjedéséről értesítenek. Fieweger lefordította Lessing „Minna von Barnhelm“-jét; Kniele közöl 200 kereskedelmi levelet; Kerkhofs könyvében és a francia és német lapokban sok szép értekezés és elbeszélés van. A szózatot Banfi I. kapuvári földbirtokos fordította volapükre. Debrecenben Dr. Balkányi Miklós tartott fölolvast a volapükről és azonnal megalakultak a tanfolyamok.

Minden nemzet szeresse, ápolja, mivelje, ne engedje nemzeti nyelvét, de tanulja hozzá a volapüköt és rövid idő múlva

közlekedhetni fog az egész művelt világgal szóval és írásban. „Ha már el lesz terjedve, én is megtanulom, mert az eszme célirányosságát belátom“, helytelen. Tanuld meg és terjeszd te is és el fog terjedni. Cheops piramisa egyes kövekből áll.

Egy nyelv egyesítse a világ művelt népeit. Zakariás próféta mondja: akkor egy közös megtisztult nyelven fognak az emberek beszélni.

A volapük irányeszméi.

Egy emberiségnek egy nyelve,
Egy nyelvnek egy írása,
Egy írásnak egy olvasása legyen!

*

Főnevek nemek nélkül,
Szabályok kivétel nélkül,
Ragozás rendhagyóság nélkül,
Szabad szókötés homályos értelem nélkül!

A betük (tonabs).

Önhangzók: a, ä, e, i, o, ö, u, ü. (8)

Mássalhangzók: b, c, d, f, g, h, j, k, l, m, n, p, r, s, t, v, x, y, z. (19).

A betük kiejtése olyan mint a magyarban.

Eltérések:

a	ugy	mint	a	latinban;	pl. <i>fat</i> , atya.
ä	"	"	"	németben;	pl. <i>däm</i> , kár.
e	"	"	"	magyarban	az <i>e</i> ; pl. <i>men</i> , ember.
c	"	"	"	a <i>cs</i> ;	pl. <i>cil</i> , gyermek.
j	"	"	"	az <i>s</i> ;	pl. <i>jöl</i> , nyolc.
s	"	"	"	az <i>sz</i> ;	pl. <i>sil</i> , az ég.
x	"	"	"	a <i>ksz</i> ;	pl. <i>xol</i> , ökör.
y	"	"	"	a <i>j</i> ;	pl. <i>yel</i> , az év.
z	"	"	"	a <i>c</i> ;	pl. <i>zab</i> , zab.

1. Két hangzó egymás mellett, külön kiejtendő pl. *aikel*, bárki, a-ikel; *Deut*, Németország, De-ut; *saun*, egészség, sza-un.

2. A hangsúly jelzésére két ékezet (kazet) szokott használatni; (') rövidséget és hangkiemelést (˘) nyújtást jelent. Egyiket sem fogjuk használni, mert az első többnyire csak idegen szókban fordul elő, a második csak azért is mellőzhető, mert minden szónak végtagát amugy is kissé nyújtva kell kimondanunk; pl. *saun* = szaūn; *labob* = labōb, nekem van; *tal* = tāl, a föld; *saneli* = szanelī, az orvost.

3. A nagy kezdőbetűkről szóló szabályok ugyanazok, mint a magyar nyelvben. Ezen szót *God*, isten, mindig nagy kezdőbetűvel írják. A személy- és helyneveket saját nemzeti írásmódjuk szerint kell írunk; zárjelbe utánok tehetjük kiejtés szerint írva, ha ugyan helyes kiejtésüket ki tudjuk írni; pl. *Bordeaux* (Bordó); *Széchenyi*, *Pécs*, *Wien*, *Newyork*.

Schleyer világalfabetumában nem fordul elé a magyar ny, gy, ty, zs, ds, é. — A német *ch* = q; pl. *Münqen* = München.

Személyes névmások és igehajlítás.

Binön lenni.

<i>ob</i> én	<i>binob</i> vagyok
<i>ol</i> te (ön)	<i>binol</i> vagy (ön van)
<i>om</i> ő, az (him. n.)	<i>binom</i> van
<i>of</i> ő, az (nőnem)	<i>binof</i> van
<i>os</i> az (személytelen)	<i>binos</i> van (es ist)
<i>on</i> az ember, valaki	<i>binon</i> van (man ist)
<i>ons</i> ön, önök	<i>binons</i> van, vannak
<i>obs</i> mi	<i>binobs</i> vagyunk
<i>ols</i> ti (önök)	<i>binols</i> vagytok (önök vannak)
<i>oms</i> ők, azok (him. n.)	<i>binoms</i> vannak
<i>ofs</i> ők azok (nőnem)	<i>binofs</i> vannak
<i>sibinos</i> van (es gibt)	<i>sibinoms</i> vannak (es gibt)
	<i>sibinön</i> létezni.

1. A főnevekből, ha jelentmények engedi, igéket képezni azáltal, hogy hozzáadjuk a személyes névmásokat; pl. *bin*, a lét; *binob*, vagyok.

2. Az egyes és többes számú harmadik személynek két nemi alakja van, mely a férfi- és nőszemélynevek megkülönböztetésére szolgál; az *os* képviseli a semleges nemet és csak személytelen kifejezéseknél használtatik; pl. *lömibos*, esik (az eső); *atos binos pölogölos*, ez látható (es ist zu sehen); *fat binom gudik*, az atya (van) jó; *mot binof gudik*, az anya (van) jó; *fats binoms gudik*, az atyák (vannak) jók; *mots binofs gudik*, az anyák (vannak) jók. Az *on* a határozatlan kifejezések jelölésére alkalmas; pl. *sagon*, mondják (man sagt); *logon*, látja az ember, látni, hogy —

3. Az — ön, önök — kifejezések újabb határozmány szerint nem használtatnak, hanem helyettök az egyes és többes második személy, úgy mint a klaszszikus görög és latinban; tehát *pükol*, te beszélsz, ön beszél; *pükols*, ti beszéltek, önök beszélnek.

4. Ha az alany személyes névmás, ez elhallgatható, mert az igében amúgy is befoglaltatik; csak nyomatékosság kedvéért szoktuk kitenni; pl. (*ob*) *binob*, én vagyok.

5. Ha névszó az állitmány a — van, vannak — miként a 2-ik pontban láttuk, kiteendők; pl. a ház (van) nagy, *dom binom gletik*; a házak (vannak) nagyok, *doms binoms gletik*.

6. A nőszemélyneveket úgy jelöljük, hogy eléjük *ji*-szócskát teszünk; pl. *matel*, a férj; *jimatel*, a feleség; hasonlóképen járunk el az állatok neveinél, azon különbséggel, hogy ha hímeket akarunk jelezni, az állatnév elé *om* képzőt teszünk, mikor nőtényt akarunk jelezni *ji* képzőt; pl. *gok*, a tyúk (faj); *omgok*, a kakas; *jigok*, a jérce; *jeval*, ló; *omjeval*, a csödör; *jijeval*, a kanca. — A női foglalkozást jelentő neveket *of* előképzővel jelöljük; pl. *tidel*, tanító; *oftidel*, tanítónő, akár férjezett, akár hajadon; *vom tidela*, *jimatel tidela*, a tanító felesége. Egyébként a neveknek nemük nincsen.

7. A melléknevek főnévtörzsektől *-ik*, *-lik*, *-nik*, *-sik* képzőkkel képeztetnek. Ha állitmánykép állanak a mondatban, ragozatlanul maradnak a többes számban is (l. 2. 5.); ha jelzők, akkor rendszeren közvetlenül főneveik után állnak és pedig ragozatlanul; ha azonban jelzett főneveik előtt állanak, vagy azoktól messzebb esnek, velök számban és esetben megegyeztetnek az előfordulható értelemzavar kikerülése végett. Többes számban áll az előre helyezett jelző melléknév, ha két vagy több, habár egyes számban álló főnévre vonatkozik, melyekkel esetben is megegyez; pl. *logob gletikis bimi e domi* (látom a nagyokat: fát és házat.)

8. A melléknevekből *os* raggal semlegesszerű főnevek lesznek; pl. *valikos*, minden (Alles); *gudikos*, a jó (das Gute).

Az ejtegetés.

Egyes szám (banum).

Al.	fat gudik,	gudik fat (ki) kimfal	—
Birt.	fata gudik	gudika fata (kié) kimafal	a (de)

Tul.	fate gudik	gudike fate (kinek)	kimefal	e (al)
Tárgy.	fati gudik	gudiki fati (kit)	kimifal	i

Többes szám (plunum).

Al.	fats gudik	gudiks fats (kik)		s
Birt.	fatas gudik	gudikas fatas (kiké)		as (de)
Tul.	fates gudik	gudikes fates (kiknek)		es (al)
Tárgy.	fatis gudik	gudikis fatis (kiket)		is

1. A birtokos esetről a *de* és a tulajdonitónál az *al* rendszeren csak a tulajdonneveknél használatos, de akkor a tulajdonnév az alanyesetben marad, mert az elöljárók mind alanyesetet vonzanak; csak erre a kérdésre h o v á tárgyesetet; pl. *de Géza*, Gézáé; *al Irma*, Irmának; *de Pécs*, Pécsről.

2. A szólító eset *kimofal* egy eléje tett *o* által különbözik az alanyesettől; pl. *o söl!* uram! Összefüggő beszédben az *o* sokszor el is marad.

3. Távolító eset *kimufal* és névelők a volapükben rendszerint nincsenek; a névelőt *el*, *elji*, (jiel) *elos*; *un*, *jiun*, *unos* csak rendkívüli esetekben használjuk, hol az értelem világossága okvetlenül megkívánja.

4. A főnevek ejtegetését követik a személyes névmások is, valamint minden ejtegethető szó; pl. *ob*, én; *oba*, enyim; *obe*, nekem; *obi*, engem; *obs*, mi; *obsa* (obas) mienk; *obse* (obes) nekünk; *obsi* (obis) minket; *ol*, te (ön); *ola*, tied (öné); *ole*, neked (önnek); *oli*, téged (önt); *ols*, ti (önök); *olsa* (olas) titek (önöké); *olse* (oles), nektek (önöknek); *olsi* (olis), titeket (önöket) stb.

I. Fordítás (lovepolam balid).

<i>lōf</i> a szeretet	<i>tid</i> tanító
<i>lōfōn</i> szeretni	<i>tidōn</i> tanítani
<i>lōfik</i> kedves	<i>pük</i> a nyelv
<i>fid</i> , <i>zib</i> étel	<i>pükōn</i> beszélni
<i>fidōn</i> enni	<i>log</i> a szem
<i>gol</i> a járás	<i>logōn</i> látni
<i>golōn</i> járni, menni	<i>lobedōn</i> engedelmeskedni

<i>kömön</i> jönni	<i>buk</i> a könyv
<i>givön</i> adni	<i>jul</i> az iskola
<i>lenadön</i> tanulni	<i>vin</i> a bor
<i>glet</i> nagyság	<i>bil</i> a sör
<i>gletik</i> nagy	<i>vat</i> a víz
<i>däm</i> kár	<i>bim</i> a fa (élő)
<i>dämik</i> ártalmas	<i>flol</i> a virág
<i>jönik</i> szép	<i>dö</i> -ról (über)
<i>smalik</i> kicsiny	<i>dö ob</i> rólam, felőlem stb.
<i>dlin</i> az ital	<i>de</i> -ról, -tól (von)
<i>dlinön</i> inni	<i>de ob</i> tőlem stb.
<i>mödik</i> sok	<i>se</i> -ből (aus)
<i>nemödik</i> kevés	<i>no</i> nem
<i>dom</i> ház	<i>in</i> -ban, -ba
<i>ledom</i> a palota	<i>in ob</i> bennem stb.
<i>cem</i> a szoba	<i>neb</i> mellett, mellé
<i>lucem</i> a mellékszoba	<i>neb ob</i> mellettem; <i>neb obi</i> mellém
<i>gad</i> a kert	<i>das</i> hogy
<i>legad</i> a park	<i>e</i> (hangzó előtt: <i>ed</i>) és

A szórend általában véve szabad; sokszor tetszés szerinti és a beszélőnek fölfogásától függ. Alany, kötige, vagy állitmányi ige, mellékrészek; ha az alany el van hallgatva, mert személyes névmás, akkor első helyen áll az ige. A tárgyeset megelőzi a tulajdonítót; a birtoknév a birtokost.

Az atya (van) jó. — A ház (van) nagy. — Te (ön) jó vagy. — Mi nagyok vagyunk. — Ti (önök) szépek vagytok. — Ön (te) (van) jó. — Önök (ti) (vannak) jók. — Ti (önök) szerettek. — Önök (ti) szeretik az atyát. — Mi engedelmeskedünk az anyának. — A tanítónő tanítja a gyermekeket. — A tanítóné (a tanító felesége) engedelmeskedik férjének. — Szeretlek (téged, önt). — Szeretlek (titeket, önöket). — Szeretünk (téged, önt, titeket, önöket). — Szeretjük őket (férfiakat, nőket). — Szerettek (engem, minket). — Látom őt (férfit, nőt). — Látnak (engem, téged, önt, minket, titeket, önöket). — A jó gyermek szereti az atyát. — Az atya a kertből jön. — Az anya a kertbe

megy. — A tanítók a kertről beszélnek. — A fák a kertben (vannak) nagyok. — Én Irmának adom a virágot; te Gézának adod a könyvet. — Én Pétertől jövök. — Ők Pécsről jönnek. — Ti (önök) szerettek minket, mi engedelmeskedünk nektek (önöknek). — A kert mellett fák vannak (sibinön). — Te (ön) a szobában vagy, ő (férfi, nő) a mellékszobában van. — A tanítóné (van) felesége a tanítónak (kié). — A tanítónő a kertbe megy. — A bor és sör (vannak) ártalmasak a gyermekeknek. — Az anya jó ételeket eszik. — Te (ön) nekik (férfiak, nők) adod a könyveket. — Te (ön) sok sört és kevés vizet iszol. — A víz (van) egészséges ital. — A parkban (sibinön) palota van. — Az atya szeret bort inni, az anya szereti a sört, a gyermekek vizet isznak. — Ők látják a palotát a kertben. — Mondják, hogy a kert (van) szép. — A gyermekek (vannak) kicsinyek. — A világnyelv (van) szép. — Látni a nagy fákat a szép kertben. — A bor, sör és víz italok. — Az atya kertje (van) nagy. — A háznak szobái (vannak) kicsinyek. — A házban szobák vannak. — A szobák (vannak) szépek. — A tanító és tanítónő (vannak) kedvesek. — Az anyának házai (vannak) nagyok. — A házak nagysága. — Az anya szeretete. — A tanítónők az iskolában tanítanak. — A gyermekek az iskolába mennek és tanulnak. — Látom a nagy fát és házat.

Az igeidők képzése.

1. Ha az ige elé kötjel nélkül *a* tétetik, ez azt jelenti, hogy *épen, most*, tehát nyomatékosabb jelen idő; pl. *abinob* in gad, most vagyok a kertben; *adlinob*, épen iszunk; *agolom*, most megy; *agolön*, épen most menni.

2. Ha az ige elé kötjel nélkül *ä, e, i, o, u*, tétetik, nyerjük az igének

äbinob, valék, végzetlen multját
ebinob, voltam, végzett jelenét
ibinob, voltam vala, végzett multját
obinob, leszek, végzetlen jövőjét
ubinob, leendettem, végzett jövőjét.

Ezen igealakok begyakorolhatók az I. fordítási gyakorlaton is.

3. *labön*, birni; *nedön*, kelleni (szükséges); *dalön*, szabad; *mutön*, kelleni (kényszer); *sötön*, kelleni (kötelesség); *kanön*, tudni, -hat, -het; pl.

labob moni, van pénzem, nálam van a pénz

no labob moni, nincs pénzem

nedob moni, kell pénz, pénzre van szükségem.

<i>kanob</i>	<table> <tr> <td>{ <i>golön</i></td> <td rowspan="2"> <table> <tr> <td>{ mehetek, tudok menni (ich kann)</td> </tr> <tr> <td>{ szabad mennem (ich darf)</td> </tr> <tr> <td>{ el kell mennem (ich muss)</td> </tr> <tr> <td>{ el kellene mennem (ich soll)</td> </tr> </table> </td> </tr> <tr> <td>{ <i>menni</i>;</td> </tr> </table>	{ <i>golön</i>	<table> <tr> <td>{ mehetek, tudok menni (ich kann)</td> </tr> <tr> <td>{ szabad mennem (ich darf)</td> </tr> <tr> <td>{ el kell mennem (ich muss)</td> </tr> <tr> <td>{ el kellene mennem (ich soll)</td> </tr> </table>	{ mehetek, tudok menni (ich kann)	{ szabad mennem (ich darf)	{ el kell mennem (ich muss)	{ el kellene mennem (ich soll)	{ <i>menni</i> ;
{ <i>golön</i>		<table> <tr> <td>{ mehetek, tudok menni (ich kann)</td> </tr> <tr> <td>{ szabad mennem (ich darf)</td> </tr> <tr> <td>{ el kell mennem (ich muss)</td> </tr> <tr> <td>{ el kellene mennem (ich soll)</td> </tr> </table>		{ mehetek, tudok menni (ich kann)	{ szabad mennem (ich darf)	{ el kell mennem (ich muss)	{ el kellene mennem (ich soll)	
{ mehetek, tudok menni (ich kann)								
{ szabad mennem (ich darf)								
{ el kell mennem (ich muss)								
{ el kellene mennem (ich soll)								
{ <i>menni</i> ;								
<i>dalob</i>								
<i>mutob</i>	<table> <tr> <td>{ <i>mogolön</i></td> <td rowspan="2"> <table> <tr> <td>{ el kell mennem (ich muss)</td> </tr> <tr> <td>{ el kellene mennem (ich soll)</td> </tr> </table> </td> </tr> <tr> <td>{ <i>elmenni</i>;</td> </tr> </table>	{ <i>mogolön</i>	<table> <tr> <td>{ el kell mennem (ich muss)</td> </tr> <tr> <td>{ el kellene mennem (ich soll)</td> </tr> </table>	{ el kell mennem (ich muss)	{ el kellene mennem (ich soll)	{ <i>elmenni</i> ;		
{ <i>mogolön</i>		<table> <tr> <td>{ el kell mennem (ich muss)</td> </tr> <tr> <td>{ el kellene mennem (ich soll)</td> </tr> </table>		{ el kell mennem (ich muss)	{ el kellene mennem (ich soll)			
{ el kell mennem (ich muss)								
{ el kellene mennem (ich soll)								
{ <i>elmenni</i> ;								
<i>sotob</i>								

lönön, valakié lenni, valakihez tartozni (gehört, gehören); pl. *dom lönom fate*, a ház az atyáé; *doms lönoms fate*, a házak az atyáéi; *buk lönom ciles*, a könyv a gyermekeké; *buks lönoms ciles*, a könyvek a gyermekekéi.

II. Fordítás (lovepolam telid).

<i>kés neif</i>	<i>galamb pejin</i>
<i>kabát gun</i>	<i>édes svidik</i>
<i>gyümölcs fluk</i>	<i>szürke gedik</i>
<i>nagybátya nök</i>	<i>fehér vietik</i>
<i>nagynéne jinök</i>	<i>fiatal yunik</i>
<i>barát flen</i>	<i>zöld glünik</i>
<i>ellenség neflen</i>	<i>hideg kalodik</i>
<i>erdő fol</i>	<i>fekete blägik</i>
<i>lomb bledem</i>	<i>selyem (böl) satinik</i>
<i>levél (növény) bled</i>	<i>ostoba stupik</i>
<i>szamár cuk</i>	<i>uj nulik</i>
<i>kalap hät</i>	<i>mindig egelo</i>
<i>kereskedő tedel</i>	<i>soha (sem) nevelo</i>
<i>tanuló julel</i>	<i>most, nu, adüpo</i>
<i>gróf gab</i>	<i>ha if</i>
<i>gróf ur söl gab</i>	<i>hanem, de ab (u)</i>
<i>kisasszony vomül</i>	<i>már ya</i>
<i>Ida k. a. vomül Ida</i>	<i>itt is</i>

ott *us*
galamb *jipejin* (nőst)
is, *i* (hangzó előtt *id*) azon szó
előtt áll, melyhez tartozik.
hozni *blinön*

ruha *klot*
mikor? *kitim? kiüp?*
a mikor *ven, kü*
akármikor *aikü*
még nem *no noq*

A következő mondatok minden ismert időben gyakorlandók.

Van (labob) késem. — Vannak (labob) késeim. — Van (labol) kalapod. — Vannak (labol) kabátaid. — A fának van (labom) gyümölcse. — A nagynénének vannak (labof) szürke galambjai, de fehérek nincsenek (neki, nem bir fehéreket.) — A fák gyümölcsei édesek. — A fiatal erdőnek zöld lombjai vannak. — Nincs (no binos) hideg. — Nincsenek házaink. — Sok ellenségtek van. — Fekete ruháik vannak (férfiak). — Selyem kalapjaik vannak (nők). — A szamarak (vannak) ostoba állatok. — Uj kalapra van szükségem (nedob, tárgyeset). — Neked (önnek) már nincs (nem van) szükséged pénzre. — Akármikor voltam a kertben, ön (te) mindig ott volt. — Mikor mentél (ön) az iskolába? — Mi ott voltunk vala már, mikor ti (önök) a kertbe mentetek. — Ők (férfiak v. nők) is itt lesznek. — A házak a kereskedőei voltak (lönön), most a tanítóei. — Nektek (önöknek) sok késeitek valának, de már nincs szükségtek azokra. — Nekik (férfiak v. nők) sohasem lesz sok virágjuk a kertben. — A kert az övé vala (lönön ome, ofe), most a mienk. — A könyvek a tanítóei, a kalap a nagybátyáé. — A palota a gróf uré. — A szép virág Ida kisasszonyé. — A kereskedőnek sok pénze van, volt, lesz stb. — Nekünk mennünk kell, kelle, kellett, fog kelleni. — Ők (férfiak, nők) mehetnek, mehettek, fognak mehetni. — Te (ön) jössz, jöttél, fogsz jönni. — Ha jöttök, lesztek; ha hoztok, esztek.

Az igeidők tartóssági és visszaható alakja.

1. Ha az *a, ä, e, o, u* előképzőket *i* felvevésével megtoldjuk, az a cselekvés, szenvedés vagy állapot folytonosságát jelenti; pl. *aibinob flen ola*, mindig barátod vagyok; *eibinol neflen oba*, ál-

landó ellenségem voltál; *oilabom (-of) moni*, folyton lesz neki pénze; *aifidob miti, ed aidlinob vati*; húst szoktam enni és vizet inni. Az *ai* néha nevek és névmások elé is kitétetik; pl. *aigudik*, állandóan jó; *aikel*, bárki; *aiplu*, több és több; sőt főnevet is alkot; pl. *aiöf*, tartósság.

2. Ha a hajlítandó ige törzséhez, vagy személyragja után a visszaható névmás *ok* kapcsolatik, ezáltal az igének visszaható alakját nyerjük; pl. *löfokob* vagy *löfobok* azaz *löfob obi*, szeretem magamat; *älöfokol*, vagy *älöfolok*, azaz *älöfol oli*, szeretéd magadat; *olöfomok*, vagy *olöfokom* (férfi), *olöfofok* vagy *olöfokof* (nő), azaz *olöfom (-of) oki*, ő szeretni fogja magamagát. *Gälobok*, én örülök (ich freue mich), *gälobsok*, mi örülünk (wir freuen uns); *gälöf-sok*, ők (nők) örülnek (sie freuen sich); *gälönok*, az ember örül (man freut sich); *gälönok*, örülni, (sich freuen); *dalobok*, megengedem magamnak, bátorkodom; *bestimobsok*, van szerencsénk (wir beehren uns).

Hajlítassék néhány ige az eddig ismert alakokon végig.

A birtoki névmások.

-ik raggal képeztetnek a személyes névmásoktól; pl. *obik* (*obikof, obikos*), enyém (az én -om, em, öm); *olik*, tied; *omik* (férfi) *ofik* (nő), övé; *osik*, azé; *onik*, az emberé, valakié; *okik*, a saját magáé; *obsik*, a mienk stb. Ejtegetésök rendes. Mint állítmányok és mint jelzők a melléknevek szabályait követik; pl. *dom obik*, vagy *obik dom*; *doma obik*, vagy *obika doma*, stb.; *doms binoms obik*; *logob obikis domi e gadi*. — A jelző birtokos névmások helyett leggyakrabban a megfelelő személyes névmások birtokos eseteit használjuk; pl. *flen obik* helyett *flen oba*; *doms olsik* helyett *doms olsa* (*olas* hangátvetéssel) *gadi okik* helyett *gadi oka*, a maga kertjét. Ha főnév nélkül állanak az *-el* képzőt is fölveszik; pl. *Kima fat?* kinek atyja? *obikel*, az enyim (fat obik, v. oba).

III. Fordítás (lovepolam kilid).

Kim? ki, kicsoda (férfi)

Kif? melyik nő?

Kis? kicsoda, mi?

Kima buk? kinek könyve?

<i>Kime lönom buk at? kié ez a</i>	<i>jiblod</i> nővér
<i>köny?</i>	<i>desekömmön</i> kijönni
<i>Kimi logol? kit látsz?</i>	<i>legivön</i> ajándékozni
<i>Kifa dom? kinek háza?</i>	<i>getön</i> kapni, elnyerni
<i>Kife? melyik nőnek?</i>	<i>vilön</i> akarni
<i>Kifi logol? melyik nőt látod?</i>	<i>spatön</i> sétálni
<i>Kisi logol? mit látsz?</i>	<i>at, jiat, osat, (atos)</i> ez
<i>Kim alabom? kinél van?</i>	<i>et, jiet, oset, (etos)</i> az
<i>saun</i> egészség	<i>ata, ate, ati, ats, atas</i> stb.
<i>blod</i> fivér	

Ki van itt? — Mi van ott? — Ki (van) a te atyád? — Ki a te anyád? — Az én atyám (van) a te nagybátyád. — Az én anyám a te nagynénéd. — A mi fivérünk mindig szeretett titeket (önöket). — A te (az ön) nővéred szép könyveket szokott (ei) nekünk ajándékozni. — Ez a gyermek nem akar tanulni. — Ez (atos) jó. — Mi (van = binom) a te atyád? — Atyád (ön atyja) tanító; anyánk tanítónő. — Kinek könyve (van) ez? — (van) Nővéremé. — Kié (lönön) az a palota? — A gróf uré. — Kinek a kertjében (a birtoknév megelőzi a birtokost) sétáltatok? — Barátoméban (kertjében barátomnak). — Kinek házából jöttek ők ki? — A gróféból (házából a grófnak). — Kinek ezen urak közül (birtokviszony) adtátok azt a kalapot? — Ennek. — Kiket láttatok a gróf kertjében? — Atyámat, fivéremet, nagybátyámat és ennek nővérét láttuk. — Kiéi (nő) azok a szép virágok? — Nővéreméi (lönön). — Kinek (nő) virágai (vannak) szépek? — Nővéreméi. — Láttam magamat a vizben. — Ők látták nővéremet és gyermekeit. — Ő látta barátomat és nagybátyját (külömbőség: oma, oka, t. i. a barátom nagybátyját, vagy a saját nagybátyját). — Neki (férfi, nő) fogom adni ezt a szép könyvet, ha tanulni fog belőle (ebből). — Minek (van) ártalmas a sok bor? — Az egészségnek. — Mit kaptál nagybátyádtól? — Az embernek nem lehet mindig (ai) pénze (az ember nem bírhat pénzt). — Folytonosan tanulnia kellett. — Most megyek az iskolába. — Mim, mid, mije, mink, mitek, mijök van?

A kérdezés és tagadás.

Ha igével, de kérdőszó nélkül kérdezzük, az ige elé vagy után a hangsúlytalan *li* szócskát teszszük, és pedig kötjellel; pl. *vilons-li? li-vilons?* akar ön? *li-labol? labol-li?* van neked (önnek)? vannak neked (önnek)? birsch te (ön)? — Ezen *li* más szókhöz is köthető; pl. *li lonedo?* mióta? *li-gletik?* mekkora? *li-mödik?* mennyi? *novo-li?* nemde? ugye? — Ha kérdő szóval kérdezzük és a *li* szócskát is kitesszük, ez nyomatékosabb kérdést jelent; pl. *kiplad binom-li?* ugyan hol van ő?

A tagadó *no* az ige előtt és után is állhat; pl. *no löfob oli,* *löfob no oli,* nem szeretlek téged (önt); *no mutos binön,* nem kell meglennie. Ha tagadólag kérdezzük, pl. nem szeretek én? akkor a *no* az ige előtt áll; pl. *no löfob-li?* de az igét követő *li* után is állhat a *no*; pl. *löfob-li no?* Ha pedig a *li* kérdőszócska az igét mellőzi, a *no* a *li* előtt áll; pl. *no li-löfob,* vagy a *li*-vel összekapcsolva utána, így: *löfob lino?*

A melléknevek fokozása és a határozók (o).

A középfokot *um*, a felsőfokot *ün* hozzáfűggesztésével képezzük; pl. *gudik, gudikum, gudikün.* Főneveket is lehet fokozni, ha jelentményök megengedi; pl. *flen, jóbarát, flenum, jobb barát, flenün,* legjobb barát (igen, nagyon jó barát). Az összehasonlításnál a középfok után *ka* = mint, -nál -nél kötszót használunk; pl. *binom gletikum, ka ob,* ő nagyobb, mint én.

Határozókat *o* képzővel alkotunk mindennemű szókból; pl. *gudiko, jól; gudikumo, jobban; gudiküno, legjobban. Gölod,* öröm; *gölodo, örömet; penäd, irás; penädo, irásban, irásilag; így tao* (ta = ellen) ellenkező esetben; *ilo,* (il = csekélység) egy kicsit; *lio? liko?* hogyan? *oko,* önmagában; *obo,* a mi engem illet miattam; *täno,* akkor; *büfo,* előbb; *vo,* valóban; *umo,* inkább. A melléknevek néha tiszta alakjokban, tehát *o* nélkül is használtatnak határozóilag; pl. *aikel elifom gudik (o) odeilom takedik (o),* a ki jól élt, nyugodtan fog meghalni.

Ha a főnevekből képzett határozók elé az *a, ü, e, i, o, u* hangzókat tesszük, akkor úgy, mint az igéknél láttuk, az időfogalmát is magokban rejtik; pl. *del*, a nap; *adelo*, ma; *üdelo*, tegnap; *edelo*, tegnapelőtt; *idelo*, három nap előtt; *odelo*, holnap; *udelo*, holnapután. Épen így: *gödelo*, reggel; *zendelo*, délbén; *vendelo*, este; *neito*, éjjel. — *Avigo*, ezen a héten; *üyelo*, a múlt évben; *omulo*, a jövő hónapban; *adüpo*, ezen órában. Ezen kívül: *tudel*, ma; *yedel*, tegnap; *telyesdel* vagy *äyesdel*, tegnapelőtt; *model*, holnap; *omodel*, holnapután. Még így is: *a-lif*, a jelen élet; *ülif*, az elmúlt élet; *olif*, a jövő élet (tulvilági élet). A *vä* előképző azt jelenti: általános, minden; pl. *vätimo*, minden időben; *vütopo*, mindenütt; *väyelo*, minden évben; *vädelo*, minden nap; *väpüko*, általános nyelven.

Jegyzet. A melléknevekből képzett határozóknál az *ik* melléknévképző el is hagyható és egyszerűen a törzshöz adatik az *o*; pl. *gudiko* helyett *gudo*, jól.

IV. Fordítás (lovepolam folid).

tinta <i>nig</i>	nyelv <i>pük</i>
kutya <i>dog</i>	menny <i>sül</i> , égbolt <i>sil</i>
föld <i>tal</i>	farkas <i>ludog</i>
tél <i>nifatim</i>	tanuló <i>julel</i>
hó <i>nif</i>	gömbölyü <i>glöpik</i>
havaz <i>nifos</i>	gazdag <i>liegik</i>
idő, időszak <i>tim</i>	boldog <i>läbik</i>
évszak <i>yelatim</i>	csúcsos <i>tipik</i>
tető <i>nuf</i>	könnyü <i>leitik</i> (suly)
nap <i>sol</i>	biztos <i>sefik</i>
olaj <i>leül</i>	kényelmes <i>kovenik</i>
becsület <i>stim</i>	egyszerü <i>balik</i>
igazság <i>velat</i>	könnyü <i>nesik<ul style="list-style-type: none">'ik</i>
út <i>veg</i>	nehéz <i>fikulik</i>
világ <i>vol</i>	még, sőt <i>sägo</i> .

Van tintám. — Van (neked, önnek) kutyád? — A föld gömbölyü. — A leggazdagabb emberek (vannak) nem mindig

legboldogabbak. — A tél (van) hideg. — A tél a leghidegebb évszak. — A legtöbb háznak csúcsos teteje van (csúcsos tetőket birnak). — A nap nagyobb, mint a föld. — Az olaj könnyebb, mint a víz (a viznél). — A becsület és igazság utja mindig a legbiztosabb, de nem mindig a legkényelmesebb. — A világnyelv a legegyszerűbb és legkönnyebb nyelv (nyelveknek legkönnyebbike). — Legjobb barátunk (a legjobb barát) az égben van. — A legjobb embereknek nincsenek mindig legtöbb barátaik. — Még a legnagyobb kutya sem (nem még van) farkas. — Voltál ott? — Ő (férfi, nő) nem fog kijönni. — Nem valál itt tegnap? — El fogsz jönni holnap? — Léteznek kertek a városokban? — Nagyobb ez a ház, a tieteknél (mint a tietek)? — Szép kalapjaik vannak ez uraknak? — Azt mondják (sagon), hogy te kisebb vagy mint én. — Nem mondják, hogy én jobb is vagyok náladnál? — Jobb gyermekei vannak a nagynénének, mint nővérednek? — Beszél ön (te) már volapükül? — Mekkora a ti házatok? — Mennyi tanítványa van a tanítónőnek? — (van) Egészséges az ön atyja? — Voltatok (önök) az iskolában? — (van) Nagyobb a nap a földnél? — Látta a te (ön) nővéred a gróf parkját? — Elmentek ők (férfi, nő) a kertbe? — Nem (van) ártalmas a víz ennek a gyermeknek? — (vannak) Nagyok a fák abban az erdőben? — Nem lesz holnapután tanítás? — Adtak nekik (férfi, nő) virágokat? — Nem fognak ők (férfi, nő) elmehetni? — Kelle nekik tanulniok? — A fiatal gróféi valának ezek a paloták? — A mult évben voltatok Pécsset (in)? — Édesek lesznek a fák gyümölcsei? — A nagynénéi azok a szürke galambok? — Nincs (nem van) hideg? — Lesz szükséged uj kalapra? — Nincs fekete kabátod? — Nem selyemből való annak a kisasszonynak a ruhája? — Nem kaptátok meg tegnap kis késeteket? — Délben esztek? — Nem minden évben fogjátok látni ezeket a fákat? — Most isznak? — Három nap előtt egészségesebb voltam. —

Összetett szók.

A szóösszetételnél a határozó (első) az egyes birtokos esetben jő; néha (a kétértelműség kikerülése végett) a többesbe; pl. *penaneif*, tollkés; *pen, neif*; *volapükatidel*, világnyelvtanító; *vol, pük, tidel*; *vödasdivül*. szókincs; *vöd, divül*; *bukaskipel*, könyvvivő; *buk, kipel* (*kipön*, tartani). Néha *o, i*, köthangzók is használatnak; pl. *gletobidik* nagyszerű, *glet*, nagyság; *bid*, mód; *kapitöpam*, fejtörés; *kap*, fej és *töpam*, erőfeszítés.

Az alapszámnevek.

Egyesek	Tizesek (s)	Összetett tizesek (s+e)
1. bal (a)	10 bals	19 balsezül
2. tel (e)	20 tels	28 telsejöl
3. kil (i)	30 kils	37 kilsevel
4. fol (o)	40 fols	46 folsemäl
5. lul (u)	50 luls	55 lulsekul
6. mäl (ä)	60 mäls	64 mäsefol
7. vel (e)	70 vels	73 velsekil
8. jöl (ö)	80 jöls	82 jölsetel
9. zül (ü)	90 züls	91 zülsebal.

Százások

100, tum	2 millio, tel balions
1000, mil	miliard, baliad
10,000, balsmil	billió, telion
100,000, tummil	trillio, kilion
millio, balion	kvadrillio; folion stb.

egy (férfi), *bal* (ejtegethető)

egy (nő), *jibal. ofbal* (*balji, balof*)

egy, (valami), *osbal* (*balos*); így a többi is.

Megjegyzések:

1. A számnevek, mint a melléknevek, főneveik után változatlanok; pl. 12 könyv, *buks balsetel*; 20 könyv, *buks tels*, hatvanhat tollat, *penis mälseväl*; 205 lovat, *jevalis teltum lul*; 1888 évben, *in yel balmil jöltum jölsejöl*. A számnevek által

meghatározott főnevek (kivéve bal) a többesben állanak; pl. hét asszony, *voms vel*.

2. Az időmennyiséget jelentő kifejezéseket ezen kérdésre: mennyi ideig, mily messze, meddig? tárgyesséttel fordítjuk; pl. *deli bal*, egy napig; *minutis lul*, öt percig. Ha a kétes értelem lehetősége ki van zárva, alanyesséttel is élhetünk; pl. *yels tel no dlinob kafi*, két éve nem iszom kávét (e helyett: *yelis tel*).

V. fordítás (lovepolam lulid).

A ki, a mely, *kel, kelof*, néha egyes számban használta-
tik többes számu főnév
után is (ejt.)

a mi *kelos* (ejt).

bárki *aikel*, bármi *aikelos*

valaki *ek* (ejt).

senki *nek* (ejt).

semmi se *nonik* (ejt).

mindegyik *alim* (ejt),

minden egyes *alík* (ejt).

a kányszor *alif*

mindenkor *alina*

valamely *sembal* (ejt).

miután *na, nag*

minthogy *bi*

csak (nur) *te*

alá- *diso-*

alatt *dis*

nagyon, igen *vemo*

hajdan, egykor *vöno*

abból, arról *en*

mért? mi okból? *kikod?*

azért, ez okból *sikod*

által *dub*

mert *ibo*

öröm *qälod*

vidám *gälik*

tulajdonság *lönef*

bőkezüség *givöf*

szó *vöd*

madár *böd*

utazás *täv*

leány *ofson*

lélek *lan*

arc *logod*

égboltozat *sil*

jobb kéz *det*

bal kéz *nedet*

forint *flon*

frank *fran*

zsidó *yudel*

orvos *sanel*

szüz *vilgin*

halál *deil*

-ért, számára *plo* (o előtt *ple*)

adóslevél *debapenäd*

következő *suköl*

rosz *badik*

kék *yulibik*

tiszta *klinik*

fáradtságos *töbik*

olvas *lilädön*
 ért *kapälön*
 énekel *kanitön*
 talál *tuvön*
 beleönt *ningifön*
 válaszol *gepükön*
 visszaküld *gesedön*
 elfogad *lensumön*
 elront *rübön*

kérdez, kér *säkön*
 kérni *begön*
 kölcsönöz *lugivön*
 ír *penön*
 tartozik *debön*
 ül *siedön*
 megvall *koefön*
 okoz *kodön*
 tesz, csinál *mekön.*

1.

Ek äilöfom vemo vini, ab ätuvom, das ailabom lönefis tel badik. „If ningifols vati“ aisagom, „rübols omi, if noniki en ningifols, rübom olis“.

2.

„Deil binom sanel gudikün“ äpükom yudel sanele sembal. — „Kikod?“ at äsäkom. — „Bi mekom te visiti bal“ yudel ägepükom.

3.

Dis bim äsiedof vilgin. Älabof floli in det, ed in nedet buki jönik. Sil äbinom yulibik e böds äkanitoms in fot. Logod vilgina äbinom gälik, ibo lan ofa äbinom klinik. Sikod no äkapälof vödis, kelis in buk älilädof: „Lif menas binom täv töbik.“ — Ab mot ofa äpükof: „Ofson obik, if löfol Godi e menis, lif ola obinom täv gälik.“

4.

Givöf de Voiture.

Balsac äbegom vöno Voiture lugivön franis foltum ome. Voiture ägivom moni ed älensumom debapenädi de Balsac, ab ägesedom omi del suköl, na ipenom diso (idisopenom) vödis at: „Koefob, das debob franis jöltum söle Balsac plo gälod, keli ekodom obe, dub säkön franis foltum de ob.

Az igének határozatlana, igeneve és állapotjelzője.

1. A határozatlan végződése *ön*; pl. *labön*, birni; — főnévileg is áll; pl. *nolön*, a tudás; — fölveszi az időt jelző hang-

zókat is; pl. *alöfön*, most szeretni; *ailogön*, mindig látni; *elogön* (*eilogön*), hogy láttam; *ologön* (*oilogön*), hogy látni fogok; *ulivön* (*uilivön*), hogy akkorra fölszabadítottam; — személyragos határozatlan is van főnévi jelentménynyel; pl. *löfobön* (*löfön obik*), az én szeretetem; az, hogy én szeretek; *löfolön* (*löfön ola*), a te szereteted; az, hogy te szeretsz; — ha az igehatározatlan elé *al* elüljárót teszünk, célt jelent; pl. *al mekön*, hogy csináljam, -jad, -ja stb. *labob al lifön*, van miből élnem; *binom tu nobik al tifön*, sokkal nemesebb, hogyses lopna; *no lifon al fidön, sod fidon al lifön*, az ember nem azért él, hogy egyék, hanem azért eszik, hogy éljen; *labob al dunön*, van dolgom; *labob al dünön*, szolgálatot kell tennem. — *Letön mekön*, csináltatni; *mekön galön*, fölkölteni; *meköl galön*, ébresztő; *mekön pöfüdik obe, ole, ome, oke*, hasznára fordítani stb.

2. Az igenév végződése *öl*; pl. (*a*) *litol*, világító (jelen); *előföl*, a ki szeretett (mult); *omaföl*, a ki mérni fog (jövő) stb. — *ö* előképzővel kötelességet jelent; pl. *pul övoböl*, egy fiu, kinek kötelessége dolgozni. — Nem-átható igéktől csak cselekvő alakú multidejű igenév képezhető; pl. *egolöl*, a ki ment; *edeilöl*, a ki meghalt; *egonöl*, a ki futott; *ekömöl*, a ki jött; *ejenöl*, a mi történt; (a szenvedő alak képzését lásd lejjebb). — Személyragozott igenév is van; pl. *löfoböl*, e helyett: *ob löföl*, én, a ki szeretek; *löfomoköl, löfomöl oki*, e helyett: *om löfoköl, löföl oki*, önmagát szerető. — Fokozni is lehet; pl. *löföllum*, jobban szerető; *löfölüu*, legjobban szerető (a szenvedő alakban is). — Határozóilag is használtatik; pl. *vedon lelel lelölo*, kovácsolván lesz a kovács (kovácsolás által) azaz a gyakorlás tesz mesterrét. — A *binön* ige az igenév mellett készülődést, szándékot jelent. pl. *li-binol motävöl?* elutazóban vagy? A *sta* előképző ugyanaz; fejezi ki; pl. *stamotävob*, elutazóban vagyok.

3. Ha az igenév elé *pö* szótagot teszünk, állapotot jelez szenvedő értelemmel; pl. *pölöföl*, a ki szeretendő; *pöilöföl*, a kit állandóan szeretni kell. — A *binön* igének semleges alakjával is eléfordul; pl. *atos binos pölogöl*, vagy vele megegyeztetve: *binos pölogölos*, ez látható; *ebinos pölöföl*, szeretendő volt;

obinos pölöföl, szeretni kell majd; *teldikos binos pöklödöl*, *kelosi no lögon* nem egy elhinni való (dolog) van, a mit az ember nem lát.

Szenvedő alak.

Jelentő mód.

Végzatl. jel. pa- (i) löfob, -ol stb. szerettetem.

Végzatl. mult pä- (i) löfob, -ol stb. szerettetém.

Végzatl. jöv. po- (i) löfob, -ol stb. szerettetni fogok.

Végzett jel. pe- (i) löfob, -ol stb. szerettettem.

Végzett mult pi- löfob, -ol stb. szerettettem vala.

Végzett jöv. pu- (i) löfob, -ol stb már akkor szerettetni fogtam.

Határozatlan.

Jelenidő pa- (i) löfön, szerettetni.

Mult pe- (i) löfön, a ki szerettetett.

Jövő pol (i) löfön, a ki szerettetni fog.

Igenév.

Jelenidő pa- (i) löföl, szeretendő; um, ün.

Mult pe- (i) löföl, szeretett (2 pont) um, ün.

Jövő po- (i) löföl, a kit majd szeretni kell, um, ün.

VI. Fordítás (lovepolam mälid.)

Bécs <i>Wien</i> (Vin)	gazdaság <i>konöm</i>
kocsi <i>vab</i>	major <i>konömaplad</i>
vaggon <i>levab</i>	határ <i>mied</i>
kocsiszin <i>vaböp</i>	mellette fekvő <i>miedöl</i>
vaspálya <i>lelod</i>	árpa <i>zeb</i>
hivatal <i>cal</i>	elsőrendü árpa <i>lezeb</i>
vasuti hivatal <i>leloda cal</i>	munka <i>vob</i>
állat <i>nim</i>	munkás <i>vobel</i>
lakás <i>löd</i>	tulajdonosnö <i>oflönel</i>
lakni <i>lödön</i>	birtok <i>lön, lab</i>
istálló <i>nimalöd</i>	ajánlat <i>lof</i>

kinálni *lofön*
 csalit *bujadem*
 király *reg*
 királyi *regik*
 birodalom *kinän*
 királyság *regakinän*
 levágott fa *boad*
 készítés *mökam*
 mezőföld *laned*
 jószág *gued*
 gyár *fablüd*
 pénztár *käd*
 viz-ség, patak, tó *vatöpem*
 Magyarország *Nugän*
 magyar *nugänik*
 magyar (ember) *nugänel*
 hónap *mul*
 minta, mustra *lesam*
 szántóföld *feil*
 erő *näm*
 hektár *tular*
 átvételi vevény *getazötam*
 kéjpalota *gälaledom*
 mozgás *muf*
 serény *mufik*

hajtani *mufön*
 család *famül*
 keleti pályaudvar *lefüstejen*
 rét *meid*
 fizetni *pelön*
 sörfözni *bilön*
 megmérni (sulyt) *vätön*
 feküdni *seistön*
 venni (meg) *lemön*
 beküldeni *ninsedön*
 elfogad, átvesz *lensumön*
 berendezni *blimön*
 (vből) állani *kositön*
 szives *plidik*
 kedves *löflik*
 forintjával *a flons*
 metermázsa *miglam* $\frac{0}{100}$ (100)
 bérmentve *fläniko*
 -val együtt *sa*
 -tól számitva *des*
 -nál *len*
 -val, -vel *ko* (o előtt: *ke*)
 után, mellett *pos* (idő)
 -val, erejénél fogva *me*

1.

Sukü lof plidik onsa (ola) de balid a. m. (amula) e sukü lesam peninsedöl obe ko lof, lensumob levabis balsetel lezeba nugänik al bilön, a flons zül plo miglam $\frac{0}{100}$ (100) pevätölis lelo-dacalo, fläniko des lefüstejen Vin, popelöl pos getazötam, len kádi Vin.

2.

Lofon al lemön lanedaguedi jönik e löffiko seistöli neb Gö-döllő in regakinän Nugän, miedöli len legadi gälaledoma regik,

kositöli se lödadom gletik peblimöl gudiküno plo famüls tel, sa nimalöd e vaböp, konömaplad, vobelalöds, fablöd plo boadamökam, pamuföl me vatanäm, tulars baltum luls feilalaneda e meids, fot, bujadem e vatöpems jönik. Kanon säkön penädo oflöneli in Aszód.

A kötmód (mögabid).

Ha a jelentőmód bármely idejéhez kötjellel a hangsúlytalan -la képzőt függesztjük, megkapjuk a kötmódnak ugyanazon idejét, pl. jelenidő: *löfob-la* szeretnék (ich möchte lieben); *palöfob-la*, én szerettetném (ich möchte geliebt werden); végzetlen mult: *if älöfob-la*, ha szeretnék (wenn ich lieben möchte); végzett jelen: *äsäkom, va elogob-la omi*; kérdezte, valjon láttam-e őt (ob ich ihn gesehen haben möchte); végzett mult: *igepükols-la*, ti feleltetek volna (ihr möchtet geantwortet haben). Néha a *das* kötszó után is, pl. *vilob, das golol-la*, akarom, hogy menj (ich will, dass du gehest); *sagon, das flen olík ekömom-la*, mondják, hogy barátod megjött légyen (man sagt, dass dein Freund gekommen sei); *lesagoms, das evobol-la*, vagy csak *evobol*, állítják, hogy dolgoztál.

Ha kötmódu igével kérdezünk, akkor a *li* és *la* összekeverülnek. Ezekről jegyezzük meg:

1. Bármelyik állhat az ige előtt, ha a másik az ige után áll; pl. *li-löfob-la?* vagy *la-löfob-li?* szeretnék én (möchte ich lieben)? *li-oläson-la?* jelen lenne majd ott valaki?

2. Mind a kettő az ige előtt vagy után is állhat, de a *li* a *la* előtt pl. *löfob-li-la?* vagy *li-la-löfob?*

3. A *li* az igétől elválasztva a kérdező mondat valamely másik szavához is köthető, pl. *buki-li älautof-la?* könyvet adott volna ő (nő) ki? *iledos la pöpi-li?* megpirosította volna valami a papirost?

4. Ha még a tagadó *no* is hozzájárul, ez akár az ige, akár a kérdő *li* előtt, vagy ezeknek utána is állhat; pl. *no löfob-li-la?* *no-li löfob-la?* *löfob-li-la no?* A példából látni, hogy a *no* a *li* előtt állván, vele kötjellel összekapcsolatik.

Parancsoló mód (büdabid).

Enyhe: *öd.*

Szigoru: *öz.* Mindkettő minden időben használható, még a határozatlanban is; pl. *logönöd* nézni, t. i. kell! *givolöd*, adj! *gälokobsöd*, örüljünk! *elenadomöd*, tanult légyen ő! *gololsöz*, takarodjatok! el veletetek! *epenolöz ya*, kellett (volna) már irnod! *odunonsöz*, ön meg fogja tenni! *palöfolöd*, szerettedél!

Óhajtó mód (vipabid).

Jelzője *ös*, pl. *lifomös*, éljen! *lenadobsös ga*, tanuljunk hát! *esavolös*, bárcsak megmentetted volna! *obo lifomös* (igy is *lifomös-la*), tölem, miattam élhet! *givonsös*, legyen szives adni! Nagy ritkán a szenvedő alakban a kötmód *la* jelzőjével is előfordul; pl. *puistimonsös-la* (a szenvedő alak kötmódu óhajtó mód végzett jövője az állandóság fogalmával) legyen ön egy olyan, ki állandóan szerettedetted volna (valóságos nyelvtani vic!).

Az óhajtó módnak mellékalakja a berlini óhajtó *-öx* képzővel, mely a lehetőség vagy valószínűség fogalmát fejezi ki; pl. *jemomöx*, szégyelhetné magát (er dürfte sich schämen); *elogolöx atosi ya*; te (ön) ezt valószínűleg láttad már; *no klödonöx*, nem hinné az ember (alig hihető, hogy).

Itt említjük meg az *-ök* végződésű igealakot, mely az ige nek ezen értelmet adja: szükséges, rászorul; pl. *men saunik e nämik no golomök lubegön*, az egészséges és erőteljes ember nem szorul arra, hogy kolduljon.

Föltételes mód (stipabid).

Jelzője *öv*; a föltételes és föltételezett mondatokban használtatik, pl. *binolöv*, lennél; *löfoböv*, szeretnék; *if fat oba lifomöv binoböv läbik*, ha atyám élne, boldog lennék; *if ilaboböv (elaboböv) moni, etävoböv (egeloböv al tävön)*, ha pénzem lett volna, utaztam volna. A föltételes mód is fölveszi néha a kötmód *la* végzetét; pl. *idiloböv-la*, én volnék egy, a ki osztottam volna (ezen furcsaság csak ritkán fordul elő).

VII. Fordítás (lovepolam velid).

büntetni <i>pönön</i>	mindnyájan <i>valik</i>
hinni <i>klödön</i>	néhány <i>alík</i>
inteni <i>monedön</i>	más <i>votik</i>
várni <i>valädön</i>	-tól, -től <i>fa</i>
szidni <i>blamön</i>	-ra, -re, -on, -ön <i>su</i>
érdemelni <i>melidön</i>	mint <i>äs</i>
rábeszélni <i>suädön</i>	leves <i>sup</i>
nevezni <i>nemön</i>	kanál <i>spun</i>
megmenteni <i>savön</i>	harc, csata <i>pug</i>
ölni <i>funön</i>	katona <i>solat</i>
uralkodni <i>solön (acc).</i>	feladat <i>sugiv</i>
vigasztalni <i>tlodön</i>	vezér <i>duk</i>
látogatni <i>visitön</i>	fiu <i>son</i>
sietni <i>spidön</i>	leány <i>ofson</i>
megérkezni <i>nakömön</i>	szüle <i>pal</i> (egy. sz.)
elkezdödni <i>beginön</i>	pince <i>kav</i>
gyászolni, szomorkodni <i>lügön</i>	üveg, palack <i>flud</i>
elveszteni <i>pöliüdön</i>	szék <i>stul</i>
tenni, helyezni <i>pladön</i>	asztal <i>tab</i>
fölhozni <i>deblinön</i>	fogadtatás <i>get</i>
Oroszország <i>Lusän</i>	erény <i>tug</i>
oroszul <i>lusäniko</i>	út <i>veg</i>

A leány szerettetik anyjától. — Inteténk. — Ő váratott (várták őt). — Kérdeztetett vala. — Meg fognak szidatni. — Megintendettek. — Nem mindnyájan, kik sokat beszélnek, érdemlik meg bölcseknek (sapik) neveztetni. — Kérünk téged (önt), légy (legyen) vezérünk az erény utján (su)! — Engedelmeskedjete (önök) szüleiteknek és tanítóitoknak! — A legtöbb katona megöletett a csatában, csak kevesen menekültek (esavomsok). — Hivattattunk vala. — Uralkodjál magadon (sölöloköd), ha mások fölött akarsz uralkodni! — Örüljete (gälölsököd) gyermekek, atyátok megérkezett. — Ellenségek valánk azelőtt, most egyesültünk. — Siess (spidolököd), a tanítás megkezdödött.

— Ha ott lettél volna (ibinol-la), láttad volna a király fogadtatását. — Vigasztaljátok a gyászoló gyermekeket, elvesztettéket szeretett anyjokat. — Megakarjuk látogatni őket, hogy vigasztaljuk őket (al). — Kérlek (önt), adj egy pohár vizet. — Hozz föl egy üveg bort a pincéből és hozz négy poharat is, meg egy asztalt és öt széket; tedd a bort és a poharakat az asztalra, és igyunk barátaink egészségére (in). — Hivém, hogy ez a fiu megbüntetteték (pöpönom-la), mert nem csinálta meg (vala) föladatait. — Könnyü volna (äbinosöv) rábeszélni őt (férfi, nő). — Megenném levesemet, ha kanalam volna (älabob-la). — Ha oly gazdag volnék, mint ti (önök), többet adnék (mödikumosi). — Beszelné az orosz nyelvet, ha néhány hónapig Oroszországban lett volna (ibinom-la).

Ismétlő gyakorlat.

No laböl timi al penön onse, begob onsi al kömön. — Ob sevob (ismer) omi, ed of sevof obi. — Li-labot (nálad van) buki oma? — Si, labob omi. — Givobs oles moni ple om. — No lilädols, id obs no lilädobs. — Fat obik e mot obik binoms is (obiks fat e mot). — Gegivob jiblode omik lini okik (saját gyűrűjét. — Muton fögivön (megbocsájtani) neffenes okik (okikes neffenes). — Mot löfof cilis oka. — Alim binom lelel läba oka (szerencse). — Kikod no löfol (te, ön) obi? — Vin bäledik (öreg, ó) e vat flifik (friss) binoms dlins gudik. — Logs ofpulas binoms jönük. — Tidel binom bäledikum, ka cödel (biró). — Cem gletik binom saunikum, ka smalik. — Neito binos kalodikum, ka delo. — Äbinobs vöno neffens, nu ebalobsok (kibékültünk). — Pal obik (szüleim) binom in zif. — Blods omik binoms nöks obik, e jiblod ofik binof jinök obik. — Jinök olik labof ofsoni jönükün (igen szép). — Kima blig (kötelesség) binom? — Kisi labols? — Kife lönom? — No li-labols? — Li-labob bosü (valamid)? — Labom nosi (semmije). — Buks valik binoms in penädatob (íróasztal), u no binoms-li us? — Mot oba binof in glüg (templom). — Binof-li nis (abban, ott)?

A nagyatya, *fatel*; a nagyanya, *jifatel* (mindkettő atyai

résről). — A nagyatya, *motel*; a nagyanya, *jimotel* (anyai részről). — Unokaöcs, *nef*; unokahug, *jinef* (ha házas), *ofnef* (ha hajadon). — Ipa, após, *lüfat*; napa, anyós, *lümot*; a vő, *lüson*; a meny, *jilüson*. — A mostoha, *lufat*, *lumot*. — Sógor, *boblod*, sógorasszony, *jiboblod* (házas), *ofboblod* (hajadon). — A fiú (Sohn) *son*; a leány (Tochter) *jison*, *ofson*. — A fiú (Knabe) *pul*; a leány, *ofpul*. — A fiatal menyasszony, *jipul*. — Az unoka testvéröcs, *kösel*; unokatestvérhug, *jikösel* vagy *ofkösel*.

Szóképzés.

Az eddig eléfordult elő-, vagy utóragok által, valamint összetétel folytán képzett szókon észrevehető volt azon egyszerű eljárás, melyet a szószármaztatásban követünk. Jegyezzük meg még a következőket.

Utóképzők.

-ik, -lik, -nik, -sik; pl. *gud*, a jóság; *gudik*, jó; *gudlik*, jóságos (*qued*, birtok, jóság). — *Ston*, a kő; *stonik*, kőből való; *stonsik*, köves (pl. út); *stonlik*, a miben kő van (pl. föld). — *Sal*, a só; *salik*, sós (íz); *salnik*, sóval vegyes.

-il, kicsinyítő; pl. *bov*, a tál; *bovil*, a csésze. — *Flen*, a barát; *flenil*, kis barátom, barátocskám (*il läma*, darabka sunka).

-an, -al, -el, személynevek; pl. *tid*, tanítás; *tidel*, tanító. *Nugän*, Magyarország; *nugänel*, magyar (ember, *-ik* = magyar). *Kuk*, konyha; *kukel*, szakács; *ofkukel*, *jikukel*. *Fot*, erdő; *fotel* erdész; *fotal*, főerdész. *Pok*, zseb; *pokan*, szemfényvesztő. *Bäled*, kor; *bäledan*, aggastyán; *flutan*, fuvolás. *Mit*, a hús; *mitel*, mészáros, hentes.

-ül, elvont értelmű, szellemi tulajdonság; pl. *kap*, a fej; *kapäl*, értelem. *Jön*, a szépség; *jönäl*, szellemiség. *Dib*, a mélység; *dibäl*, mélyeszűség. *Tik*, a gondolat; *tikäl*, a szellem; *tikälazäl*, pünkösdi. *Mid*, a hús (emberi); *midäl*, a testiség, kéjvágy.

-af, állatnevek; pl. *nimaf*, emlős; *foxaf*, a róka; *flitaf*, a légy.

-av, tudománynevek; *git*, a jog; *gitav*, jogtudomány; *tal*, a

föld; *talav*, földrajz; *pükav*, filologia; *tikav*, logika; *lanav*, lélektan; *mafav*, mértan.

-em, gyűjtőnevek; pl. *päk*, csomag; *päkem*, szállitmány; *bled*, levél; *bledem*, lombozat; *flolem*, virágcsokor.

-öp, (*op* = *top*, a hely); *kaföp*, hávéház; *taböp*, asztalos műhely; *Fikop*, Afrika; *kiöp*? hol?

-üp, idő; *bäledüp*, aggkor; *kiüp*? mikor? *kelüp*, a mikor, a mely időben.

-in, anyag-, elemnevek; pl. *satin*, selyem; *zikin*, horgany.

-en, foglalkozás, mesterség; pl. *fiten*, a halászat; *saeden*, nyergesség; *bilen*, sörfőzés; *büken*, nyomdászság.

-ip, betegségek; pl. *rujip*, kanyaró; *kolerip*, kolera; *hitip*, gyuladás; *vatip*, vízkór.

-öf, tulajdonság, állapot; pl. *flenöf*, barátságosság; *misalöf*, nyomoruság; *liköf*, minőség.

-ug, -üg, -ság, -ség, elvont; pl. *balug*, egység; *flenüg*, barátság.

-än, tartományok, országok; pl. *Lusän*, Oroszország; *fatän*, a haza.

-del, nap; **-ul**, (*mul* = hónap); pl. *tudel*, ma; *balüdel*, vasárnap; *telüdel*, hétfő; *kilüdel*, kedd; *folüdel*, szerda; *lulüdel*, csütörtök; *mälüdel*, péntek; *velüdel*, szombat; *balul*, januárhó; *telul*, *kilul*, *folul*, *lulul*, *mälul*, *velul*, *jölul*, *zülul*, *balsul*, *balsebalul*, *balsetelul*.

-üd, világtáj; pl. *lefüd*, kelet; *vesüd*, nyugat; *sulüd*, dél; *nolüd*, éjszak.

-üm, -üf, zenészet; pl. *balüm*, szóló (egyes); *balüf*, prim (első); *telüm*, duett (kettős); *telüf*, szekund (másod); *kilüm*, tercett (hármás); *kilüf*, terc (harmad); *folüm*, *folüf*.

Előképzők.

le-, jóértelmű erősítés; pl. *dom*, a ház; *ledom*, a palota; *le-gletik*, igen nagy.

gle-, (*glet* = nagyság); nagy-, fő-, *glezif*, főváros; *glenom*, alapszabály; *gledin*, földolog.

lu-, ellentéte a **le-**képzőnek, silányság mellékfogalmával;

pl. *begel*, kérő; *lubegel*, koldus; *sanel*, orvos; *lusanel*, kontár; *dom*, ház; *ludom*, kunyhó; *lugod*, bálvány; *lufat*, mostoha; *lugivön*, kölcsönözni.

löpa-, löpi-, löpo-, fő-, felső; pl. *löpaplen*, fölület; *löpi-bötel*, főpincér; *Löpotäl*, felső Olaszország.

bü-, ellentéte az előbbinek; pl. *Bärin*, alsó Rajna; *Bätäl*, alsó Olaszország.

be- (a német *be-*), meg; pl. *begivön*, megajándékozni; *be-pükön*, megbeszélni; *beklotön*, fölruházni, ruhával ellátni; *bekipön*, megtartani; *belobön*, megdicsérni.

bi-, elő-; pl. *bizif*, külváros; *bizugik*, előkelő-, pompás.

bu-, elő- (hely); pl. *bufo*, elül; *bulogel*, előljáró, előd.

bü-, elő- (idő); pl. *büfo*, mielőtt; *bükuliv*, előképzés, műveltség; *büvobam*, előmunkálat.

de-, le-, el-; pl. *deflekön*, elfordulni; *deflumön*, lefolyni; *de-blinön*, elhozni.

disa-, diso-, alá-; pl. *disablit*, alsó nadrág, gatyá; *disakonsal*, másodkonzul; *disopenäd*, aláírás; *disareg*, vicekirály.

du-, keresztül, át-; pl. *dujolön*, átmenni; *dulogik*, átlátszó.

fe-, fö- (a német: *ver*), el-, meg-; pl. *fecenam*, elcserélés; *fegolug*, valakinek multja; *fögivön*, megbocsájtani; *fegivön*, kiadni (dolgot).

ge-, vissza; pl. *gegivön*, visszaadni; *gekipön*, föltartóztatni; *gepük*, a válasz; *gesag*, felelet.

ko-, vele-, össze-; pl. *koblod*, kartárs; *koliedön*, rokonszenvezni; *kopladön*, összeállítani; *kokömön*, találkozni.

kos-, elé; pl. *koslogön*, eléje nézni, várni; *kosgolön*, eléje menni.

lafa- (*laf* = fele), fél-; pl. *lafanisul*, félsziget; *lafayel*, félév.

lä-, mellé; pl. *lägiv*, melléklet; *läsiedel*, ülnök; *läseitön*, mellé tenni.

len-, (német: *an*) meg-, rá-; pl. *lenvödön*, megszólítani; *lensum*, elfogadás; *lenkonfidön*, rábizni.

love-, át, túl, fölül; pl. *lovepolam*, fordítás; *lovepladön*, túl-, áthelyezni; *lovemelik*, tengertúli.

lü-, hozzá-; pl. *lüpotön*, neki elküldeni; *lünamön*, kézbesíteni.

mi-, rossz értelmet kölcsönöz a szónak; pl. *migebön*, rosszul használni; *miplidön*, nem tetszeni; *mikonfid*, bizalmatlanság.

mo-, el-, előre-; pl. *mogolön*, elmenni; *mostep*, előhaladás.

mö- (*möd* = sokaság); pl. *mömat*, soknejűség; *möpükel*, sok nyelvet tudó.

ne-, tagadó; pl. *nefikulik*, könnyű; *neflen*, ellenség; *nedeto*, balról, balra (hol?).

nebu-, mellék; pl. *nebabled*, melléklap; *nebacem*.

nin (nü)-, be-; pl. *nindukön*, bevezetni; *ninlän*, belföld; *ninvag*, barlang; *ninpenäd*, fölírás; *ni(n)flamön*, nekitüzelni, fölizgatni; *nütlid*, belépés; *nüdlanön*, behatolni.

plu-, *tu-*, túlság; pl. *plumafik*, mértékletlen; *tuvat*, vízözön; *tuböladön*, túlterhelni.

ta-, ellen; *se-*, ki-; *zi-*, körül; pl. *tapükön*, ellenmondani; *setenön*, kiterjeszteni; *zigonön*, körülfutni.

sma- (*smalik*), kicsiny; pl. *smabel*, domb (bel, a hegy); *smabed*, fészek (*bed* az ágy); *smaveg*, ösvény.

va, négyzet; pl. *vamet*, négyzetmeter; *vademet*, négyzetdecimeter.

kü-, köb; pl. *küzet*, köbcentimeter; *külimet*, köbmillimeter.

VIII. Fordítás (lovepolam jölid).

at (*atof*, *atos*) ez

et (*etof*, *etos*) az

ot az, ugyanaz

ut az, ugyanaz (*celui*)

it maga; *omit*, *ofit*, *osit*.

kiom, *kiof*, *kios*? melyik?

kimik? milyen?

kimiko? mily módon?

kibid? mily módon?

som, *somik*, ilyen, olyan.

an, *anik* néhány.

nonik egy se, egyik sem.

bofik mindkettő.

teldik egy némely.

balimik egyik

votimik másik

balim votimi egyik a másikat

balvotikis egymást

lu- kevés

luumo kevésbé

selön eladni

lemön megvenni

kostön vbe kerülni
pledön játszani
plöbön tenyészni
legivot ajándék
fät sors
läd urhölgy
can árucikk
canel kereskedő
bod kenyér
klüzüf krajcár
süt utca

liät liter
glun talaj, föld
nilel szomszéd
lölik egész
pöfik szegény
sudik süket
bleinik vak
plonik szánandó
stenüdik erős
mögik lehetséges
latik késő

Labol bukis e penis an. — Man at, vom et, cil ot. — Voms ot binofs is sis yesdel. — Li-voms löliko ots? — Si, jiots. — De kim egetol penedi. — Buk at binom ut flena obik (est celui de mon ami). — Söls at, läds et. — Ats binoms liegik, jiets (etofs) binofs pöfik. — Kime givol buki at? — Kiomi pükas at (ezen nyelvek közül) studols? — Kiof ofblodas olik binof is? — Ko kiom flenas obik vilol pledön? — Labom buki jönik; plo kim binom? — Kiofe lädas at kil (ezen három urhölgy közül) vilol penön? — Buks at binoms gudikum, ka ets. — No pükols plo läds at (érdekében), pükols ta ofs. — De mit e bod kiom vilols fidön? — Kiöp buks olik ed uts läda de Aladár binoms? — Löfon läni onik. — Penob flenes olik ed obikes. — Ebinob yels tel in Cinän. — Miglam kafa kostom maks kil (makis kil), sikod luumo, ka franis lul. — Labob penedis plo flen sanela. — Binob nilel flena de Géza. — Nilel canela labom flenis in London. — Givob moni flenes ofnilela. — Labobs canis in dom flena sembal. — Mens mödik pükoms tu mödik(o). — Canel pöfik no laboms domis gletik. — Dom fata obik binom luumo smalik (kevésbé kicsiny = nagyobb), ka ut de Rózsavölgyi. — Lödols in süt gletikün zifa. — Liegiks binoms flens gudikün pöfikas. — Yel labom delis kiltum mäselul; mul labom vigis fol; vig labom delis vel; del labom düpis telsefol; düp labom minutis mäls; minut labom sekunis mäls. — Givob flonis teltum luls-mil plo dom gletik nilela. — Selob liäti vina plo klüzüfs telsefol.

— Met satina kostom maks kil, fenigs telsekil. — Vilob lafi balimik, ol votimiki getol. — Löfobs balim votimi (balvotikis). — Somik bil binom völadik (megéri, werth) moni. — Givob oflubegele at klüzüfi nonik. — Binol osit (es selbst). — Li-binobs osits? — Binom man ot, kel no binom kotenik. — Somiki legi-voti no vilob. — Oti id ob no vilob. — Domi kiom vilol lemön, li-nuliki, ud bälediki? — Noniki bofikas. — Domi kimik labol? — Labob domi nulik. — Kimiki? — Nuliki. — Kibid binos atos mögik? — Kimi löfol? — Kifi logol? — Kisi vilol? — Kima fät binom plonikum, ut bleinika, ud abu ut sudika mena? — Bims kimik plöboms gudikumo in glun at? — Binos fikulik (al) sagön, kim omas binom stenüdikün. — Kisi lemol? — Atis neifis e fokis. — Fa (de) kim labol buki at? — Fa (de) fatel oba. — Liko, fa kim? — Li-no fa motel ola? — Sagob osi ole latikumo (latumo). — Lik(o) binom nig oba! — Nigi kimik labols? — Labobs lediki e yulibiki e blägiki nigi. — Mag (arc-kép) kima binom at? — Rega obsa.

A többi számnevek.

-id, rend- vagy sorszámnevek (leodanums); *balid* első; *mälsekilid*, hatvanharmadik; *tumid*, századik. *Balidum* (*balumik*), elsőbb; *balidün*, legelső. Ha *o* képzőt teszünk hozzájuk, határozói számnevekké válnak; pl. *balido*, először; *kiltumido*, háromszázadszor.

-na, ismétlő, sokszorozó számnevek (*nums denuama*) *balna*, egyszer; *jölna*, nyolcszor; *telsna*, vagy a szebb hangzás kedvéért *telsena*, huszszor. Ha *lik* képzőt adunk hozzájuk, melléknévi számnevekké lesznek; pl. *balnalik*, egyszeri; *zülnalik*, kilencszeri; *milnalik*, ezerszeri.

a a számnevek elé téve, osztószámneveket alkot (*nums dilama*).

a tel, kettenkint, kettessel

a folid (*folid alik*), minden negyedik

a lulna, ötször-ötször.

-ik, sokszorosító számneveket képez (*nums mödükama*) *balik*, egyes, egyszeres; *telik*, kettős; *balsik*, tizes, tízszeres.

-nik, fajszámneveket alkot (*bidanums*), *balnik*, egyféle; *tel-senik*, húszféle; *tumnik*, százféle.

-el, -dil (rész) számfőnevek képzője (*nums subsatik*) *balel*, az egyes; *kilel*, a hármas; *foldil*, negyed; *veldil*, heted; *teldil bal*, egy fél; *foldils kil*, három negyed; *tel e luldils fol*, $2\frac{4}{5}$.

A számnevekből még főnevek és igék is képeztetnek; pl. *balam*, megegyezés; *balidäb*, zsenge, elsőd; *balif*, egyesség; *balikug*, egyszerőség; *balional*, milliomos; *balnabad*, egyszeregy; *balvotöf*, kölcsönösség; *balön*, egyesíteni; *balükön*, egyszerüsíteni.

A hónap napjainak keltezéseinél és a nap óráinak megnevezésénél a rendszámnevek használatosak; pl. *balul balsezülid*, január 19. *Düp kimid binos?* — *Binos düp telid e lafik*, két és fél óra van, azaz: fél háromra.

A tér- és súlymérétek megnevezésénél, úgy mint az időhosszat jelelő kifejezéseknél mondtuk, tárgyesetet használunk; ha félreértéstől nem kell tartanunk, alanyesettel is élhetünk; pl. *vetik miqlams lul*, öt kilogram nehéz; *vidik demets bals*, 10 deciméter széles; *dibik met bal*, egy méter mély; *bigik tolädis mäl*, hat hüvelyk vastag; *völadik moni*, megéri a pénzt; *bel geilik metis tum*, 100 m. magas hegy; *lödom de is leilis fol*; négy mérföldnyi távolságra lakik innen.

Ezen magyar kifejezés: -nyi, midőn kihagyjuk a magyarázó szókat: nehéz, széles, vastag stb. *de* elüljáróval körülírt birtokos esettel is fordíthatjuk; pl. *de pauns tel*, két fontnyi; *de toläds kil*, három hüvelyknyi; *bel de mets lultum 500 meternyi* hegy; *de füts vel*, hét lábnyi; *feil de spadaniöf (de) vatulars mil*, ezer hektár(nyi) négyszögterületü szántó föld; *de milmet zül*, 9 kilométernyi.

IX. Fordítás (lovepolam zülid).

kimid? hányadik?

kimna? hányszor?

kimidna? hányadszor?

kimidno? hányadszorra?

kimidnik? hányféle?

lik, likik? milyen?

iko-li? hogyan?
kisik, kiosik, kimikos? milyen?
 (határozatlan tárgy).
li-lonedik? meddig (idő, hely)?
li-mödik? mennyi?
li-gletik, vagy lio gletik? mek-
 kora?
li-veitik? mily messze?
 egész-ig *jü*
 öt kilogramon fölül *plu de(ka)*
miglams lul
so mödik oly sok
tu mödik túlságos sok
kiplad, kiöp? hol?
kiplada, kiöpa? honnan?
kipladi, kiöpi? hova?
is(o) itt; *us(o)* ott
isa -tól ide; *usa* -tól oda
isi ide; *usi* oda
deto jobbra (hol)
detoa jobbról (honnan)
deto jobbra (hová)
domo honn
domoa hazulról
domoi haza
spelön reményleni
motön szülni
yufön segíteni
slipön aludni
nunön tudósítani

nünön tanusítani, jelét adni,
 mutatni
stadön lenni, magát érezni
feleigön összehasonlítani
doniflumön lefolyni
neluimön szárítani
vifiko gyorsan
nevifiko lassan
ni-ni sem-sem
smel illat
limep császár
nobäl nemesszivűség
gladaleflum jeges folyó
lifüp életidő
lifayel életév, kor
datuvel a föltaláló
datuval u. az; kitüntetöleg
vifazug gyorsvonat
vifafut kerékpár
litam ablak
apod alma
bün körte
glok óra
nöt dió
säl terem
fig füge
plöm szilva
ti majdnem, közel
plas helyett
blefik rövid.

Penob ni ole, ni ofe, ni al Riza. — Li-labols bukis? —
 Labobs anis. — Li-labol bosik gudikosi? — Labob de atos? —
 Dö kis pükol? — Pükob dö atos. — Kiplada kömom? —
 — Kömom de us. — Reg ot. — Reg it. — Sägo reg. — Alim
 obas labom flenis so mödik, ka ol. — Löfoms eki, kel binom

fien neka. — Del kimid mula obinol in Paris? — No kanob kapälön (atosi), kelosi sagols. — Sevob noniki bukas, kelis mutol sedön. — Kikod no vilols kömön ko flens anik olsa? — Moni limödik Béla getom del alik? — No vilol blibön ke obs, ibo no binol flen obsik; sikod binobs valiks nekotenik. — Ven ugetol buki olik, omutol penön osi obe. — Isagon obe, das äbinom mälädik sis muls fol. — Kiüp tedel at olugivom moni obes? — Fat olsik li-klödom, das ogolol ke om udelo? — If no yufol omi, no otuvom buki, keli epölüdom. — Endre li-spelom, das osagofs velati obes? — Emogolom, na ipölüdom moni omik (okik). — No okanob pelön canis, kelis eselol obe. — Kiüp okömols; li-odelo? — Limep lifomös! — Openomöd odelo! — Is binom flol, kela smel binom so lesunik. — Aikel mekom gudikosi neflenes oka, nünom gletiküni nobäli. — Kanon feleigön gladabeli ko gladaleflum, kel doniflumom vemo nevifiko de bel. — Egetob apodis telsekul, bünis tels, nötis tumebals, figis mälsetel e mödikis plömis neluimöl. — Datuvel volapüka (vpa), sök Schleyer János Márton pemotom balmil jöltum kilsebal, soldel, yulul bal-sejölid, gödelo, düp mälid e lafik in Oberlanda (löpo-) in Badän. — Lifüpi kiom labol? — Lifayelis limödik labols? — Stadob nu in lifayel kilsevelid. — Blod oba labom ti lifayelis fols, labom lifayelis kil plu, ka ob. — Deli kimid labobs tudel? — Dekuli balid. — Düp kimik binom (binos)? — Su glok oba nü binom düp velid e minuts folsetel. — Golof domoi düp velid e foldils kil. — Yel labom delis kiltum mäselul, düpis lul, minutis e sekunis folsejöl. — Yel alik labom mulis balsetel; ats panemoms: yanul, febul, mätul, apul, mayul, yunul, yulul, gustul, setul, otul, dekul. — In vig alik sabinoms dels vel; ats binoms: soldel, mundel, tusdel, vesdel, dödel, flidel, zädel. — Lifon te balna. — Mul labom vigis fol e delis tel u kil. — Dels kiltum mäselul binoms yel bal. — Fat obik binom bäledik yels lulsezül — Bäled nimas teldik binom neklödik. — Balsna bals binos tum. — Blod obik binom in jul julel balid e nef olsik binom telse-mälid. — Velna jöl binos lulseväl. — Gad nöka obik binom telna gletikum, ka ut fata olsik. — Säl nöka obik labom litamis

telik lul. — In gad nefa olik binoms lols telnik: lediks e vietiks. — Minut binom blefikum mälsna, ka düp; del binom lonedikum telsefolna ka düp. — Li-valadol vifalezugi? — Emovegom su vifafut. — Eslipol, plas ivobol-la. — Büfo bosu beginon, tikonöd fini! — Ädeiloböv, if ämutob-la blibön in zif at. — Jiblöd omik egetävoföx jü düp balsid vendela. — Pesagos dobik. — Iklödobsöv nevelo atosi, if obs it no ilogobs-la osi. — No li-vilol säkön ome (töle), liko sagon atosi nelijiko? — Volapükolsöz! — Penötös obe, kioms binoms söls, kelis elogol edelo.

Az elüljárók

mint már fönnebb mondva volt alanyesettel állnak; e kérdésre: hova? tárgyesettel. A tárgyesetnek *i* ragát a vonzott főnév helyett maga az elüljáró fölveheti, ha azt a jóhangzás megengedi; pl. *ini jul*, e helyett *in juli*, az iskolába. — Elüljárókat főnevekből *ü* hangzónak hozzáfüggesztésével lehet képezni; így: *nem*, név; *nemü*, nevében; *def*, hiány; *defü*, hiányában; *dal*, engedelem; *dalü*, engedelmevel; *sukü*, következtében; *ataflanü*, ezen oldalon, innen; *cteflanü*, túl; *linedü*, belül (hely); *ünü*, alatt (idő); [*üno*, belül (hely)]; *komü*, jelenlétében; *tefü*, vonatkozással; *bidü*, módja szerint; *büdü*, parancsára; *gönü*, érdekében, javára; *detü*, jobbján; *kalü*, számlájára; *flanü*, részéről; *klödatü*, az ő hitelére; *kodü*, oknál fogva; *komitü*, megbizásánál fogva; *lenlogü*, tekintetbe véve; *modü*, módja szerint; *pladalü*, képviselőletében; *pötü*, alkalmából; *yufü*, segítségével; *stimü*, tiszteletére; *timü*, idejében; *sesümü*, kivéve; *zenodü*, közepette; *domü*, a háznál; pl. *domü flen oba*, barátomnál (házában); *nemü mayed omik rega*, a király ő felsége nevében; *dalü lautel*, a szerző engedelmevel.

Az elüljárók jelentését tekintve, jegyezzük meg

a, -nként (osztó értelem), *givob ole flonis tel a miglam; elemob meti a flons kil.*

al, valahová (oda), *al Budapest*, Budapestre.

ül, valahová (felé), *golon ül nolüd al Budapest*, éjszakfelé megy az ember Budapestre.

bifü (*bi, bif*), előtt (hely), *bifü dom*, a ház előtt; *bifü ol*, ön előtt (előtted).

büfü (*bü, büf*), előtt (idő), *büfü ob*, előbb, mint én; *büfü dels jöl*.

da, keresztül, át; *gonom da süts*, az utcákon át szalad.

de, tól, ról; ből (a miből valami készült); *de kim egetol tabi at de mab?* kitől kaptad ezt a márvány-asztalt? *kömom de yag*, a vadászatról jön.

dis, alatt; *dis tab*, az asztal alatt.

dö, ról, valami fölött; *epükom dö flen olsik; epenom laltügi dö bolit*, a politikáról cikket irt.

du, alatt (idő); *du vigs tel*, két hét tartama alatt.

dub, által (eszköz); *dub atos*, ez által.

fa, tól, által (személy); főleg a szenvedő alaku mondatokban; pl. *pefejokom fa flens oma valik kodü kodüt oma badik*, eltaszított minden barátaitól rossz magaviselete miatt.

ko (*o előtt: ke*), val, vel (társaság); *pastimom e palöfom fa valiks, kels voboms ke om*; tiszteltetik és szerettetik mindazoktól, kik vele dolgoznak.

läi, nál, hoz, közel; *lä Rin*, a Rajna mellett; *logon atosi läi Nugänels*.

len, nál, mellett közvetlen; *len tab, len ol, len fin*.

me, val, vel, mellett; *osedob ole bukis at me nanam*; utánvét mellett küldöm önnek e könyveket.

neb (ü) mellett (hely); *dom obik binom nebü olik*.

nen, nélkül; *begob oli no segolön nen ob*.

ovü, (*ovi, ove*), -on át; *dog gonom ovü pon*, a kutya átfut a hidon.

plo, ért, számára, érdekében, mellette; *plo kim buk at binom?* — *Selob miglami kafa plo flons tel*. — *Li-opükom plo, u ta ob?* mellettem, vagy ellenem fog beszélni?

po, után (hely); *po yan*, az ajtó mögött; *po om*, utána.

pos, után (idő); *pos ob*, később mint én; *pos vakaniip*, a szünidő után.

sa, -val, együtt; *sa lägiv*, melléklettel együtt.

se, ki, belőle; *se Paris*; *se cem*, *se nam*.

su, -ra; *su tabi*; *numob su ol*, számítok önre.

sus, fölött; *böd flitom sus dom*, a madár a ház fölött röpül;
binos sus kapäl obik, fölülhaladja fölfogásomat.

ta, ellen; *ta ob* (*tao*, ellenkező esetben, ellenkezőleg; *tael*, ellenfél).

ve, hosszában; *no gonolsöd ve flum*, *dledob das ofalols in vati*; ne fussatok a folyó mentén, félek, hogy a vízbe estek.

X. Fordítás (lovepolam balsid).

slop hajlam

plofed tanár

bukatedel könyvkereskedő

spatin sétapálca

süt utca

kopanal tag, társ

sten folt (szenny)

yan ajtó, kapu

zöt cédula, irás

hitatimadom nyári lak

step lépés

lulak tó

smabed fészek

put sövény

dut szorgalom

jel védelem

lömibad esernyő

sean oceán, tenger

kädabog pénzszekrény

tifel tolvaj

spatön sétálni

topön lenni, helyezni

lenunön tudósítani

datüvön fölfedezni

datuvön föltalálni

spodön levelezni

bisiedön elnökölni tr. e.

kovobön együtt dolgozni

klebön ragasztani

mekön klebön ragasztatni

möbön butorozni

föködutön bérbeadni

divön becsülni

kulivön művel

bumön épít

filedön égni

pökön vétkez, hibáz

ninxämön behatol

tifön lop

desäno szándékosan

büo előbb (idő)

glato ingyen

umo jobban, inkább

ga bárcsak

luüno legalább

lu kevés

tö csak még

nilik közel

suno rövid idő alatt, nem-sokára

Atos dünos al nos. — Labom slopi al nedut. — If äbinol-la in plad obik. — Plofed obsik volapüka (vpa) lödom po jul, nebü bukatedel. — Äspatom da Champs-Élysées laböl spatini in nam bal, e häti in votik. — Oglob pos muls anik al Boulogne-len-Mel ko flens kil. — Elogob omi büfü vig bal in süt smalik lä Pantheon. — Topolöd su tabi obik bukis, kels binoms dis stul et. — Ofblod obik petopof bifü Tälel, bevü Lusänel e Nelijel. — Elenunom penedo obes, das edatüvom fino velati. — Flens obik äklödoms begino, das idunom osi desäno. — Esäkob no nog oie, liko fat olik stadom. — Elödob büo in dom, kiöp Nelijels te äbinoms. — Tidadüps pogivoms glato utes, kels viloms lenadön volapüki (vpi). — If ästudols-la umo, äkanolsöv suno spodön volapüko (vpo). — Ogekömob oyelo ed oblibob ke ols du vigs fol u lul. — Esagom, das ivaladom lonedo dis litam cema obsik. — Efalom se litam su püsods tei, kels epükoms kobo len yan doma omik. — Danob oli milna plo legivot jönik, keli esedol obe. — Segun kelosi sagol, bäledikün kopanalas ebisiedom lasami. — Flens oba valik sesümü István ekovoboms lonedo len gased at. — Esagom, das äsiedom ataflanü tab, detü bisiedel. — Elensumom flonis (franis, makis) at balsmil komü pösods tel, kalü dilekel obsik. — Edunobs atosi gönü flen olsik e stimü fat omik. — No ekanob lemön legivotis jönik, defü tim e mon. — Emosumob stenis anik se buk at yufü neif. — Pükols bidü mens, kels estudoms nevelo pükis. — Esesumob dinis mödumik se cem omik dalü mot omik. — Li-egepükom ya penede, keli epenol ome pötü nulayel? — Ämekom klebön su yani doma oma zöti suköl: cems pemöböl pofökködutoms. — Naf at melakom bevü län nulik e bäledik. — Hitatimadom fatela obik binom stepis tum de is. — Roma no pebumom ünü del bal. — Teldil bal binom foldils tel. — Volapük (vp) ga padivom-la e pelenadom-la luüno fa mens valik pekulivöl. — Lelod at pobumom tö in yel nilikün. Üno gad sibinom lulak gletik. — Nu binob golöl ini glüg. — Dom jönik neb glüg pedefiledom. — Aikelosi sagols, ob epenob alime bosu nulik. — Söl löfik e pestimöl, atos pesagos u pelogos fa nek. — Pesagos obe, das enifos vädelo sis vig bal. — Defü

plägam no nolob pükön volapüko. — Kömolöd al obi, dis lömi-
bad labobs bofik jeli. — Melop seistom eteflanü sean. — Emil
no fepökomöz ta büd fata okik! — Äslipom du lölik neit. —
Kiplad seistom Ludwigshafen? — Len Rin. — E-li München?
— Len Isar. — Böds aibumoms smabedis oksa dilo su bimis,
dilo in putis, teldiks sägo su tali. — Pul at pelobom demü dut
oma de tidel e pal. — No lobolöd deli bü vendel.

A kötszók (konyuns).

A kötszók igazi jelentménye csakis összefüggő mondatok-
ból sajátítható el. Nehánynak használatáról lássuk a követ-
kezőket.

as, mint (azonosság); *as reg*, mint király; *cedob as stimi*,
megtiszteltetésnek veszem.

äs, ugymint (hasonlítás); *äs reg*, ugy, mint egy király;
äs büdoms, a hogy parancsolják.

ä-ä, mind-mind, ugy-mint.

ab, de, hanem; *abu*, ellenben, pedig.

alif, annyiszor, a hányszor.

bi, mert, minthogy (okadó); *bi no kömom*, segolob id ob.

das, hogy; *dat*, azért, hogy; *elilob*, *das ekömom*, hallot-
tam, hogy jött; *givolöd ome buki*, *dat nepükom*; adj neki egy
könyvet, hogy hallgasson.

do, ámbár, noha; *bo*, alkalmasint, bizonyosan; *sod*, ha-
nem; *jüs*, addig mig; *bisä*, föltéve, hogy; *nes*, anélkül, hogy;
nes no, amugy sem; *nena*, még az sem; (*nogna*, mégegyszer);
fe, ugyan, ámbár; *e fe*, és pedig; *ni-ni*, sem-sem; *noe-soi*,
nemcsak — hanem; *uf-ud*, vagy-vagy; *büfo*, mielőtt; *bufum*,
inkább; *du*, mig (idő); *ga*, mégis; *if*, ha; *ifi*, habár, ha mind-
járt; *ibo*, mert; *plos*, a miatt, *plös*, a helyett; *sis*, óta; *to*,
mindazáltal; *ti*, majd nem; *te*, csak; *tu*, tulságosan; *tö*, csak
akkor; *dido*, mindenestre; *ye* (hangzó előtt: *yed*), azonban,
mégis; *va*, valjon (kétség); *ven*, amikor, majdha; *sosus*,
amint (idő); *na*, miután.

XI. Fordítás (lovepolam balsebalid).

<i>ladet</i> címzés, adresz	<i>sälanimön</i> elkeseredik
<i>potakad</i> póstalap	<i>tädön</i> fenyeget
<i>Melop</i> Amerika	<i>dagön</i> elhomályosít
<i>lut</i> levegő	<i>tastadön</i> előtte áll
<i>lotüg</i> kocsmá	<i>disojedön</i> alávet, hódol
<i>naf</i> hajó(zás)	<i>spinön</i> szűr
<i>lukadasdom</i> kártyaház	<i>votaflekön</i> megváltozni
<i>lienastum</i> vonalzó	<i>vüdü</i> meghív
<i>golüü</i> arany	<i>kidön</i> csokol
<i>luhät</i> sipka	<i>kukön</i> főz
<i>fop</i> bolond	<i>loetön</i> süt
<i>melan</i> tengerész	<i>senön</i> érez
<i>melel</i> matróz	<i>stimön</i> tisztel
<i>stal</i> sugár	<i>sotimo</i> néha
<i>mal</i> jegy	<i>pestömöl</i> párolt
<i>lustom</i> vihar	<i>zelado</i> bizonyosan
<i>nil</i> közelség	<i>sunumo</i> korábban
<i>hel</i> haj	<i>blönik</i> szőke
<i>bubamit</i> marhahús	<i>blonik</i> barna
<i>glüüned</i> főzelék	<i>flifik</i> friss
<i>vüdü</i> meghívás	<i>veütik</i> fontos
<i>loet</i> pecsenye	<i>lefulik</i> tökéletes
<i>kuk</i> konyha	<i>madik</i> érett
<i>ofkukel</i> szakácsné	<i>lesumik</i> kellemes
<i>zendelafid</i> ebéd	<i>digik</i> méltó
<i>lukalodön</i> lehűt	<i>persänik</i> perzsa

Klödön, das binom liegik. — No nolob, va binom is. — Bi no äsevob ladeti ofik, no ekanob penön ofe. — Aikelosi sagols, slopels vpa sibirinoms in län valik vola. — If dunol, äs nillel olik, ovedol nevelo liegik. — Oselob potakadi ole, sosus ugetob canis. — Mutol polön penedi at al potacal, büfo fat obik ugékömom. — Ven onolol spodön vpo, ogivob ole ladetis volapükelas anik. —

No etuvob fati olik, do esükob omi in süts valik zifa. — Vobob vädelo düps jöl, sis lödob in Paris. — Du otävols da Deut, olo-vepolob buki at in püki nelijik. — Begob oli sekusadön obi, ibo no elabob timi kömön sunumo. — Logob ko gälod, das estudols vemo gud(ik)o, na esegolob. — Säkolös ome, va vilom dälön obes gekömön odelo vendelo. — Ifi mogolob, deno tikob olis. — Nens no binom liegik. — Te nedutels spatoms, plas lenadön. — Du is neitos, in melop delos. — Flen oba binom fe no liegik, ye (deno) kotenik. — Nugänels vönik äidlinoms nogna, büfo äigoloms. — Löpifotel obsa labom gadi, efe vemo jöniki. — Omotävob suno, bisä obinob saunik. — Golob nu, ibo binos tim ple ob. — Golom, bi mutom golön. — If vobi oba efinoböv, goloböv nu ke ol. — Lut flifik aibinom noe lesunik, soi saunik. — Büfo dlinon vati kalodik, lukalodonödok (lukalodonöd oki). — Osedob oles apodis ünü vigs fol, bisä binoms täno ya madik. — Uf vikodonöd, ud deilonöd! — Binobs ni liegik, ni pöfik. — Tel-dikel kopanalas obsik aigolom in lotügi, plas visitön volapükatidi. — Menalif binom äs lukadasdom. — Ledom binom dom, i ludom binom dom. — Datuv nafa binom veütikum, ka lelodadatuv, ab vif leloda binom gletikum, ka vif nafa. — Li-labol lienastumi? — Si, labob lienastumi, penaneifi, pöpi, pöpemi, stibis, nögi e penädapenis. — Kel sükom flenis, binom digik tuvön omis. — No valikos, kel(os) nidos, golüd binos. — Fope alik plidom luhät okik (omik). — Nos in vol binos lefulik. — Äsibinos sembalna man. — Melans pesälanimöl ätädoms ya lifi de Kolombus, ven melet sembal älogom nili läna. — Ebinols nekotenik, do igetols velätiko mesedi. — If mun tastadom sole, dagom stalis oma. — Is binom i bubamit pestömöl, en (de atos) li-vilol bos? — If binol flen ziba som, ovüdob oli al zendelafid modelik. — Kidob ola nami, o läd oba benik! — Binos nu tim zendelafida; gololöd in kuki e säkolöd ofkukeli, va zibs ya binoms pekuköls. — Ofkukel äsagof, das sup, bubamit e glüned äbinoms-la pekuköl, ab loet no binom nog peloetöl. — Senobok pestimöl dub vüd ola ed okömob zelado. — No cedonöx as mögikosi, das cil sembal kanom-la binön so badik. — Evobolöx nu

säto. — Reg persänik ämekom givön oke fa Atenels tali e vati, as mali, das äviloms disojedönok. — Ogetobs lustomi, bi sol spinom. — Dido votaflekolök!

Indulatszók (linterleks).

Az indulatszók a kitörő érzelem hangjai; de származott azaz ö, hozzáfüggesztéssel képzett indulatszók is vannak. *a*, ha! *ag*, ah! *bö*, ostobaság! *fi*, gyalázat! *jö*, pompás; *mö*, el veled! *o*, oh! *pa*, fájdalom, jaj! *sö*, *stö*, csitt, pszt! *vö*, valóban! *lü*, hej! *yi*, el, az utból! *eko* vagy *ekö*, ime, lásd! *blekö*, puff! *isö*, ide! *usö*, oda! *püdü*, békesség legyen! *glidö*, üdv neked, nektek, önnek, önöknek! *milö*, ezer menykő, teringettét! *süllö*, az égre, az istenért, szent ég! *dasö*, hogy téged! *lifö*, éljen! *susö*, föl, előre! *li-kapälnöfö*, jól megértetted? *lanimö*, bátorság! *inö*, be vele! *bafö*, *benö*, derék, helyes! *bilö*, sört ide! *develö*, az ördögbe! *filö*, tűz van! *Godö*, istenemre, az istenért! *majö*, indulj! *sagö*, ki vele! *spidö*, siess, rajta! *tädö*, vigyázz! *flifö*, frissen, gyorsan! *olö*, te (ön) hallod! *olsö*, halljátok ti (önök)! *stopö*, megállj! *lukümö*, tessék (t. i. bejönni). — *adyö*, *lädylö*, isten veled! *sanö*, éljen! *denulogö*, a viszontlátásra!

XII. Fordítás (lovepolam balsetelid).

<i>klotön</i> öltözni	<i>zibakad</i> étlap
<i>feitön</i> civakodni	<i>lepul</i> fiu, legény
<i>seilön</i> hallgat	<i>cän</i> váltó
<i>demanön</i> kér	<i>can</i> portéka
<i>nilön</i> közeledni	<i>nefiedik</i> hütlen
<i>letön</i> hagyni	<i>limödikid?</i> hányadik?
<i>jinön</i> látszani	<i>lanimälük</i> bátor
<i>protestön</i> óvatolni	<i>dutlik</i> szorgalmas
<i>naköm</i> megérkezés	<i>jamep</i> hős
<i>spat</i> séta	<i>kamadel</i> bajtárs.

Spidö, klotolsödök, omekobs spati! — Püdü, no feitolsöd, seilölöd! — Stö, ofbötél, läd at edemanof zibakadi, givolöd omi ofe! — Mö, o men nefiedik! — Stopö, lepuls, jü isi, e no vei-

tumo! — Blekö, äseistom in vat! — Yufö, fot filedom! — Bafö, o jameps lanimälik! — Sülö, kisi emekob?! — Adyö o flens! — Lädylö fatän, jamepas fatän! — Sanö, o reg! — Flifö, o kamadels, tael enilom! — Tädö, lezug akömom! — Godö, no emekob osi! — Äbinol dutlik, benö, is binom mesed ola! — Cän at no paprotestomök. — Can jinom no nog pedesedön. — Kelos paidunos fa ols, (atos) padunosök no fälo fa obs. — Aikelos paidunos tu vifiko, paidunos badiko. — Limödikid del obinom in vig bal. — In vig bal olabobs lululi (mayuli) kilid. — Eslipob aneito vemo gudiküno; li-ol i? — Elilöl atosi, emogolom nen sagön bos. — Li-papönobsöv, if äsegolobs-la büfü naköm omik? — Papönomöd, if neletom flenis omik sagön velati! — Kiöp lödols? — Sis balsemälid amula (a. m) lödob in Vörösmarty-süt, nüm balsetel ove slebs tel (n. 12. o. s. 2.). — Kö, köa, köi. — Neiti gudik!

Olvasmányok

Schleyer J. M. „Grammatik de Universalsprache Volapük“, Colling „Volapükatid“, Kerckhoffs „Cours complet de Vp“, Heine „Volapük“, Dr. Obhlidal M. „Volapük“, és Brandowski „Weltsprache Volapük“ nyomán.

1.

Tizian Gletik, äsikomok i dub demagön. Plins gletikün timaga omik eviloms sikod pademagön fa om. Károl V limep, keli Tizian idemagom kilna, äisagom: Kilna egetob nedeilöfi se nams oma.

2.

Stupel sembal äkofom mani tikälafulik demü lils oma gletik. „Koefob“ at äsagom, „das omis as men labob tu gletikis; ab ol, mutol leigo besiön, das omis as cuk labol tu smalikis.

3.

Ninlödels tel paga sembal, kel pedefiledom, aigoloms de top in top al konletön givis meiladik. Äkömoms ed ini feilelayad gletik. Feilel ästanom lenu in yan ed äblamom düneli omik, bi at edisipom bosi sigayeba. Lilöl atosi äpükom ninlödel unom: „Jinos, das men at binom vemo monälik; ogivom i no mödiki.“ Ven ye äkömoms nilikumo, pägetoms fa feilel löfadigiküno e püdukoms in domi. Is äkonoms ome neläbi omsik. Feilel lilöl atosi ägivom neläbikes moni mödik ed äpömetom nog in pagi al sedön gleni e nulüdi. Klu ninlödels et ämilagokoms vemo ed äpükoms feilele, das ecedoms omi plo monälan, bi äblamom düneli demü smalöf. „O flens löfik“ feilel ägepükom, „eb sikod, bi binob spälik, so mödik palemänos obe, das kanob yufön utes, kels liedoms misalöfi.

4.

Klot mekom mani.

Feilel lusänik vilöl danön baonele paga omik plo gön, keli igetom de om, äblinom ome bäseti apodas jönik.

Baonel äbinom lenu len tab, e feilel ämutom valadön lo-

nedo in bicem, kiöp leps tel paklotöl jöniko äpledoms. Äniloms bäseti e nen säkön dali, älüfidoms lafi apodas.

Ven feilel älofom legivoti baonele, at äsagom ome: „apods binoms zelado vemo seledik ayelo, ibo logob, das eblinol te bäseti lafik.“ „Sekusadolös obi“ feilel pakofudöl ägepükom, „bäset äbinom löliko fulik, ab sons olik evagoms omi in bicem, e no ekinob viatön omis.“

5.

Dog ilapinom miti ed äkömom len flumi. In vat älogom magi oma; ob äniludom, das dog votik us äbinom-la kel älabom-la leigo miti. Foviko in vati äbunom al getön lapini votika. Ab nu id äpölüdom miti, keli ilabom.

6.

Zürich, 1888. nov. 15.

Flen palöfö!l!

Blefo vilob lenunön ole, das enakömob is saunik yesdel vendelo. Täv oba ebinom vemo venudik; elogob nulikosi mödik: zifis gletik, belis geilik, petegöl ko nif tenalik, e lakis jönik. Suno en (de atos) openob ole detülo. Plo tudel mutob jötön, ibo binob vemo fenik.

Lädyulö, e binolöd peglidöl ladliko de flen ola

N. N.

7.

Löfob kemenis valik vola lölik, patiko etis pekulivöl, kels konfidoms volapüke, as bale medas gletikün netasfetana.

8.

Nek letom blamönok vilikummo, ka kel binom digik fama mödikun.

Aikelos binos velatik oko, no kanos labön kludis pöligik.

Kel vilom binön kotenik, logomöd dis oki.

Kel vilom vedön gletik, logomöd ove oki.

Liedod aidagom lesevi levemüno.

Poed binom pab su flol menada.

Gö nefikulo lobedon nobike söle, kel suadom, dü büdom obes.

Tikäl, löf e vil aibinoms valüds gletik.

Aitikolsöz, büfo tikols.

Aikel givom pofikeles, no odalebom.

Klöd e spel e löf aitovoms ladis.

Nets valik aibinomsöd blodas famül bal Goda.

Jimatel zilik aibinof klon plo matel ofa.

Ladäl yofik, bäled dulik.

Konsälel ola binomöd bal se mils.

Pötatimik pükat aibinom gudikün.

Tikäls gletik plöboms te in soal.

Ne hetolöd nefleni, sod oma te pökis.

Kap nen tikäl binom lemüf nen stem.

Kö liedod regom, lisäl fugom.

Goda kinän velatik aibinom kinän löfa klinik.

No mödnikosi, sod mödikosi cil ola lenadomöd.

Festun nonik jelom ta kapadol.

Nög vilom binön visedikum ka jigok.

Jevals, kel melidoms zabi, getoms en luüni.

Äslik söl binom, also dünel oma binom.

Gug funom mödikumiks, ka glaf.

Boad alik labom vumi omik.

Glem gudik mekom bodi gudik.

Id ob pimotob in Arkadän (Arkadia).

Tävöl, aibinolöd flenik kol mens valik.

Seyilolöd doges badik ya fago.

Numöl moni, seilolöd.

Leod binom tima lepöföd e mona.

Kelos flol biene, gudik buk sapele.

Nos beläbos umo, ka votikis beläbön.

Kel söpom votikes sebis, ofalom it in otis.

Kel no älenadom lobedön, no kanom büdön.

Kanitaböds no lapinoms; lapinaböds no kanitoms.

I smafonads smalik nösoms nelümi gletik.

Lanes i relikes püf vola slopomok.
Gudikumos binos neflen gudikosa.
Sponels aimutoms dledön mutöni pelön.
Flenüg velatik no böladom fleni.
Löfels mona binoms äslik mon, düfik, kalodik, stenik.
Lons de mans kömoms; süds gudik de vomms.
De kelos lad binom fulik, en mud bundanom.
Lan jönik in kop jönik binom likad palada.
Aikel no gebom luplani, hetom soni oka.
Kel no studom püki votik, leno sevom püki okik.
Lekan mekom mäkabik, te löf löfadigik.
Liedod binom tep su mel lada.
Ko kelos ek usinom, ko atos popönom.
Alik dun gudik binom i plek.
Glam bal velata binom gudikum, ka kuin neveladas.
Pönön cilis, binos löfön atis.
Kö sof dukom al zeili, man sapik no gebom pöni.
In vol löf dulom so lonedo, as legivot pagivom.
Pliedolsöd Sölali, o nets valik, lobolsöd omi, o pops valik;
bi aibinom pefimöl ove obs misalad oma e Sölala velat aiblibom
in tenüpi.

9.

Plek Sölala.

O fat obas, el in süls! paisantükomöz nem ola, kömomöz
lekinän ola, jenomöz vil ola, äslik in sül, i su tal. Bodi delik
obsa givolös obse tudel, e fögivolös obse debis obas, äs id obs
aifögivobs debeles obas; e no nindukolös obis in tenüdi, sod
aidalivolös obsi de bad. Jenosöd!

10.

Kis volapük binom?

Plofed nolelik Bauer György in Zágráb begehükom säki
at bizugiküno, sagöl:

1. Volapük aibinom vobadüb bizugikün kobava pükavik.

2. Datuv volapüka binom plo sag menik so völadik, äs datuv „koordinatas“ de Descartes aibinom plo geomet.

3. Volapük binom deliv pükas valik lifikas, ä smalikas ä pepakölas luumo, de flun rübik pükas anik pepakölas umo, a. s. de vöds foginik, de sütag foginik.

5. Volapük binom lesamäl tikama tikavik plo püks valik natiks.

6. Volapük binom divacem, kö dil gletikün bizugas pükas natik ya linedom, e köi bizugs valik otas polasamoms otimo.

11.

Tefü cal tidelas volapüka.

Aikel fefo vilom vedön vp-tidel plobik, ot mutom :
balido, potön luüno bali penedi gletikum leo nepökiki len datuveli vpa ali Konstanz (Baden).

telido, bonedön len pot vp.-bledi (yelüpi 1887) e kilido, nütlidön in vpa-klubi sembal. — Uso, kö vpa-klub no sibinom, nütlidonöd in klubi konstanzik. Potobs statudis en glato.

12.

Väds pükik aibinoms pövitöl.

Binos rog teik, if net sembal — i gletikün — de votiks nets valik demanom, das lenadoms püka omik nenumikis ofen vo vädis e tasiänöfis. Nets valik, nen sesep lobedomsöz baliko valemike menakapäle saunik ! At kapäl aisagom bu valikos :

Plo ton alik penolsöd mali bal ;
Mal alik labomöd sepükami te bal ;
Mal nonik binomöd muedik u nezesüdik ;
Bal penam e lilädam binomöd su tal lölik.

13.

Dö leflum Rin (Rajna).

Segun Pfaff leflum Rin aidukom in meli vädelo kübafütis vata za balionis mälmil foltum jöls ; kludo väyelo kübafütis teli-

onis kil e balionis kiltum mäselul mils e teltum. Ab släma aipolom Rin in meli väyelo kübafütis luüno balionis baltum mäl.

14. Dö kop menik e dö num menas.

Ot labom segun dokel Bock K. E. sienis lul, ribis telsefol, bomaviris telsefol, tutis kilsetel, bomis teltum balsekil, ziöbapis luega balmil jöltum balionis. Barsedils vel kopa menik binoms stöfs flumlik. — Ünü del alik men aifegebom miglamis ba tel vata. Al nulüdami men ainedom: miti, pini e meili pödedik. Stöfs nulüdik binoms: nög, mit, milig, fömad, jokolad e lenitibs. — Vädelo ainedom men nulüdameds ba paunis tel e lafiik. Nulüdameds al lifön sätiks binoms: pauns tel boda vuitik sa paun foldil bal fömada e paun telseuldil bal milega. — As maläds lupaköl painemom calik zül ats: kolerip, pogs, fif emotölas, nevafif, ledafif, rujip, lekög, diferip e rur.

Segun kal nolela sembal palesagos, das mens sis lemekam vola jü tudel elifoms 46627 telions, 843275 balions e 75845. In alik varud tela seguno mens balmil teltum jölsekil siestömsöv, if valiks pisepoms-la. 46,627''843,275'072,845.

15. Noted tefü cifels.

In dins volapükik aizesüdom gletikün balug e balad. Sikod, ed al spälön timi e töbi datuvala — klubs valik vpa stanoms oned cifs dabalikas netas, spetivo plovinas. Cifs netik sp. plovinik laboms calanemi: „Cifel.“ — De cifels at i sivorös valíkis nedis literatik vpa. — Ab cifels aisivoms nedis at nemedamo de vpa-bür in Konstanz (Baden). — Leiko cifels laboms giti xamöna valikis al omis elükömölis begapenädís al getön calanemi sembal; a. s. (as sam) uti vpa-tidela e moböna steifalis fa oms as digik pebetuvölis datuvele vpa u sukele ota al danemami e dipedami.

Perevidöl e pelonöl in Konstanz 1887, mázul.

Datikel vpa.

16. Boden-lak e menad.

Löpik Boden-lak soalik (nen disolak) labom plenandinöfi de vafüts lulmil mältum jölsetel balion. Su plen at äbinom-la

spad plo lödels valik balmil foltum kils balion stela obsik. Ibo, if kalon, talele alik vedomöv dilod su plen boden-lakik spad vafütas ti fol. In nifatim yela balmil jöltum velsefül äl jöls mens valik ilaboms-la pöti jönik äkopladönoka su plen gladik eta laka.

17. Potaseds nedegivik.

Lä potacal in Washington potaseds nedegivik fol balions foltum fols mil, jöltum telsetel enakömons in yel 1883. En äbinoms völadaseds: samads plu kilsefol mil! Kod tumöda sedas at nedegivik aibinom lepato: ladet döfik, e kod somas ladetas: lotogaf ploniko lügik püka nelijik e votikas pükas liföl. — Kimid benod aibinom nis volapük!

18. Lotogaf jünüik.

Ploniko mödik tidatim kostik, keli vo kanonöv gebön plo dins pöfödikum, mutom paigebön in läns valik al nüplägam lotogafa ofen levemo pekofudöla. E deno lenadoms de tum julels ofen no bals penön lotogafik lefulnöfo velätiko. — Segun statit nedom, al lenadön penön lotogafo julel tälik tıdadüpis zültum, ab deutik balmili lultum, abu nelijik sägo telmili lultum! — Ye volapüka obsa lotogaf no nedom tumi. Tima lepöföd kio levemik e töba spälüd ki-gletik binom lotogaf obsa plo tidels e julels!

19. Tubölad julelas e latinapenäd.

Sükü lafabs telnik, kel in Deut binoms geblik: lafab latinik e deutik, aimutom löfik julayunan petuböladöl lenadön jöliki lafabi, o. b. (os binos) a bali gletiki e smaliki deutik, äso a bali gletiki e smaliki latinik in penapenäd; ed a bali gletiki e smaliki deutiko e latiniko in bükapenäd. Ab yunan nobik obsa vo ailabom al dunön gudikumosi, ka lenadöni pänön tonabis jölnik. Kludo binos levemo segutimik stüdön finona te jöniki latinapenädi bevünetik.

20. Pük nefikulikün.

Dabalikels niludoms, (das) söton-la danemön nefikuliküni tala püki liföl ud nelifiki as vöpüki. Mens at aicitomsok ed aici-

toms votikis; ibo nonik pükas liföl ud nelifikas binom nefikulik demü sesums nenumik; telido: i pük tefamo nefikulikün jenikas aibinom levemo fikulikum, ka vp obas, e feit en, kiom pük binom-la pötikün al vöpük, posmudom nevelo; kilido: pük alik pevotafomöl, kel vedomöv nefikulikum, ka vp. binomöv neklulik e sikod nepötik al vedön vöpük.

Kludo, aitönonöz volapüki obsa!

21. Sköt volapüka.

Vp. obsa labom i ya sköti oka. Ot ailabom kölis kil: violeti, bi vp. ebeginom müko, äs viol; golüdi, bi nedom al mostep golüdi mödik; e glüni, bi spelom aiblinön läbadi gletikün menade. Sköt kositom se dils at: lejül bal ko ladafom e kluzifafom e fels fol leigik. Su fels disik nedeto: flolil su glun golüdik; deto: nak düliyulibik su glun glünik; su fels löpik nedeto: vpa monogam M. B. P. B. golüdik su glun dagovioletik; deto: stel golüdik su glun klilovioletik. Disü kluzif binoms nams tel paloföl; disu nams talaglöp in lefogs. Löpü kluzif binom klon bal; en deto e nedeto: tans tel zü sköti lölik, su kels binom ninpenäd: nedeto: „Menade bal“ deto: „püki bal!“; ed ove klon at pejin ko pened in tipamud, e zü pejin stals; löpü pejin flam bal no peslitöl ab linegöl. Disü lefogs talaglöpä binom lafamun. Sköt at i pedatikom siämüno fa datuvel vpa.

22. Lapanen vpa.

No letonöz citönok, if lepan plüdo mödik vpa obsa kömoms e trotoms poik. No kanoms sibirinön volapüks tel. Bal aisätom. E no kanom datikön lepan sembal vöpüki sembal, kel binomöv balikum, nefikulikum, e deno klulik, fimik e fümik, äs vp. obsa. Sevels valik vpa lesagoms atosi.

23. Danotapened.

Paris, place Malesherbes, 108, balul 1-id 1887.

Söle John Jackson, Liverpool.

Söl !

Labob soni, keli vipob sedön al zif olik, dat lenadom plobo püki nelijik. Äbinoböv vemo kontenik, if äkanol-la lasumön omi in tedadom olik ; älenadomöv otüpo püki e tedi. Son obik labom yelis balsejöl, binom vemo dutik, sevom bukami e penom nepöko pükis flentik e tälik.

Valadob gepüki sunik e blibob, Söl löfik,

dünan olik divodikün

E. Grégoire.

24. Lukiemel.

Lukiemel tälik yelatuma XVI-id isükom du yels tels medi al mekön golüdi ko koped. Ven äklödom etuvön fino kläni gletik, ägolom al Roma al nünön datüvi omik pape Leone X-id.

At älasumom benäliko datüveli, e ven lukiemel äsäkom mesedi, pap ägivom ome saki vagik e säbi bigik, sagöl : bi kanol mekön golüdi, nedol te böbi al lesävön omi e vafi al jelön omi ta tifels.

25. Nevelatel bäledik.

Zuafel bäledik äbinom in milit flentik de Tonkin, kel äkomipom legudiko, ab kel änevelatom nog gudikumo. Zuafel pävonom funliko in komip ta Namänels (anamit) e kamadels tel ämopoloms omi se pugafel. — „Li-binom pefunöl?“ fizir sembal äsäkom. „Liedö, si“ kamadels bofik ägepükoms seifölo. — „Kisi sagols“ pevunöl äluvokom, „lifob nog.“ — „Kapel, no klödölöd omi,“ bäledikum äsagom, „nolol, das enevelatom du lif oma lölik.“

26. Spiratedel de Indianopolis.

Spiratedel de Indianopolis, in Pebaltats, logöl das num bonedelas omik no ämödom, ädatikom lukomedi rigalik. Ämaniföfom in gasesd valik zifa pesevami at :

„Esetopob in lemacem obik saki ninlaböl paunis tels kafa ; ogivob, len fin yela, domi de doabs mil, bonedele, kel urätom kuladiküno numi bonas kels binoms ino.“

Lödels valik de Indianapolis, spelöl rätön numi e getön domi, älemoms, des del suköl, kafi omsik in dom spiratedela visedik, e, do at ägivom, balul 1-id yela alik, domi pepömetöl, ävedom tedel liegikün zifa unü yels nemödik.

27. Li-zesüdos sustanön suno u nesuno (lato)?

Fat sembal älabom sonis tel. Son bäledikum älöfom studi ed äsustanom göliko ; son yunikum äbinom nedutik ed älüvom te bedi, ven blod omik ivobom ya düps bal u tel.

Son dutik äspatom vöno gölo ed ätuvom böbi ninlaböl könis golüdik mödik. Fat ägolom in cem slipela e jonöl böbi ome, äsagom - „logolöd, nedutel, kelosi blod olik etuvom bi esustanom so göliko.“ — „Logob osi,“ slipel ägepükom, „ab if label böba idunom-la äs ob, no ipölüdomöv moni omik.“

28. Glock nedelidik.

Söl sembal, laböl senedi feinik, äkömom vöno in lemacem de Wien ed ämekom jonön oke pokaglokis golüdik völadas difik. Älemom bali plo frans tum, äpelom omi ed ämogolom.

Pos minuts anik ägekömom sagöl, das äbizugom gloki jönikum. Äsevälom bali de frans teltum luls ed äsagom glokatedele : „egivob ya franis tum ole ; eko glock de frans tum, keli gegivob ole, sikodo debob nog franis luls.“ Glockatedel äkitom noati, danöl milna bonedeli nulik.

29. Lukomed melopik.

In nifatim lätik zöts legletik pikleboms su möns de New-York, su kels äbinos pebuköl ko tonabs gianik BISIEDAL PEMÖLODÖL. Ab, ven spatels äniloms, äliladoms nog vödis votik in tonabs smalikum, so das lenun lefuinik äbinom äs sukos :

BISIEDAL ibinomöv PEMÖLODÖL

fa kalod e vatöf

if no äpolom-la, sis yels tel

jitis lainik de James Wight, 31 Newstreet.

30. Tikav e plag.

Lükionel, kel ilovepolom lufilosopelis glikik, igetävom balüdelo al pal(s) omik, kels älifoms in läned.

Mot omik iloetof al gödelafid pejinis tel. Filosofel ävilom gebön pöti al jonön tikäli omik: „mot,“ äsäkom, „pejinis limödik eloetol?“ — Säk at äkofudom mödo moti, kel äklödof, das nolel yunik äbinom nekotenik demü späl ofik, ed egepükof: „labobs te tel.“ — „Pölol,“ lükionel äfovom vikodiko, „logob pejinis kil. Numobsöd: eko bal, ed eko tel; beno! bal e tel binoms kil!“ — „Velatö,“ fat äsagom, „son obsik ekalom legudiko; alim obas ogetom pejini lölik. Ol, mot, sumolöd pejini at; ob, osumob telidi, e filosofel olabom kilidi.“

31. Cödel konsienik.

Lelodazug äseklautom, büfü tim anik in Kalifornia, e tävels tel pävumoms vemo: balimik päfunom, votimik äpölüdom lögi detik. Balögel e jimatel pefunöla äpözetoms ta köpanom leloda. Cödel äbevilom doabis lulmil jiviudele, e doabis bal-selulmil balögele. Atos no äplidos jividuele ed äsäkof cödele kikod man lölik ävöladam te kildili löga. „Din binom vemo balik,“ cödel ägepükom, „man kele lög defom, no kanom dage-tön lögi nulik, ab jiviudel ko doabs lulmil otuvof nefikuliko mateli, kel binom no te äso nulik, ab sägo nog gudikum ka balid.

32. Disip.

Newton ävobom vöno ko zil so gletik len sugiv fikulik, das no ävilom lüvön omi al göledön ko famül. Jimatel omik, dledöl das cun lonedik äkanom mekön omi malädik, äsedof of-düneli in cem omik ko nög e cafil vata. Äbüdof atofe kukön nögi e blibön in cem, jüs matel ofik ifidom omi; ab Newton, vipöl binön soalik, äsagom ofe das om it ävilom kukön nögi ed ämosedom ofi. Ofdünel äseitof nögi su tab nebü pokaglok omik, ed ämogolof.

Ven ägekömof, pos minuts anik, ätuvof maseli nebü fil, kipöl nögi in nam, du glok äkükom in cafil.

33. Käf ta käf.

Fizir sukefa de Cromwell älöfom mödo ofsoni yunikün jelala e pälöfom leigo fa of; ab laböl speli nonik dagetön zepami fata ofik, ämobom mati klänik ofe.

Pösod sembäl ädatüvom kläni ed änünom omi al Cromwell. „Galolöd“ at äsagom, „e notolöd osi obe, ven fizir ed ofson obik obinoms kobo.“ — Atos äjenos dels tel poso, e ven Cromwell änitlidom süpito in cem ofsona omik, ätuvom fiziri su kiens bifü of.

„Plänolöd kodöti olik,“ äsagom in zun gletik fizire. At egepükom ko plisenäl mödik: „söl obik, löfob vemo ofcemadüneli ofsona olik, ab nevilof givön nami ofik obe; e, bi nolob das ofson olik labof fluni gletik su vomül et, äbegob ofi pükön gönü ob.“

„O“, Cromwell ägesagom, „if atos binos zit, kanob ba dunön bosiplo ol,“ ed äbüdom deblinön ofdüneli.

„Kikod nevilol matön fiziri at,“ äsagom ofe; „binom flen obik, e desidob das givol zepami olik.“ — Ofdünel, kel älabof nosi tatos, no ädälof gepükön, e Cromwell äfovom: „suemob kofudami olik, vokonöd pädeli obik.“

Pädel äkōmom, e jelal äbüdom ome komatön foviko fiziri ko ofcemadünel.

34. Leböbs in bäledat.

Rig leböbas mutom pasükön in bäledat vemo fagik.

Doküms mödik noeloms, das leböbels äsibinoms ya in Roma, du yelatums balid pübliga. Liladobs in Demosthenes, das atos äzitos leigo in Athenae; leböbs gletik mödumik äbinoms pesevöl in tim et in Glik. Nolobs sägo, das aniks leböbas at äbinoms pestitamöl äs monastits obsik nuik ed älaboms kopanelis, kels ikoblinoms moni zesüdik.

De kim Glikels elenadoms finanavi?

Peblöfos das Glikels elenadoms finanavi de Fönizänels, ko kels älaboms melakis tedelik pesetenöl sis tims fagikün. Fönizänels igetoms noli omsik finanavik de pops de Babylon e Ninive.

Etuvon in zifs et tel dokümis lemödik, kels binoms pepe-

nöl su teins de taim pebaköl. Ans ninpenädas at binoms kalabuks, klödatapeneds e sägo cäns. Spod leböbelas anik pelovepolom e jonom, das leböbadoms esibinoms in Babylon, kels äcänoms moni ed ägivoms cänapenedis ko nem labela, kelas suäm äkanom pagetön in zif votik regäna.

Bevü ninpenäds petuvöl in Babylon bal binom lepato makabik: ninlabom nemi leböbela sembal, kel älifom in yelatum VIII id büfü timag obsik: pänemom Egidhi.

35.

Balogel äkoskömom gödelo sembal lubäkele, keli äsevom et äsagom ome: „O Peter! agödelo binol ya lesuniko peböladöl.“
— „Vo, binos nog lesunik, bi emanifol te litami bal.““

36. Säk rätik.

Kis binos len sil stelamag, len men maläd hetlik, ed in vat nim?

Siklaf, klafip, klaf.

Költemények.

S u v o k,

(pelovepolom fa Bánfi G.)

1.

Fatäne aiblibolöd
Nugänel! fiedik;
At binom ola kled kälöl
E füdo sep olik.

2.

Vo! nesemöp binos ple ol
In tal legletik plad;
Is lifolöz, deilolöz
In läb, in neläbad.

3.

At binom glun, kö vem ofen
Ebludoms fats olik;
Leni kel etanom yelmil
Bal nemis gletälik.

4.

Is efegoms plo lom milits
Jamepik Arpad'a
E slafayoki eblekom
Lam nämik Hunyad'a.

5.

O lib sanik! is äpoloms
Stänis ola bludik;
Gudiküns obas äfaloms
Du komip lonedik.

6.

E zenodü möd neläba
Pos plumöd dikodas
Do pelunöl, ab no nosik
Lifom at net obas.

7.

O vol gletik, fatän netas
Ole nu lüvokom:
„Uf lifi, ud deili“ suf
Milyelik lebegom.

8.

Leno mögik, das so mödiks
Vanliko ebludoms
Das ädeiloms plo fatän
Sufo fiediks sons.

9.

Vo! ne mögik binos, das näm
Kopäl e sanik vil
Deiläfoms dem neläbad
Vanlik ini deil.

10.

Nog kömomöz, ed okömom
I gudikum timag,
Keli lebegoms lelado
Lips menas tum mil, ag!

11.

Ud okömom, if kömomöz
Deil gletobidik,
Kelüp lä fun neta, kinän
Dlenom dlenis blodik.

12.

Sepi tän, kel sävom neti,
Nets züstanoms dolo ;
E logs balionas menas
Pofuloms dleniko.

13.

Aiblibolöd fiedik
Fatäne, nugänel!
Kel oli konsefom, füdo
Tegom in godafel.

14.

Vo! nesemöp binos ple ol
In tal legletik plad
Is lifolöz, deilolöz
In läb e neläbad!

Volapükahüm

fa Zorell F.

1.

Sumolsöd stäni blodäla!
Dikodi valik hetobs ;
Tönöls jüli baladäla
Volapüke kosyubobs,
Vokobsöz ko datuval :
„Menade bal, püki bal!“

2.

Kis also kanos koblodön
Lölika vola menis ?
Kis also kanos menodön,

Äs pük bal, omsa stadis ?
Klu tonodosöz in val :
„Menade bal, püki bal!“

3.

Datuvel püka lifomöd,
Lifomsöd pakels ola,
Volapük aiflolomöd
E välapüked oma!
Oibinomöd su tal
Menade bale pük bal!

Gaudeamus Igitur

Colling „Volapükatid.“

1.

Gälokobsöd alüpo
Yun obes nog binom
Pos lesumik lifa yunüp
Pos leplönik, ag! bäledüp
Tal obis olabom.

2.

Kiplad binoms, kel büf obs
Vön in vol ebinoms ?
Gololsöd al löpelis
Stepolsöd al diselis
Kelöp ya ebinoms ?

3.

Lif obsa binom blefik,
 Blefiko pofinom
 Onilom deil vifo
 Lapinöl obsi todo
 Nek isit pospalom.

4.

Benö! Limoföd kadem!
 Lifomsöd i plofedes!
 Lifomöd is lim alik!
 Lifomsöd us lims valik!
 Binomsöd in floleds!

5.

Liloföd alik vilgin
 Klientik ä dekik!
 Lifoföd i vom alik
 Zadlik e löfafulik
 Gudik äso vobik.

6.

Volapük obsa lifö!
 Lifomöd, aikel
 Lenadom oti duto
 Ed aipakom zilo
 Alik oma födel!

Nulayelavip.

Sauni e lifi lonedik
 God obes legivomöd benik!
 Me löfik bod vädelik obsa
 Vitobsöd misalöfi tala!

E leiko, äs lömib tali,
 Flifomöd! Goda läbad obsi,
 Äso tudel, also levelo
 Du lölik yel nulik, egelo!

Lessing

Mina de Barnhelm u solatalüb.

Yofapled in suzugs lul.

Suzug balid.

S u t l i d b a l i d.

Fieveger forditásából.

Yust. (*siedom in luspäd, slipom e vödom*). O jöpel de lotel! Ol, obsi-li? Vifö, o blod! Lüflapolöd o blod! (*flapom e dagalom sukü muf*). Eko! li-ya denu? Töbo kikob logi, züflapobok ke om. Älabom-la te lafi flapas valik! — Ab eko, binos del! Mutob sükön söli pöfik oba. Ko vil obik sötom nindunön no fälo futi in domi misalik at. Kiplad ebinom-li ga du neit?

Sutlid telid.

Lotel. Gödeli gudik, söl Yust, gödeli gudik! Ö, li-ya galöl so gödelo? Ud sötob-li sagön: li-gälöl nog so latik?

Yust. Sagom-la, kelosi vilom.

Lotel. Sagob nosi, äs gödeli gudik; ed atos melidos ga bo, das söl Yust dani gletik li-sagom su atosi?

Yust. Dani gletik!

Lotel. Binon vimik, if no kanon labön takedi zesüdik ona. Kisi yülobs, söl mayor no ekömom domü ed om elükom is dem om.

Yust. Kisi valikos man at no kanom rätön!

Lotel. Niludob, niludob te.

Yust. (*votaflekom e vilom golön*). Dünan oma!

Lotel. (*kipom omi*). No ga, söl Yust!

Yust. Benö; no dünan oma!

Lotel. Ö, o söl Yust! No vilob spelön ga, das nog sis yesdel badom-la! Kim obekipom zuni oma ovü neit?

Yust. Ob; ed ovü neits valik suköl.

Lotel. Atos binos kritik? e. l.

Sutlid balsekulid.

Franciska. (*oko.*) Lesi, binom man gö tu gudik! — Som no sun kömom denu. Mutos dese (*pasagön*)! — (*nilöl plafik e jemik al Verner*). Söl galemel!

Verner. (*kel röbom oke logis*). Benö-li?

Franciska. O söl galemel!

Verner. Kisi ibö vilof, lädil?

Franciska. Lenlogomöd obi ga, o söl galemel!

Verner. No nog kanob; no nolob, kelosi ekömos obe in logis.

Franciska. Nu, lenlogomöd obi ga!

Verner. Dledob, elenlogob ofi ya tu mödik, o lädil! Benö, nu logob ofi. Kis sibinos ibö!

Franciska. O söl galemel löfik, — no nedom-li ji-galemeli?

Verner. Binos-li atos fef ofa, o lädil? (*fef = komolyság*).

Franciska. Lefulik oba.

Verner. Äzugoföv-li bo id al Persäni ke ob?

Franciska. Kiöpi vilom.

Verner. Zelado-li? — Lü, o söl mayor! no binönsöd pleidik! Nu labob luüno of-puli gudik söm ed of-fleni snatik söm äs ons! Givoföd obe nami ofa, o lädil! vö! — In yels bals binof ji-genal u ji-viudel.

Fin.

Példák a tudományos irályra.

Dr. Obhlidal M. ny. t.

1. Lit.

Binel nonik noganik kanom nelabön liti, nes vedön malädik e deilön pianiko. Delo sol obes ditibom liti e neito mun e stels. Lit sola binom leklilik, lit muna e stelas vemo meiladik. Delo no nedobs liti sembal kaniki, plä in tops, kel binoms dis tal, ud in löds daegik in kelis sol no kanom desedön stalis oma. Neito ab lit muna e stelas obes no binom sätik, e sikod tikäl menas äsükom litönastöfis difik, kels äsötoms-la mögikön obes vobi neitik. Vöno ekotenoms mens ko boad, keli älenfiledoms; latumo ägeboms leüli, e pinastöfis votik, ed adelo labobs sotis difik litabas e litapolas. Gebobs i pinastöfis äs leüli, jüpapini e pini nimas votik; ab gebobs i väki, talaleüli e gasini (litönagasini) ed in tim nulikün sägo leflümi al mekön liti neito. Len jols melas sibirinoms fars, kel nafeles jonoms vegi äläni fimik. Fars at älaboms vöno litapolis gletik, in kels leül u stöfs votik päfiledoms, ab nu laboms kösömo litapolis ko lit lektinik. Sibirinoms bits tel litapolas lektinik, ats binoms: glutalitalpols e boba-litalpols.

2. Lektin.

(*Alfred montiel de Urbanitzky.*)

If kodi nalsäkobs, kele lektin valüdi e veüti oma debom, säk at dub atos obes pagepükom, das nonik natanäm votik so nefikuliko letomok ceinön in fom näma alik pevipöl, äs eb lektin. Lüvom motöföpi omik e spidom su melaglun dibik de läni fimik äläni fimik; us konom, kelosi mens yono ed übo dunoms; flitom da luts e lovopükom obes vödis in lib, äso flen löfik in fag

omis epükom — notif silab bal papölüdom su veg lonedik se lelefad slenik. Lektin evedom i musigik ; liko velätik, liko fümik (sefik) lasumom tonis lovikün e nämikün, trilis oflekanitela deilöl, liko levikodakaniti jamepas vikodiko gekömölas ! Ton mutom in dlati nabik e daspidom in at ko vif lelita (lelitavif) lemödikis leilis ; nekömöl in lonöp, yubom denu kleiliko levikodakaniti jamepa, seblädilom denu trilis oflekanitela. In jad fota dibik, bevü leklifs donlefalom vatafal skömöl e bösetöl in nebeli. Binöl fagik de domöp menas, omi vöno te selediko tevel sembal kinik ävisitom. E nu ! Nu mutom tulön turebis legletik, kels yufo cinas obsik nämi oma mekadik denuo ceinoms in liktin. Ko vif nesumöfik daspidom at dlatis dugama (dugamadlatis) omik, ni bels ni nebels, ni flums ni fots stöpoms goni oma e lükömöl lä lödöps menas ceinomok denu in vam e lit, in näm cinüfik u duinom vobi kiemik. Vatafal lefagik mutom blimön sütis obas e pladis, lödis obas e magadis ko lit, ko delalit klilik. mutom mufön cinis obas e lovesumön vobi kiemela e minedela ! Eduinom-li ba litapol milagik Aladina mödikumosi ? Li-binom moladik nol kaenik jeniko nepoedik, u no defom-li lepluo poed fa God pebenöl, al glölön in kanits pelanimöl milagis, kelis lektin mökom ?

**Mutatvány Kniele R. „Kereskedelmi levelezések“
cimű munkájából.**

1. Zülag.

Bestimobsok, ole lünamön obsa kalüganunodi lätik, e bi-
nobsöv vemo danik ole plo ninsed plidik publügamas ola statu-
das, kaladejötas e. l. (e lemänikos = stb).

Lestimiko
klödataleböb valemik.

2.

Febaleböb valemik.

Budapest, 1887. mayul 1.

Bestimobsok nünön ole, das söl Nagy Béla lovesumom
adelo cifami leböba obsik as dilekel.

Plüdolös sumön plidiküno sevi de penam söla at.

Lestimiko
febaleböb valemik.

Söl Nagy Béla odisopenom : N. B.

3.

Arad, 1887. novul 22.

Söles N. N. e kopanöm
pi N. B. Győr.

Atoso befulobs bligi lügik, al pesevamön olse ezidöli in
jölid ata mula deili cifa obas pelestimöl, söla

Ráday Alajos.

Kosit letedamadoma obsa sukü zid glumöl at getom leno
votami, ed ofovobs letedami in mod jünuik

Lestimöls
B. e sons.

4.

Budapest, balmil jöltum jöls, setul.

P. P. (Pebutopöl pöbutopölos = elején cimzett)

in Marosvásárhely.

Atoso bestimokobs al lenunön ole, das dunan obsa söl Be-
regszászy Bekény ovisitom oli suno. Lesävolös ote ple obs ko-

mitis ola, kelis oilefulobs kuladiko e kudiküno, äsliko jü nu.
Kädöni ple obs obefuloms i fälo söls Ökrös Bálint e Náday F.
in Marosvásárhely.

Stümafulik

Kopanöm Budapest-ik ninseda e seseda kolunik.

5.

Frankfurt len Main 1882 mayul bal(-id).

P. P.

Bestimobok al lenunön oles atoso, das in top isik as fiam(i)
eleblinob jäfi leböba e komitäta.

Sumolsös sevi disopenäda suköl:

Lestimiko

Berkenyesy Károl

Konod: Rosengasse nüm 83.

6.

Gyöngyös, 1881 mázul kil.

Söles Erdös Mátyás e son.

Sz.-Tamás (Nugän).

Konfidöl plidöfe olas, bekobs olis, dö fiam in lägiv pane-
möl, nepesevik obse löliko, givön nuni anik e penodön obes, va,
üf jäf äzitom-la, kanobs binön peföseföl tefü pelam obsa cänas
pöpelöl, muls fol sis tudel, jü geil franas folmil lultum.

Sepüköls oles büo dani obsa plo töbams olsik, obinobs dü-
nik id olse in zids valik, ed ogebobs nüni olsa nen däm pülikün
pie ols.

Ko valiks stüm e divodam

Ko lägiv bal.

in jäfadalam Somhegyi Antal.

7.

Fiume 1886 yanul 23
febul 4.

Söles Gyimothy e kopanöm

Székesfehérvár.

Egetobs olsa penodi de febul telid stüla nulik. Ätelegafobs
olse tudel gödelo:

„Fitaglud fümiko, suäms aixinöl ; kanobsöv nog lemön a züls ; dabegobs dlatakomiti.“ Su atos egetobs lenu olsa zepami, sukü kel elemobs ple ols telsemiglamis tels a ruabs züls. Kanobs olis benovipön al jäf at, bi ya paflagoms ruab jü zülsekil.

Laböls stimi dünöna oles ko kalam pelägivöl, begobs gudopenön obse suami ota de :

ruabs 1836

e nünön oles, kimiko sötobs bevolekön sedami

Lestimiks

Thewrewk e Georch.

8.

Brüssel, 1882, febul balsekul

Söle Ciradi Giuseppe

Triest.

Äsliko dalogol se zülag läseistöl, eleblimob is dunanäti plo cans kolunik, e dalob obe atoso, lekonfidöl komede sölas van der Pault e kopanöm in Rotterdam, kelis ya pladalob, i de ol dabegön obe loveletami dunanäta ola plo top isik.

Binosöv obe vemo flätik, al logön obi pabestimöl ke ola konfid e dälol binön pesuadöl, das omanifob zilı mufikün plo nitet olik, e das ogebob valikis kauti e kudi in lefulam komita olik.

Lägivöl lisedi oba suämas al lenlog ola, dabegob suniki nünı ola plidiki e disopenob ko lestim lefulnik

Ko lägiv bal.

M. G.

9.

Hamburg 1885 apul 6.

Söle Weber Karl

Heidenheim.

Gepüköls penede divik ola de kilid amula (a. m.), gälokobs vemo (al) kanön beginön jäfaspodi ke ol e bestimobsok al potön ole suämälisedi obsa me kluzifatan. Stips obsa binoms : pelüp mulas kil me tlat u me pelam kädik ko luam dötumas tel. Bi fiam padivöl ola binom jünü nog nepesevik obse, dälobs obes (al) sivön suämıs begino me potananam.

Lesumiko spelobs al pobestimön fa ol ko komits vemo gletiks, disopenoms

lestimiküno
Schaffner ed Engler.

10.

Kaposvár d. p. (dät potastäpa).

P. T. (pla tiäd lefulnik.)

Dulogöls obsa bukis, etuvobs su kalam divik ola kali ya pöpelöli plo cans peblünöl ole. Sikod atoso dälobs obes al bekön oli, das pololös oti plidiko

Begöls oli, denu bestimön obsi lä ned ozidöl ko telod klinik ola, disopenobs

N. N. e k.

11.

Triest 1870 mätzul 8.

Söle N. N.

Osnabrück.

Klödobsöl, das eneloegol kali de

mk. 142.10

plo cans pesivöl dekul 13 äyela (ä. y), dabegobs fa ol atoso pelami ata kala, bi suäms ole pemeköls so nedelido no däloms lonedami pelüpa.

Gälolös id obsi fälo ko komits plidik ola e lüsumolös obsa stümi e divodugi

F. e. kopanöm.

12.

Berlin 1880 lulul

Söle N.

in Beeskerek.

Penod divodik oba de balselulid ämula (ä. m) eblibommen gepük jü tudel. Ye bi no kanob gevön pelüpi lonedikum, dälob obe sivön suämi flaga oba de novul kilsid äyela (ä. y)

makas 147.50 plo teisekilid ä. m.

me potakomit len oli

N. N.

13. (Kusada täd).

Pécs, 1881. mayul 27.

Söle N. N.

Árpád.

Nag eletol nepekonsidöl monedapenedis oba de 13, 15, 18 e 23-id a. m. lenunob ole atoso, das tudel olovegivob tekami väna oba lavogele.

N. N.

Binos pefösefos me gegetazöt.

14. (plän).

Árpád 1881. junul 1.

Söle N. N.

Pécs.

In penod löfik ola de telsevelid ata (mula) bekol obi al se-leigön kali pöpelöl ya zenodü febul suämü

fons 142.30

Ye bi tonü kit läasuköl, keli epenom obe dunan ola söl Csernátonyi Vazul, e kela gesedami dabegob obe, epelob suämi löpnik ya yanul 14-id, olo felogam sibirinömöx, keli velätolös plidiko.

Kit.

Stümafulik

N. N.

15. (Klödata pened).

Len valemiki leböbi sulüdeutik, Frankfurt len Main.

Labobs stimi dalitali oma, söli, plini de N. N. me penod at klödätön lä ols plo suam alik. Dälolsöd obes al danön gudi-kün olse biseo plo tefods valik, kelis ofölols kol oma dalital.

Salzburg 1879 gustul balsemäl

Lestimiko

N. N.

16. (cänajäf).

Frankfurt l. Main 1864 otul.

Söle W. A.

Hamburg.

Gepüköl penodi ola löfik de lulid ata (a.) lenunob ole, das eklödätob sölis blodis Attingen in Leipzig ko

— maks 8000 —

ple otas tlats de muls tel jü geil at böladü kal olik abu demü
neletön migebis dabegob obe disopenädi sölas penemöl ko pot
nilikün

Lestimik G. M.

17. (lonedam.)

London 1885 setul.

Söle F. J. e kopanöm

Breslau.

Sekusadolsös, das gepükob tö tudel penode löfik olsa de
telsid a. (ata mula). Ibo dinads badik tima emekoms nemödik
obe pelöni jünü debi oba. Sikod dälob obe dabegön lonedamí
pöpelölas ya telsezülid ata

makas 212.45

lonedüno jü yulul balid ayela. Ogüvob fienis pötik.

Valadöl, das obefulols oba begi, disopenol ko stüm valik

G. O.

18. (flag).

Landau 1884 dekul 6.

Söle W. A.

Heilbronn.

Tefü penod ola de telid a. mutob nünon oli, das leno vilob
valadön nog lonedumo. Ifi leno dotob tefü lesag ola, deno it
omutol koefön, das elabol timi sätik befulöna bligamis ola. Sikod
obinos in nited okik ola ninsedön obe suämi väna obik ünü
vig bal.

B. M.

19. (falim).

Kopenhagen 1883 dækul 23.

Söles Fuld Berlin.

Yesdel fiam Meissen is ezedom pelamis okik.

Blöfs gitäla jalepik, peigivöls fa dilidels, mekoms digik
sölis at pida valemik in neläb at. Al vitön damanifami pelane-
füga ebekoms obis al steifön balami flenügik. Alos binobs viliko
löbik, bi seveg at dünomöx pöfödü dilidels valik.

Sikod lovesedobs oles in ninseit depenädi jötakala begöls
olis lonedüno jü yanul oyela, in kel del lasam lugivelas ozitom
in obsa konod, sepükönok dö atos, va vilols lätlidön balame
gudlik.

Ko stüm valik

K. e kop.

20. (feleig in falim).

Leipzig 1882 apul balid.

Söle P. K. Wien.

Egetob penodi löfik ola de telsefolid ä. m. sa dalam plo kudadin N. V. e nunob oli atoso, das eplöpos söle N. V. (al) bevolekön balami pemoböl fa om, kele elätlidob nemü ol, so das klu flagam ola (len oti) nu suämom flonis völäda löstakinik 382, de kels :

dötums kils gustul balid

„ tels otul „

„ tels novul „ popeloms.

Komedobok ko stüm valik

S. F.

21. (begapenäd tefü pladam).

Dresden

P. T.

Tefodöl divodiko noti olik in „Dresdener Tagesbote“ (de- lanunel dresdenik) dälob obe atoso loföni ole dūnis divodik obik as spodel. Patüpo binob dūnik in lönef penemöl in sembal gletikūnas leböbastitas isik, e klu cedob kanön pötöni flages ola lefulo.

Komedöl nog divodüno komedis disnik senite plidik ola, koslogob ola gepūke klienik, e disopenob ko divodug lestimik

R. P.

Albertsplatz, n. 7. stök I-id.

Komeds :

Leböb hessen-ik plo glunakuliv e dustod in Kassel.

Leböbaklub meklenburg-ik in Schwerin.

Filialik leböb baden-ik in Stuttgart.

Nadenheim blodem, leböba jäf in Ludwigshafen I/R.

22.

Wien, dät stäpa potik.

P. P.

Labobs stimi al lenunön oles, das yanul balid a. y. as fiam peplotegöl

Donner et Comp.

edamanifobs jäfi leböba e komitäta in top isik.

Ojäfobs ninlemi e seli bidas valik pöpas: ledilodas, valutas, pöpas völadik e. l. äslik lefulami komitas leböba e begobs olis, das givolsös obse gudliko komitis löfik olsa, kelis oibefulobs kudiküno.

Noetolsös plidikün disopenädís obsa suköl ed if vipols nüni dö stad obas, ogivoms atis olse vilöfiküno söles:

I. S. et Co. in Wien, e

Gonda Bálint unokája in Budapest

Lensumolsös lepüki obsa lestima e divodama

D. et Co.

Heinrich Donner openom: Donner et Co.

Friedrich Hohenau „ Donner et Co.

23.

Leipzig 1888 yanul 15.

Söles Donner et Co. Wien.

Egetobs zülagi olsa e penodi de 8-id a. m. e danobs oles gudiküno plo dünalof olsa.

Ifi nü jäfs obsa ko plad olsik no binoms zisumik, deno vilobs-la lensumön lofi olsa, if lonami plovida ovilols lunön su $1\frac{0}{100}$ ed if obinols löbik givön obse vobi in top olsik.

Valadöls nunis olsa plidikis disopenobs ko léstim valik

D. O.

A. et G.

dünans olsik

24.

Wien, 1888 febul 24-id.

Deutsche Bank, Berlin.

Dalobsok atoso bitopön oles in lovepolol ata (peneda) söli

Dalobsok atoso bitopön oles in lovepolel ata (peneda) söli

Popper Siegmund, jäfadaleli leböba obsa, keli komedobs levemolasume flenik olsa.

Söl penemöl visitom zifi olsa in kudadins leböba obsa e

gebomöx gudi olsik, in kel zid begobs olis yufön söli pakomedöl
obsa ko dün e konsäl al rivam deseina täva omik.

Togo dalobsok klödätön lä ols söli P. S. ko suäm de

maks balsmil

• beköls olis, gevön pelamis jü geil at böladü kala obsa.

Lensumolsös büo dani obsa plo senits, kelis oblöfols söle
pakomedöl obsa e büdolsös in tefam alik dö düns obsa paköse-
köl vilik olse egelo.

Lägivobs disopenädi peklödätöla e disopenobs lestimiko

K. u. k. Östr. Länderbank.

Beszélgetések.

Társalgási kifejezések.

Gödeli, deli, vendeli, neiti gudik, takedi lesumik, söl, läd, vomül, flen oba! Liko stadol?

Gode lobi kotenob, stadob gudiko, gudiküno, lebena; e li-ol? No gudiküno, lepöto, so so, nebena, badiküno; stadob fibik; labob fifi, snöfipi; labob dolis nemaflikis, nesagikis; labob kapadoli, nökebadoli, tutadoli, logadoli. — Kap dolom obe. — Kalod vexadom obi sis gödelo. — Labob ceno flodi e hiti. — Kis dolos ole? — Letolöd obi senön pebi olik; binom vemo vifik. — Jonolöd obe linegi ola. — Sumolöd puris. — Is binom medin; sumolöd en düp alik spuni bal fulik. — Stönelöd de zib alik. — Atos binos maläd badik. — Li-labol pötüti, nelümi? — Lennoniki. — Pidob oli levemo. — Med at labom vobedami gudikün. — Kisi en niludol; labob-li speli in denusaun sunik? — Suno odenusaunol. — Odunob as büdol. — Dilil läma ed il säläda sa glättil vina odämoms nosi. — Benö, leo ma plüd (büd) ola. — Komedobok. — Glidolöd fa ob söli blod olik!

Vekömö! — Glidö (glidi)! — Binolöd peglidöl! — Gololös luküm! — Pladolös oli! Siadokolöd is, su söfi, if plidos. — Danob lobediküno. Lofolös plidiküno vinafladi; lenjokobsös e dlinobsös in saun flenas obsa! — Leno söl löfik! Liko sagol? no plüdos-li ole? — Fögivolöd; no adlinob; kögob. — Li-vilol lenlilön obi du timil (timilo)? — Dälolöd obe notedi; ävilob oli lenpükön dem plidöf; ab dledob, das böladob oli. — Binosöd, vilob beno, no binob tatos; nosi labob tatos. — Kikod no? — Ladliküno. — Se lad lölik. — Binob ole dünöl. — Büdolöd! — Gälos obi pöfüdön ole. — No spalolöd obi! — Binob löliko olik. — Nosi kanob nevilön ole. — Fögivolöd if tupob oli, ab säkob-la oli de bos. — Limödikosi kostom met klöfa at? — Flonis zül. — Jinos binön delidik. — Kitim vilol labön pemököl klotis olik? — Sunäs mögik. — Visitolöd obis suno denuo, if vilol blöfön obes plidöfi. — Dünan (ofdünan) divodikün. — Adyö, lädyulo, denulogö!

Dalob-li, oli säkön, läd löfik, pestimöl, pelöföl, köi golol? — Golob ini teat; logob-la viliko balidi dukami teataplëda nulik. — Teatapled kimik binom tudel? — Lügapled, yofapled, lop. — Kisi cedol dö lop, dö ofdamatel nulik? — Ga li-binol i löfal musiga? — Si. — Spatobsöd; kegolobsöd ali N. — Movegobsöd düp velid. — Li-vilol kopanön obis? — Kömol-li doma? — Kömolöd susi, öni! — Leils limödik binoms de is ali N.? — Adelo no okömobslukisi, binos tu latik. — Labolöd gudi al sagön, vegi kimik muton vegön? — Lilon-li nosi fa lapinels in fots? — Nosi en lilon; no binos pöligik, ni delo, ni neito. — Velatö äs lifob! — Stom kimik binom? — Stom binom jönik, badik, lukalodik, müdik. — Stom evotokom; binos stom gagik, lesunik. — Binos ni vamik, ni tukulodik, lemiotik, hitik, fönik; vedos glumik, jodos, smötos, glados. — Okesumob lömibadi, olömibos; lelitos, tötos, nifos, glumokos. — Blibolöd nog ilo; binos nog gölik, no binos latik. — Ogetobs lustomi; binos ya tep stenüdik. — Dels lunoms, binos tim al golön. — Düp kimik binom? — Binom düp lulid. — Sil binom klinik, no lelutavatom. — Mutob golön al domi. — Liko bekodol atosi? — Glok oba äbllibom stanön. — Jonom minutis lul plu ka olik. — Glok ola bisespidom, geblibom. — Nu elenunom düpi bals. — Änumob bali pluo. — Lifüpi kimik labol? — Lifayelis limödik labol? — Nosi en vilob nolön, lilön.

Kidob nami o läd, vomül benik. — Mökolöd obe gälodi at, if äplidos-la ole, if äbinol-la so gudik. — Blöfolöd obe fienügi at, stimi at; labolöd plidöfi at ple ob. — Te бүd ola. — Bevo badolöd obe plidi at, beni at; begob en oli; begob leladiküno. — Denuob begi oba dlanöl; no nevilolöd begi obik. — No äkanol-la obe mekön gälodig letikum. — Binob pebligölün. — Lensumob osi ko dan. — Su denupelam. — Obinob vemo danik. — Givolöd obe pöti al blöfön ole i dünis. — Konfidolöd danöfe obik. — Obligol obi pluo danön. — Obinob en pebligöl (danik) vemo ole. — Äibinol klienik obe. — Äbligolöv obi vemo. — Äbinolöv lelöfikün, if ävilol-la dunön atosi. — No kanob ole danön en säto. — Lensumolöd osi as blöfi pülik danöfa obik. —

Labob stimi al danön ole lelobediküno. — Lovekumol obi ko plüts. — Binol vemo plidik, plütik. — Dälolöd das blöfob ole danöfi oba lölik. — Fokömol vipes obik. — God ole pelomös osi. — Stim keli obe blöfol, binom tu gletik ple ob. — Ob binob ut, kel ole en mutom danön. — Bejemol obi. — Atos binos blöf nulik flenüga olik. — Atos no binos al nevilön. — No nolob, liko sötob geblöfön plütis som. — Sevol-li meni at? — Lesi.

K u l c s.

I. Fordítás.

Fat binom gudik. — Dom binom gletik. — Ol binol gudik. — Obs binobs gletik. — Ols binols jönik. — Ol binol gudik. — Ois binols gudik. — Ols löfols. — Ols löfols fati. — Obs lobedobs mote. — Oftidel tidof cilis. — Jitidel (vom tidela) lobedof matele. — Löfob oli. — Löfob olis. — Löfobs (oli olis). — Löfobs omis ofis. — Löfols (obi obis). — Logob (omi ofi). — Logoms (obi, oli, obis, olis). — Cil gudik löfom fati. — Fat kömom de gad. — Mot golom in gadi. — Tidels pükoms dö gad. — Bims in gad binoms gletik. — Givob floli al Irma, ol givol buki al Géza. — Kömob de Péter. — Kömoms de Pécs. — Löfols obis, obs lobedobs oles. — Neb gad sbinoms bims. — Ol binol in cem, om (of) binom (binof) in lucem. — Jitidel binof jimatel tidela. — Oftidel golof in gadi. — Vin e bil binoms dämik ciles. — Mot fidof zibis gudik. — Ol omes (ofes) givol bukis. — Dlinol bili mödik e vati nemödik. — Vat binom dlin saunik. — In legad sbinom ledom. — Fat löfom dlinön vini, mot löfof dlinön bili, cils dlinoms vati. — Logoms (logofs) ledomi in gad. — Sagon, das gad binom jönik. — Cils binoms smalik. — Vola-pük binom jönik. — Logon bimis gletik in gad jönik. — Vin, bil e vat binoms dlins. — Gad fata binom gletik. — Cems doma binoms smalik. — In dom sbinoms cems. — Cems binoms jönik. — Tidel ed oftidel binoms löfik. — Doms mota binoms gletik. — Glet domas. — Löf mota. — Oftidels tidofs in jul. — Cils goloms in juli e lenadoms. — Logob gletikis bimi e domi.

II. Fordítás.

Labob neifi. — Labob neifis. — Labol häti. — Labol gunis. — Bim labom flukis. — Jinök labof gedikis pejinis ab vietikis no labof. — Fluks bimas binoms svidik. — Fot yunik

labom bledem glünik. — No binos kalodik. — No labobs domis. — Labols neffenis mödik. — Laboms klotis blägik. — Labofs hätis satinik. — Cuks binoms nims stupik. — Nedob häti nulik. No nedol ya moni. — Aikü ebinob in gad, ol egelo ibinol us. — Kitim egelol in juli? — Ibinobs ya us, ven ols egelols in gadi. — Id oms (ofs) obinoms (obinofs) is. — Doms elönomst edele, adüpo lönoms tidele. — Älabols neifis mödik, ob no nedols ya omis. — Olaboms (olabofs) nevelo flolis mödik in gad. — Gad älönom ome (ofe), adüpo lönom obes. — Buks lönoms julele, hät lönom nöke. — Ledom lönom söle gab(e). — Flol jönik lönom vomüle Ida. — Tedel labom moni mödik, elabom, olabom e. l. — Mutobs, ämutobs, emutobs, omutobs golön. — Kanoms (kanofs), ekanoms, okanoms golön. — Kömol, ekömol, okömol. — If okö-mols, obinols; if oblinols, ofidols.

III. Forditás.

Kim binom is? — Kis binos us? — Kim binom fat ola? — Kif binof mot ola? — Fat obik (oba) binom nök olik (ola). — Mot obik (oba) binof jinök olik (ola). — Blod obsik äilöfom olis. — Ofblod ola eilegivof obes bukis jönik. — Cil at no vilom lenadön. — Atos binos gudik. — Kis binom fat ola? — Fat olik binom tidel; mot obsa (obas) binof oftidel. — Kima buk binom at? — Binom buk ofbloda obik. — Kime lönom ledom et? — Söle gabe. — In gad kima espatols? — In gad flena obik. — Se dom kima edesekömoms? — Se dom gaba. — Kime sölas at egivols häti et? — Ate. — Kimis elegols in gad gaba? Elogobs fati oba, blodi oba, nöki oba ed ofblodi ata. — Kime lönoms flols et jönik? — Lönoms ofblode obik. — Kifa flols binoms jönik. — Ets jibloda obik. — Elogobok in vat. — Elogoms ofblodi obik e cilis ofa. — Elogom fleni obik e nöki omik (okik). — Ogivob ome (ofe) buki jönik at, if olenadom (olenadof) se at. — Kise binom dämik vin mödik? — Saune. — Kisi egetol de nök ola? — No kanon ailabön moni. — Äimutom lenadön. — Agolob in juli. — Kisi labob, labol, labom, labobs, labols, laboms?

IV. Fordítás.

Labob nigi. — Li-labol dogi? — Tal binom glöpik. — Mens liegikün binoms no egelo läbiküns. — Nifatim binom kalodik. — Nifatim binom yelatim kalodikün. — Doms mödikün laboms nufis tipik. — Sol binom gletikum ka tal. — Leül binom leitikum ka vat. — Veg stima e velata binom egelo sefikün ab no egelo kovenikün. — Volapük binom balikün e nefikulikün pükas. — Flen gudikün binom in süil. — Mens gudikün no laboms egelo flenis mödikün. — Sägo dog gletikün no nog binom ludog. — Ebinol-li us? — No odesekömmom. — No li-ebinol is ädelo (yesdel). — Li-okömol odelo? — Li-sibinoms gads in zifs. — Dom at binom-li gletikum ka olsik? — Li-laboms hätis jönik söls at? Sagon, das binol smalikum ka ob. — No li-sagon, das binob i gudikum ka ol. — Jinök labof-li cilis gudikum, ka jiblod ola? Pükol-li ya volapüko? — Li-gletik binom dom olsik? — Li-mödikis julelis labof oftidel? — Binom-li saunik fat ola? — Li-ebinols in jul? — Li-binom gletikum sol ka tal? — Elogof-li jiblod ola legadi gaba? — Li-egoloms in gadi? — No binom-li vat dämik cile at? — Li-binoms gletik bims in fot at? — Udelo no obinom-li tid? — Egivoms-li flolis omes (ofes)? — No okanoms-li mogolön? — Ämutoms-li lenadön? — Ledoms at älönoms-li yunike gabe? — Äyelo ebinols-li in Pécs? — Fluks bimas li-obinoms svidik? — Li-lönoms jinöke pejins gedik at? — No binos-li kalodik? — Onedol-li häti nulik? — No li-labol guni blägik? — No binom-li satinik klot ata vomüla? — Neifi smalik olsa no egetols-li ädelo? — Li-fidols zendelo? — No ologols-li väyelo bimis at? — Adlinoms. — Idelo ebinob saunikum.

V. Fordítás.

1.

Egy valaki nagyon szerette a bort, de azt találta (tapasztalta), hogy két rossz tulajdonsága van. „Ha vizet töltötök bele,“ ugymond (szokta mondani), „elrontjátok őt (azt), ha nem töltötök bele, megront titeket.“

2.

„A halál a legjobb orvos“ mondá egy zsidó az orvosnak. „Mért?“ kérdi ez. — „Mert csak egyszer látogatja meg az embert“ válaszolá a zsidó.

3.

A fa alatt ült egy leány. Jobb kezében virág, baljában szép könyv volt. Az ég (fölötte) kék vala és az erdőben énekeltek a madarak. Arca vidám volt, mert lelke ártatlan (tiszt) vala. Azért nem értette azon szavakat, melyeket könyvében olvasott: „Az emberek élete fáradságos utazás.“ Anyja azonban így szóla (hozzá): „(Édes) leányom, ha szereted az Istent és embereket, életed örömteljes utazás leszen.“

4.

Voátür bőkezősége.

Balzák egykor megkérte Voátürt, hogy kölcsönözzön neki 400 frankot. Voátür kifizette (adta) a pénzt és átvette Balzák adósságlevelét, de visszaküldötte (neki) következő napon, miután ezen szavakat ráírta (alá): „Kijelentem (megvallom) hogy Balzák urnak 800 frankkal tartozom azon örömért, melyet okozott nekem a 400 frank kölcsönkérésével (tőlem).“

VI. Fordítás.

1.

E hó elsején kelt szives ajánlata folytán és az ajánlattel beküldött mustra után, elfogadok 12 vagon magyar sörfőző árpát 9 frtjával métermázsáját, a vasuti hivatal által megmérve (vasuthivatalosan), bérmentve a bécsi pályaházban (vasutállomás), fizetendő az átadási vevény (kézbesítése) után a bécsi pénztárnál.

2.

Kinálnak megvevésre egy szép és Gödöllő mellett, Magyarországbán kiesén fekvő jószágot, mely határos a királyi kéjpalota parkjával, és áll egy nagy lakházból, mely két család

részére az igényeknek teljesen megfelelőleg van berendezve, egy istalóból és kocsiszinből, majorságból, munkáslakásokból, egy fafűrészelő gyárból, vizerő által hajtatva, 150 hektár szántóföldből és rétből, erdőből, szép bokros helyek- és viz-ségekből. Tudakozódhatni irásban a tulajdonosnőnél Aszódon.

VII. Fordítás.

Ofson palöfof fa mot ofa. — Pämonedobs. — Pevaladom (-of). — Pisäkof (-om). — Poblamoms (-ofs). — Pumonedofs (-oms). — No valiks, kel pükoms mödik, melidoms panemön sapik. — Begobs oli, binolöd duk obsik su veg tuga. — Lobedolsöd pale e tideles olsik! — Solats mödikün pefunoms in pug, nemödiks te esavomsok. — Pivokobs. — Söloloköd, if vilol sölön votikis. — Gälolsokod o cils! fat olsik enakömom. — Äbinobs vöno neffens, nu ebalobsok. — Spidoloköd, tid ya ebeginom. — If ibinol-la us, ulogol-la geti rega. — Tlodolsöd cilis lügöl; epölüdoms moti omsik pelöföl. — Vilobs visitön omis al tlodön omsi. — Begob oli, givolöd obe gläti vata. — Deblinolöd fladi vina se kav, e blinolöd obes i glätis fol, e tabi bal, e stulis lul; pladolöd vini e glätis su tabi e dlinobsöd in saun flenas obas! — Äklödob, das pul at päpönom-la, bi no imekom sugivis omiks. — Äbinosöv nefikulik suädön omi (ofi). — Äfidoböv supi obik, if älabob-la spuni. — If äbinob-la so liegik ka ols, givoböv mödikumosi. — Äpükomöv püki lusänik, if ibinom-la muls anik in Lusän.

Ismétlő gyakorlat

Nem levén időm önnek irni, kérem önt, hogy jöjjön el. — Én ismerem őt (férfit) és ő (nő) ismer engem. -- Nálad van az ő könyve? — Igen, nálam van. — Nektek (önöknek) adjuk a pénzt az ő számára. — Ti nem olvastok, mi sem olvasunk. — Atyám és anyám itt vannak. — Visszaadom nővérenek gyűrűjét. — Meg kell bocsájtanunk ellenségeinknek. — Az anya szereti gyermekeit. — Mindenki a maga szerencsésjének kovácsa. — Mért nem szeretsz engem? — Az ó bor és a friss viz jó italok. — A leányok szemei szépek. — A tanító öregebb a birónál.

— A nagy szoba egészségesebb, mint a kicsiny. — Éjjel hidegebb van, mint nappal. — Ellenségek valánk ezelőtt, most kibékültünk. — Szüleim a városban vannak. — Az ő fivérei az én nagybátyáim és az ő (nő) nővére nagynéném. — A te nagynénédnek igen szép leánya van. — Kinek kötelessége? — Mitek van? — Melyik nőé? — Nincs nektek? — Van valamid? — Semmije sincs. — A könyvek mind az íróasztalban vannak, vagy nincsenek ott? — Anyám a templomban van. — Ott van ő?

VIII. Fordítás.

Neked néhány könyved és tollad van. — Ez az ember, az az asszony, ugyanaz a gyermek. — Ugyanazon asszonyok itt vannak tegnap óta. — Egészen ugyanazon asszonyok? — Igen, ugyanazok. — Kitől kaptál levelet? — Ez a könyv barátomé. — Ezek az urak, azok a hölgyek. — Ezek gazdagok, azok (nők) szegények. — Kinek (férfinak) adod ezt a könyvet? — Melyik nyelvet tanulod? — Melyik nővéred van itt? — Barátaim közül melyikkel akarsz játszani? — Van neki szép könyve; kinek számára? — Melyiknek akarsz írni ezen három urhölgy közül? — Ezen könyvek jobbak, mint azok. — Ti nem beszéltek ezen hölgyek mellett, ti ellenök beszéltek. — Melyik húsból és kenyérből akartok enni? — Hol vannak könyveid és Aladár feleségei? — Az ember szereti hazáját. — A te barátaidnak irok és enyéimnek. — Két évig voltam Chinában. — A kávé kilogrammja három markba kerül, tehát kevesebbe, mint öt frankba. — Leveleim vannak az orvos barátja számára. — Géza barátjának szomszédja vagyok. — A kereskedő szomszédjának barátjai vannak Londonban. — Pénzt adok a szomszédné barátjainak. — Egyik barátunk házában árucikkeink vannak. — Sok ember nagyon sokat beszél. — A szegény kereskedőknek nincsenek nagy házaik. — Atyám háza nagyobb, mint Rózsa-völgyié. — Ti a város legnagyobb utcájában laktok. — A gazdagok a szegényeknek legjobb barátjaik. — Egy esztendőben van 365 nap; egy hónapban van 4 hét; egy hétben van 7 nap; egy napban van 24 óra; egy órában van 60 perc; a percnak

van 60 másodperce. — A szomszéd nagy házáért 250,000 forintot adok. — A bornak literjét 24 krért adom. — A selyem méterje 3 mark és 23 fillérbe kerül. — Én az egyik felét akarom, te a másikat kapod. — Szeretjük egymást. — Ily sör megéri a pénzt. — Ennek a koldusaszszonynak egy krajcárt sem adok. — Te magad vagy az. — Mi magunk vagyunk azok? — Ez ugyanaz az ember, a ki nincs megelégedve. — Ily ajándék nekem nem kell. — Olyat (ugyanazt) magam sem akarok. — Melyik házat akarod megvenni, az újat vagy régit? — Egyiket sem a kettő közül. — Milyen házad van? — Új. — Milyen? — Új. — Hogy lehetséges az? — Kit (férfit) szeretsz? — Kit (nőt) látsz? — Mit akarsz? — Kinek sorsa szánandóbb, a vaké vagy a süket emberé? — Mily fák tenyésznek jobban e talajban? — Nehéz megmondani ki erősebb közülök. — Mit veszel? — Ezeket a késeket és villákat. — Kitől való ezen könyved? — Atyámtól. — Hogyan, kitől? — Nem anyádtól? — Majd később megmondom neked. — Milyen a tintám! — Milyen tintátok van? — Nekünk vörös, kék és fekete tintánk van. — Kinek arcképe ez? — Királyunké.

IX. Fordítás.

Sem neked, sem neki (nő), sem Rizának nem irok. — Van-e könyveitek? — Van néhány. — Van valamid, a mi jó? — Van (abból). — Miről beszélsz? — Erről. — Honnan jön? — Onnan. — Ugyanaz a király. — Maga a király. — Sőt még a király is. — Mindenkinek közülünk van annyi barátja, mint neked. — Szeretnek valakit, a ki senkinek se barátja, — Mely napon leszel Párisban? — Nem tudom megérteni, a mit mondotok. — Egyet sem ismerek azon könyvek közül, melyeket el kell küldened. — Mért nem akartok jönni néhány barátaitokkal? — Mennyi pénzt kap Béla minden nap? — Nem akarsz velünk maradni, mert nem vagy barátunk; ezért vagyunk elégedetlenek (neheztelünk) mindnyájan. — Ha megkaptad könyvedet, azt meg kell nekem irnod. — Mondták nekem, hogy beteg vala 4 hónap óta. — Mikor fog ezen kereskedő nekünk pénzt kölcsö-

nözni? — Hiszi atyátok, hogy elmész vele holnapután? — Ha nem segítsz neki (segited őt), nem fogja megtalálni a könyvet, melyet elvesztett. — Reményli Endre, hogy meg fogják nekünk mondani (nők) az igazat? — Elment, miután elvesztette pénzét. — Nem fogom tudni kifizetni a portékákat, melyeket küldöttél (ön) nekem. — Mikor jöttök; holnap? — Éljen a császár! — Irni fogtok holnap! — Itt a virág, melynek oly kellemes az illata. — A ki ellenségeivel jót tesz, a legnagyobb nemesszivüségét tanúsítja. — A jéghegyet összehasonlíthatjuk egy jeges folyóval, mely nagyon lassan lefolyik a hegyről. — Kaptam 25 almát, 20 körtét, 110 diót, 62 fügét és sok aszalt szilvát. — A világnyelv föltalálója Schleyer János Márton ur született 1831, vasárnap, július 18-án, reggel $\frac{1}{2}$ 7-kor Oberlaudában (felső), Badenben. — Hány éves vagy (mily életidőt birsz)? — Hány évesek vagytok (mennyi életévet birtok)? — Most a 37-ik évben vagyok. — Fivérem közel 40 éves; három évvel idősebb mint én. — Hányadik van ma? — December 1-je. — Hány óra van? — Az én órámon éppen most van 7 óra 42 perc. — Haza megy (nő) $\frac{3}{4}$ 8-kor. — Egy évben van 365 nap, 5 óra, 48 első és 48 másodperc. — Minden évben van 12 hónap; ezek nevezetnek: január stb. — Minden hétben van 7 nap; ezek: vasárnap stb. — Csak egyszer él az ember. — A hónap áll 4 hétből és 2—3 napból. — 365 nap egy év. — Atyám 59 éves. — Némely állatok kora hihetetlen. — 10-szer 10 az 100. — Fivérem első tanuló az iskolában és a ti unokátok 26-ik. — 7-szer 8 az 56. — Nagybátyám kertje kétszer nagyobb, mint atyátoké. — Nagybátyám termének öt kettős ablaka van. — Unokaöcséd kertjében kétféle rózsák vannak: pirosak és fehérek. — Egy perc 60-szor rövidebb, mint egy óra; egy nap 24-szer hosszabb, mint egy óra. — A gyorsvonalot várod (ön)? — Elpályázott kerékpáron. — Aludtál, a helyett hogy dolgoztál volna. — Mielőtt megkezd valamit az ember, gondolja meg a végét! — Meghálnék, ha e városban kellene maradnom. — Az ő nővére jóformán visszatért 10 óráig este. — Tévesen (hamisan) mondatott. — Sohasem hittük volna azt, ha mi magunk nem láttuk volna.

— Nem akarod megkérdezni tőle, hogyan mondják ezt angolul?
— Beszéljetek volapükül! — Légy szives megírni nekem, kik azok az urak, kiket tegnapelőtt láttál.

X. Fordítás.

Ez semmire se való. — Hajlama van a lustaságra. — Ha az én helyzetemben volnál. — Világnyelvtanárunk az iskola mögött lakik a könyvkereskedő mellett. — A sánz-elizén sétált egyik kezében sétapálcát, a másikban kalapot tartva. — Néhány hónap mulva a tenger melletti Bulony-ba megyek három barátommal. — Láttam őt (férfit) egy hét előtt egy szűk utcában a Pantheon mellett. — Tedd az asztalomra a könyveket, melyek azon szék alatt vannak. — Növérem egy olasz elé, egy orosz és egy angol közé helyeztetett. — Levélben adta tudunkra, hogy fölfödözte végre az igazságot. — Barátaim azt hitték kezdetben, hogy szándékosan tette azt. — Még nem kérdeztelek meg, hogyan van édes atyád. — Előbb azon házban laktam, a melyben (a hol) csak angolok valának. — Ingyen adatnak eléadási órák azoknak, kik meg akarják tanulni a világnyelvet. — Ha jobban tanulnátok, nemsokára tudnátok világnyelven levelezni. — Jövő évre visszajövök és veletek maradok négy vagy öt hétig. — Mondta, hogy sokáig várt szobánk ablaka alatt. — Kiesett az ablakon két emberre (személy), kik együtt beszélgettek az ő háza kapujánál. — Ezerszer köszönöm önnek a szép ajándékot, melyet nekem küldött. — A szerint, a hogy ön mondja (az ön mondása szerint), kartársaink legidősbike elnökölt a gyűlésen. — Kivéve Istvánt, valamennyi barátom sokáig dolgozott ezen ujságnál. — Azt mondta, hogy az asztalnak ezen oldalán az elnöktől jobbra ült. — Fölvette ezen 10,000 forintot (frankot, markot) két egyén jelenlétében igazgatónk számlájára. — Barátotok érdekében és atyja iránti tiszteletből tettük ezt. — Nem vehettem szép ajándékokat idő és pénz hiánya miatt. — Késsel vettem ki néhány foltot ezen könyvből. — Ugy beszéltek, mint azon emberek, kik sohasem tanultak nyelveket. — Többféle tárgyakat vettem ki szobájából anyja engedelmé-

vel. — Válaszolt már leveledre, melyet írtál neki ujévre (az ujév alkalmából)? — Házának kapujára a következő (t. i. föl-irással) cédulát ragasztatta ki: butorozott szobák ki fognak adatni. — Ez a hajó az uj- és óvilág (föld) közt közlekedik. — Nagyatyám nyári lakása 100 lépésnyire van innen. — Róma nem egy nap alatt épült föl. — Egy ketted (van) két negyed. — Bárcsak legalább minden mivelt ember becsülné és tanulná a világnyelvet (szenv. alak)! — Ez a vasut csak a legközelebbi évben fog építtetni. — A kertben (bensejében) nagy tó van. — Most akarok (vagyok menő) menni a templomba. — A szép ház a templom mellett leégett. — Akármit mondotok, én mindenkinek valami ujat irtam. — Kedves és tisztelt uram, ezt senkisémm mondta, sem nem látta (szenv. alak). — Gyakorlat hijával nem tudok beszélni volapükül. — Gyere mellém, esernyőm alatt mindketten védelmet találunk. — Amerika a tengeren túl fekszik. — Emil ne vétkezzen atyja parancsa ellen! — Egész éjjel aludt. — Hol fekszik Ludwigshafen? — A Rajna mellett. — És München? — Az Izár mellett. — A madarak fészkeiket részint fákra, részint sövényekre, sőt némelyek a földre építik. — Ez a gyermek megdicsértetett szorgalmáért a tanítótól és szüleitől. — Ne dicsérd a napot nyugta (este) előtt!

XI. Fordítás.

Hiszik, hogy gazdag. — Nem tudom, (valjon) itt van-e. — Minthogy nem tudtam címzését (nő), nem írhattam neki. — Akármit mondotok, a volapüknek követői vannak a világ minden részében (ország). — Ha úgy cselekszel mint szomszédod, sohasem leszel gazdag. — A mint megkaptam az árucikkeket, (azonnal) póstalapot fogok neked (önnek) küldeni. — El kell vinned e levelet a postára, mielőtt atyám hazaérkezendett. — Ha majd világnyelven levelezni fogsz tudni, néhány volapükistanak címét átadom neked. — Nem találtam atyámat, ámbar kerestem a város minden utcáin. — Minden nap nyolc órát dolgozom, mióta Párisban lakom. — Mig te Németországot beutazod, én le fogom fordítani ezt a könyvet angol nyelvre. — Kérlek,

ments ki, mert nem volt időm korábban jöhetni. — Örömmel látom, hogy igen jól tanultatok, miután kimentem. — Kérdezd meg őt (légy szives), valjon megakarja-e engedni nekünk, hogy visszajöjjünk holnap este. — Ha elmegyek is, mégis rátok gondolok. — Amugy sem gazdag. — Csak a hanyagok sétálnak, a helyett, hogy tanulnának. — Mig itt éjjel van, Amerikában nappal van. — Barátom ugyan nem gazdag, de (mégis) megelegetett. — A régi magyarok még egyszer inni szoktak, mielőtt szétmentek. — Főerdészünknek van egy kertje, és pedig nagyon szép. — Nem sokára elutazom, föltéve, hogy egészséges leszek. — Megyek, mert itt az ideje. — Megy, mert mennie kell. — Ha bevégeztem volna munkámat, most veled mennék. — A friss levegő nemesak kellemes, hanem egészséges is. — Mielőtt az ember hideg vizet iszik, hütse le magát. — Négy hét múlva almákat küldök nektek (önöknek), föltéve, hogy már érettek lesznek. — Győzni vagy meghalni! — Nem vagyunk sem gazdagok, sem szegények. — Kartársaink közül néhány a koresmába jár, ahelyett, hogy látogatná a világnyelvtanítást. — Az emberélet olyan, mint a kártyaház. — A palota (van) ház, a kunyhó is ház. — A hajó(zás) föltalálása fontosabb, mint a vasut föltalálása, de a vasut gyorsasága nagyobb, mint a hajóé. — Van vonalzód? — Igen, van vonalzóm, lollkém, papirom, papirfüzetem, irónom, tintám és írotollaim (vannak). — A ki barátokat keres, az érdekes arra, hogy találjon. — Nem mind arany, a mi fénylik. — Minden bolondnak tetszik a sipkája. — A világon semmi sem tökéletes. — Volt egyszer egy ember. — Az elkedvetlenedett (csüggedő) hajósok már megtámadták Kolumbus életét, midőn egy matróz észrevette a föld közelségét. — Elégedetlenek voltak, noha igazságosan megkaptátok jutalmatokat. — Ha a hold a nap elé áll, elhomályosítja annak sugarait. — Van itt párolt marhahus is, kell belőle? — Ha szereted (barátja vagy) az ily ételeket, meghivlak holnap(i) ebédre. — Csókolom kezét kegyes asszonyom. — Dél van, menj a konyhába és kérdezd meg a szakácsnét, megvannak-e főzve az ételek. — A szakácsné azt mondta, hogy a leves, marhahus és főzelék készen volnának, de

a pecsenye még nem sült meg. — Megtisztelve érzem magam meghívásod által és eljövök bizonyosan. — Nem tartaná az ember lehetségesnek, hogy egy gyermek ily gonosz lehessen. — Talán már eleget is dolgoztál. — A perzsa király az atheniaiaktól földet és vizet adatott magának, annak jeleül, hogy megakarják magokat adni (hogy meghódolnak). — Viharunk lesz, mert a nap tűz. — Már valóban meg kellene változnod!

XII. Fordítás.

Gyorsan föl! öltözködjeteK, sétára megyünk. — Békeség legyen! ne civakodjatok, hallgassatok. — Hallja! pincérnő, ez a hölgy étlapot kért, add (adja) neki oda. — Távozz szemeim elől, te hűtlen ember! — Megálljatok fiuk! eddig és ne tovább. — Paff és benhevert a vízben. — Segítség, ég az erdő! — Derék, oh bátor hősök! — Szent ég, mit csináltam!? — Isten veletek barátaim! — Isten veled hazám, bátrak hazája. — Éljen a király! — Föl gyorsan, bajtársak, közeledik az ellenség! — Vigyázz, jön a vonat! — Istenemre mondom, nem tettem ezt! Szorgalmas voltál, helyes, itt a jutalmad! — Ezt a váltót nem szükséges óvatolni. — Ugy látszik a portéka még nem küldetett el. — A mit ti elvégeztek, többé nem szükség azt nekünk megtennünk. — A mi nagyon gyorsan megtéteK, rendesen rosszul van téve. — Hányadika lesz egy hét múlva? — Egy hét múlva május 3-ika lesz. — A lehető legjobban aludtam az éjjel, te is? — Hallván ezt, távozott a nélkül, hogy valamit mondott volna. — Megbüntettetenék, ha megérkezése előtt kimennénk? — Büntettessék meg, ha nem engedi, hogy barátjai kimondják az igazat! — Hol laktok? — E hó 16 ika óta a Vörösmarty-utcában lakom 12. sz. második emelet. — A hol; a honnan; a hová. — Jó éjszakát!

Olvasmányok.

1.

Sikön-ok, kitünni, kitüntetni magát; *demagön*, arcképet festeni; *plin*, herceg; *timag*, kor, idő; *limep*, császár; *nedeilöf*, halhatatlanság; *nam*, kéz.

2.

Stupel, ostoba, tökfilkó; *kofön*, gúnyolni; *tikälafulik*, szellemdús; *lil*, fül; *koefön*, megvallani; *leigo*, hasonlókép; *besiön*, megvallani (igenleni); *cuk*, szamár; *smalik*, kicsiny; *tu*, nagyon is.

3.

Ninlödel, lakós; *pag*, falu; *defiledön*, leégni; *golön*, menni; *top*, hely, falu, község; *konletön*, gyűjteni; *giv*, odomány; *meiladik*, kegyes; *feilelayad*, majorság; *feilel*, földmivelő; *stanön*, állni; *lenu*, éppen most; *yan*, ajtó; *blamön*, szidni; *dünel*, szolga; *disipön*, elszórni; *bos*, valami, csekély; *sigayeb*, széna; *lilön*, hallani; *pükön*, mondani, szólani; *unom*, egyik; *jinön*, látszani; *monälik*, fősvény, zsugori; *ye*, azonban; *nilik*, közel; *pagetön*, fogadtatni; *löfadigik*, szeretetteljes; *dukön*, vezetni; *konön*, elbeszélni; *nelöb*, szerencsétlenség; *neläbik*, szerencsétlen; *mon*, pénz; *pömetön*, ígérni; *sedön*, küldeni; *glen*, gabona; *nulüd*, táplálék; *klu*, emiatt; *milagokön*, elesudálkozni; *cedön*, valaminek tartani; *smalöf*, csekélység; *eb*, éppen; *spälik*, takarékos; *lemänön*, maradni; *yufön*, segíteni; *liedön*, szenvedni; *misalöf*, nyomor.

4.

Klot, ruha; *mekön*, tesz, csinál; *lusänik*, orosz; *baonel*, nemes, báró; *gön*, kegy; *getön*, nyer, kap; *blinön*, hozni; *bäset*, kosár; *apod*, alma; *valadön*, várni; *bicem*, előszoba; *lep*, majom; *klotön*, öltözni; *pledön*, játszani; *nilön*, közeledni; *nen*, nélkül; *sükön*, kérdezni; *dal*, engedelem; *lufidön*, fölfalni; *laf*, fele; *ven*, a mikor; *lofön*, kínálni, átnyujtani; *zelado*, bizonyosan; *seledik*, ritka; *kofudön*, megzavarodni; *lölük*, egész; *fulik*, tele; *vagön*, kiüríteni; *kinön*, merészelné; *viatön*, eltiltani.

5.

Dog, kutya; *lapinön*, elragadni; *mit*, hús; *flum*, folyó; *mag*, kép; *niludön*, vélni; *leigo*, hasonlóképen; *foviko*, hirtelen; *bunön*, ugorni; *lapin*, ragadmány; *pölüdön*, elveszteni.

6.

Blefo, röviden; *lenunön*, tudtára adni; *nakömön*, megérkezni; *saunik*, egészséges; *täv*, utazás; *venudik*, kellemes, örvendetes; *nulikos*, az uj; *zif*, város; *bel*, hegy; *tegön*, földni; *nif*, hó; *tenalik*, örökös; *lak*, tó; *sunö*, nem sokára, rövid idő múlva; *penön*, irni; *detülo*, részletesen; *tudel*, ma; *jötön*, zárni, abba-hagyni; *fenik*, fáradt; *glidön*, üdvözölni; *ladliko*, szivből, szivesen.

7.

Kemen, embertárs; *patiko*, különösen; *kulivön*, mivelni; *konfidön*, bizni; *bal*, egy; *med*, eszköz; *netasfetan*, nemzetek összeköttetése.

8.

Senkisésem hagyja magát szivesebben ócsárolni, mint a ki a legnagyobb hirnévre méltó (senkisésem türi békésebben az ócsárlást).

A mi igaz önmagában, annak nem lehetnek rossz következményei.

A ki elégedett akar lenni, tekintsen lejjebb magánál.

A ki nagygyá akar lenni, tekintsen magánál fölebb.

A szenvedély nagyon elhomályosítja a tudatot.

A költészet pillangó az emberiség virágán.

Könnyen engedelmeskedik az ember egy nemesszivü urnak, a ki rábeszél, mikor parancsol.

A szellem, szeretet és akarat, nagy hatalmak.

Mindig (előbb) gondolkozzatok, mielőtt beszéltek.

A ki a szegényeknek ad, nem fog szükölködni.

Hit, remény és szeretet fölemelik a sziveket.

Minden nemzetek Istennek egy családjává legyenek!

A serény asszony férjének koronája.

Vidám kedély, tartós öregség.

Tanácsadód ezer közül egy legyen.

Az idején való beszéd a legjobb.

Nagy szellemek csak a magányban teremnek.

Ne gyűlöld ellenségedet, hanem csak hibáit.

Fej szellem nélkül, mozdony gőz nélkül.

A hol a szenvedély uralkodik, onnan az ész eltávozik.

Isten igaz országa, a tiszta szeretet birodalma.

Ne sokfélét, hanem sokat tanuljon gyermeked.

Egy koszorú sem véd meg a fejfájástól.

A tojás okosabb akar lenni a tyuknál.

Lovak, melyek megérdemlik a zabot, legkevesebbet kapnak.

A milyen az ur, olyan a szolgája.

Többeket megöl a torkuk, mint a kard.

Minden fának megvan a férgé.

Jó gabonából jó kenyér válik.

Én is Árkádiában születtem.

Utazván, légy nyájas minden ember iránt.

Veszett kutyáknak távolról térj ki.

Hallgass, ha pénzt olvasol.

A rend idő- és pénznyereség.

A mi a virág a méhnek, az a jó könyv a bölcsnek.

Semmi sem boldogít inkább, mint másokat boldoggá tenni.

A ki másnak vermet ás, maga esik bele.

A ki nem tanult meg engedelmeskedni, nem tud parancsolni.

Az éneklő madarak nem ragadozók, a ragadozók nem énekelnek.

Kis források is csillapítják a nagy szomjuságot.

Jámbor lelkekre is rászáli a világ pora.

A jobb ellensége a jónak.

Kezes fizess. A kezeseknek félniök kell, hogy fizetniök kell.

Az igazi barátság nem terheli barátját.

A pénzvágó olyan, mint a pénz: kemény, hideg, piszkos.

Törvények férfiakról, jó erkölcsök nőktől erednek.
A mivel a szív tele van, az ajkakon ömlik el.
Szép lélek szép testben a paradicsom ereklyéje.
A ki nem használja a vesszőt, gyűlöli gyermekét.
A ki más nyelvet nem tanul, a magáét sem tudja.
Hiressé tesz a művészet, kedvessé a szeretet.
A szenvedély vihar a szív tengerén.
Ki, miáltal vétkezik, azáltal büntetetik.
Minden jó cselekedet imádság is.
Egy gram igazság többet ér egy mázsa hazugságnál.
Gyermekeket büntetni annyi, mint őket szeretni.
A hol célhoz vezet a szelidség, okos ember nem használ büntetést.

Addig tart e világon a szeretet, a meddig az ajándék (adatik).

Magasztaljátok az Urat minden nemzetek, dicsérjétek minden népek, mert erősen áll fölöttünk irgalma és az Urnak igazságossága megmarad örökké.

9.

Plek, imádság; *Sölat*, Ur (*al* képzővel ettől *söl*); *el*, a ki vagy te (ezen értelem névelővel helyettesítve); *sül*, mennyország; *sil*, égboltozat; *lekinän*, ország; *jenön*, történik; *fögivön*, megbocsájt; *deb*, hiba, vétek; *debel*, vétkező; *nindukön*, bevezetni; *tenüd*, kísértet; *dalivön*, kiszabadít; *bad*, a gonosz; *jenosöd*, történjék, ugy legyen, amen.

10.

Mi a volapük?

A tudós tanár Bauer György Zágrábban megfelel e kérdésre kitűnően, mondván:

1. A volapük a nyelvtudományi kombinációk legtökéletesebb produktuma.

2. A volapük föltalálása az emberi beszédre nézve époly nagybecsü, mint Descartes koordinátáinak föltalálása a mértanra nézve.

3. A volapük békefüzére a föld minden népeinek.

4. A volapük minden kis és kevésbé elterjedt élő nyelveknek megváltása néhány jobban elterjedt nyelvek rontó befolyása alól, minő pl. az idegen szók és idegen mondatfűzés.

5. A volapük a logikai gondolkodásnak mintája minden természeti nyelvre nézve.

6. A volapük kincstár, melyben a természeti nyelvek előnyeinek legnagyobb része már bennfoglaltatik, és a melybe azoknak minden jó tulajdonai egykor össze fognak gyűjtetni.

11.

A világnyelv-tanítói tisztségről (illetőleg).

A ki komolyan akar derekas világnyelvtanár lenni, annak kell

1-ször, legalább egy, egészen hibátlan (világnyelven irt), nagyobb levelet küldenie Konstanzba a világnyelv feltalálójának ;

2-szor, előfizetnie a póstán a volapük lapra (évfolyam 1887);

3-szor, belépnie valamely volapük-klubba. — Ott, hol volapük-klub nem létezik, álljon be az ember a konstanzi klubba. Alapszabályokat (arról, t. i. klubról) ingyen küldünk.

12.

Nyelvbeli fonákságok kerülendők.

Tiszta önhittség az, ha valamely nemzet — ha legnagyobb is — valamennyi többi nemzettől azt kívánja, hogy nyelvének, gyakran valóban megszámlálhatatlan fonákságait és visszásságait megtanulja. Minden nemzet, kivétel nélkül, kövesse (engedelmeskedjenek) egyszerűen az általános józan emberi észet. Ezen józanság mindenek előtt azt mondja:

Minden egyes hangra használjatok (irjatok) egy jegyet ;

Minden jegynek csak egy(féle) kimondása legyen ;

Egyetlen jegy (betü) se legyen néma, vagy szükségtelen ;

Egy irás és olvasás legyen az egész világon (föld).

13.

A Rajna folyóról.

Pfaff szerint a Rajna folyó naponként visz a tengerbe körülbelül 6480 millió köbláb vizet; tehát évenként 3 billió és 365,200 köblábat. Iszapot azonban évenként legkevesebb 106 millió köblábnyit visz a tengerbe.

14. Az emberi testről és az emberek számáról.

Annak (testnek) Bock K. E. tudor szerint van 5 érzeke, 24 bordája, 24 csigolyája, 32 foga, 213 csontja, 1800 millió tüdősejtje. Az emberi testnek $\frac{7}{10}$ része folyékony anyagok. Minden nap fölhasznál az ember közelítőleg 2 klg. vizet. Táplálkozására szüksége van az embernek: husra, zsirra és keményítőlisztre. Tápláló anyagok: a tojás, hús, tej, sajt, csokoládé és lencsék. Mindennap szüksége van egy embernek körülbelül $2\frac{1}{2}$ font tápszerre. Az élet föntartására elegendes tápszerek: két font búzakenyér $\frac{1}{4}$ font sajttal és $\frac{1}{25}$ font vaj. Ragadós betegségeknek neveztetnek hivatalosan a következő 9: a kolera, himlő, szülési láz, tifusz, vörheny, kanyaró, hökhurut, difteritisz és vérhas.

Egy tudós számítása szerint állittatik, hogy a világ teremtése óta maig élt 46,627 billió, 843,275 millió és 75,845 ember. E szerint a földnek minden egyes mérő pózna-négyzetében (2 m.) feküdnék 1283 ember, ha valamennyi eltemettetett volna. 46,627,843,275,075,845.

15. Az elnökökre vonatkozó tudósítás.

A világnyelvi dolgokban a legnagyobb egység és egyetértés szükségeltetik. Ezért, és a föltaláló idejének és fáradságának megkimélése szempontjából a volapük-egyletek mind az egyes nemzetek, illetőleg tartományok főnökei alatt állnak. A nemzetek, illetőleg tartományi főnökök ezen hivatal nevet viselik: „cifel“ (elnök). Ezen elnököktől szerezzék meg magának az ember minden világnyelvirodalmi szükségleteit. Az elnökök

azonban szükségleteiket közvetlenül a világnyelvi irodából Konstanzban szerzik meg. Az elnököknek egyszersmind joguk van megvizsgálni a valamely hivatal-cím elnyerése végett hozzájuk beérkező kérőleveleket, minő pl. a világnyelvtanítói, továbbá ajánlani az általok méltóknak talált jelölteket a világnyelv föltalálójának vagy utódjának a kinevezésre és oklevéllel ellátásra.

Átvizsgálva és helybenhagyva Konstánzban 1887 március
A volapük feltalálója (kigondol).

16.

A bódeni tó és az emberiség.

A felső bodeni tó egyedül (az alsó nélkül) foglal magában 5682 millió négyszöglábnyi területet. Ezen a fölületen elérne (volna tér) égi testünk (csillagunk) összes 1430 millió lakosa. Mert ha az ember számit, minden földi lakósra, a bodentavi területen csaknem 4 négyszögláb esnék (részü). 1879—80-iki év telén az összes embereknek szép alkalmuk lett volna elhelyezkedniök e tó jeges felületén.

17. Kézbesithetlen póstaküldemények.

A washingtoni póstahivatalra 1883-ban 4 millió 440 ezer 822 kézbesithetlen póstaküldemény érkezett. Ezek közt volt értéküldemény több mint 34.000 darab (példány). Ezen kézbesithetlen küldemények túlsokaságának oka volt különösen: a hiányos címzés, és az ily címzéseknél oka: sajnálatosan szánalmas ortografiája az angol és más élő nyelveknek. Mily jótétemény itt a volapük!

18. A régi ortográfia.

Sajnálatosan sok, drága tanítási időt, melyet hasznosabb dolgokra lehetne fölhasználni, kell fordítani minden országokban, a gyakran nagyon kuszált helyesírás begyakorlására. És mégis gyakran 100 tanuló közül nem tanul meg 10 igazán tökéletesen helyesen írni. A statisztika szerint a helyesen írni tanuláshoz (a helyesírás megtanulására) az olasz tanulónak szüksége van 900

tanórára, a németnek 1500, de az angolnak plane 2500! Ellenben világnyelvünk ortográfiájának nincs szüksége százra. Mily rendkívüli időnyereség és mekkora fáradságkimélés a tanítókra és tanulókra nézve a mi helyesírásunk!

19. A tanulók túlterhelhetése és a latinírás.

A kétféle abc miatt, mely Németországban használatos: a latin és német, a túlterhelt kedves tanulóifjúság kénytelen 8 alfabetet tanulni, t. i. egy nagy és kis németet, valamint egy nagy és kis latint írásban; továbbá egy nagy és kis németet és latint nyomtatott írásban. Azonban a mi nemes fiatalságunknak valóban okosabb (jobb) teendője van, mint nyolefféle betűket írni tanulni. Következésképen igen időszerű végre egyszer csakis a szép nemzetközi latinírást (behozni) alkalmazásba venni.

20. A legkönnyebb nyelv.

Némelyek azt vélik, hogy a legkönnyebb élő vagy holt nyelvet a földön kellene egyetemes nyelvnek kiválasztani. Ezek az emberek csalatkoznak és másokat is tévutra vezetnek; mert az élő vagy holt nyelvek közül egy sem könnyű számtalan kivételei miatt; másodszor az aránylagosan legkönnyebb történeti nyelv is sokkal nehezebb, mint a mi volapükünk és az a fölött való vita, melyik nyelv lenne legalkalmasabb egyetemes nyelvnek, sohasem fog kiegyenlítettetni; harmadszor, minden átalakított nyelv, mely könnyebb volna, mint a vp. homályos volna és épen ezért alkalmatlan arra, hogy általános nyelvvé váljék.

Tehát karolja föl mindenki volapükünket!

21. A volapük-cimer.

Volapükünknek cimere is van már. Annak három színe van: ibolyaszín, mert a volapük kezdete szerény volt, mint az ibolya; aranyszín, mert elterjesztéséhez sok pénzre van szüksége; és zöld, mert reményli, hogy az emberiségnek a legnagyobb áldást hozza. A cimer ezen részekből áll: egy pajzsból szív- és keresztalakkal és négy mezőből. Az alsó mezőkön balra: arany

mezőn kis virág; jobbra: acélkék horgony zöld mezőben; a felső mezőkön balra: az aranyszínű volapükmonogram M. B. P. B. sötétibolyaszínű alapon; jobbra: egy aranyos csillag világosibolyaszínű mezőben. A kereszt alatt van két egymásnak nyújtott kéz; a kezek alatt a földgömb felhőkben. A kereszt fölött vannak: egy korona; ettől jobbra és balra az egész cimert körül két szalag, melyeken e fölírás van: balra: „Menade bal“ jobbról: „püki bal“; és ezen korona fölött egy galamb levéllel csőrében, a galamb körül sugarak; a galamb fölött egy nemhasított, de lobogó láng. A földteke felhői alatt van a félhold. Ezen cimert is a legeszesebben a vp. föltalálója gondolta ki (általa gondoltatott ki).

22. Volapükmajmolás.

Ne engedje magát senki tévutra vezetetni, ha volapükünknek mégannyi utánzója akad is, és utánunk tipegnek. Nem lehet két világnyelv. Egy untig elég. És egy majmoló sem képes kigondolni valamely egyetemes nyelvet, mely egyszerűbb, könnyebb volna, és mégis világos, szabatos és határozott, mint a volapük. A kik a volapüköt ismerik (minden ismerői) mind ezt állítják.

23. Tudakozó levél.

Párizs Malesherbes-tér 108. január 1. 1887.

Jackson János urnak Liverpoolban.

Uram!

Van egy fiam, kit elakarok küldeni az ön városába, hogy jól megtanulja az angol nyelvet. Igen örülnék (meg volnék elégedve), ha fölvehetné kereskedőházába (kereskedésébe), (mert) megtanulná egyuttal a nyelvet és kereskedést. Fiam 18 éves, nagyon szorgalmas, tudja a könyvvitelt és hibátlanul ír francia és olasz nyelven.

Várom azonnali válaszát és maradok tisztelt Uramnak

alázatos szolgája

E. Gregoire.

24. Az aranykém.

Egy olasz aranyesináló a 16-ik században két évig kereste az eszközt (módot), hogy aranyat csináljon vörös rézből. Mikor azt hitte, hogy végre megtalálta a nagy titkot, elment Rómába, hogy közölje találmányát 10-ik Leo pápával.

Ez kegyesen fogadta a föltalálót és midőn az aranykém jutalmát kérte, a pápa egy üres zacskót és vastag kardot adott neki, mondván: mivelhogy aranyat tudsz csinálni, nincs szükséged csak tárcára, hogy eltehesd és fegyverre, hogy megvédhesd a tolvajok ellen.

25. A vén hazug.

Egy öreg zuaf, ki kitünően harcolt, de még jobban hazudott, a tonkingi francia hadseregben volt (szolgált). Az anamiták elleni csatában a zuaf halálosan megsebesült és bajtársai elvitték a harcmezőről. — „Meghalt?“ kérdezé egy tiszt. „Fájdalom, igen“ felele mindkét társa sóhajtozva. — „Mit beszéltek“ kiálta föl a sebesült, „élek még.“ — „Kapitány (uram)! ne higgyen neki“ mondá az öregebb, „tudja, hogy hazudott egész életében.“

26. Az indianopolis-i fűszerkereskedő.

Egy indianopoliszi fűszerkereskedő, az Egyesült államokban, látván, hogy vevőinek száma kevesbedik (nem szaporodik), eredeti reklamot gondolt ki. A város valamennyi ujságaiban a következő hirdetést bocsájtotta közre:

„Kitettem a boltomban egy zacskót, mely két font kávé tartalmaz (tartalmazót); az év végén odaadom 1000 dollárt érő házamat azon (nálam) vásárlónak, a ki kitalálja legpontosabban a kávészemek számát, melyek benne foglaltatnak (vannak).

Indianopolis valamennyi lakósa, remélvén, hogy kitalálják e számot és megkapják a házat, következő naptól fogva kávéjokat az élelmes fűszeresnél vásárolták, és dacára annak, hogy ez minden év január 1-jén az ígért házat odaadta, néhány év alatt a város leggazdagabb kereskedője lett.

27. Korán hasznos-e fölkelni vagy későn?

Egy atyának két fia volt. Az öregebb szerette a tanulást (szeretett tanulni) és korán kelt; a fiatalabb hanyag volt és csak akkor hagyta el ágyát (kelt föl), mikor bátyja már egy-két óráig dolgozott.

A szorgalmas fiu egyszer korán ment sétálni és talált egy tárcát, sok aranypénzt tartalmazót. Atyja bement az alvónak szobájába s mutatván neki a tárcát, monda: „látod, te lusta! mit talált fivéred, mert oly korán fölkelte.” — „Látom,” felelt az álmos, „hanem ha a tárca tulajdonosa úgy tett volna mint én, nem vesztette volna el pénzét.”

28. Az olcsó óra.

Egy finom külsejű ur egyszer bement Bécsben egy boltba és mutattatott magának különböző áru arany zsebórákat. Vett egyet 100 frankon, kifizette és elment.

Néhány pere múlva visszajött mondván, hogy jobban szeretne egy szebb órát. Kiválasztott egyet 250 frankért és monda az órásnak: „adtam már önnek 100 frankot; itt az órája 100 frank értékű, melyet vissza adok önnek; tehát tartozom még 50 frankkal.” Az órakereskedő nyugtázta a számlát ezerszer megköszönvén az új vevőnek.

29. Amerikai reklam.

A múlt (utolsó) télen New-York falaira rendkívül nagy lapok ragasztattak ki, melyekre óriási betűkkel ez volt nyomatva: **Az elnök megöletett.** Azonban mikor az arrajárók közelebb mentek, más szavakat is olvastak kisebb betűkkel írva, úgy, hogy az egész hirdetés ez vala, a mint következik:

Az elnök megöletett

volna a hidegtől és nedvességtől

ha nem viselte volna két év óta

Wight James gyapju-ingeit, Newstreet 31.

30. Elmélet és gyakorlat.

Egy liceumi hallgató, ki a görög bölcselkedőket fordította vala, hazautazott vasárnap szüleihez, kik a vidéken laktak.

Anyja a reggelihez két galambot sütött. A bölcsész fel akarta használni az alkalmat arra, hogy kimutassa szellemességét: „anyám!” kérdezé, „hány galambot sütöttél?” Ez a kérdés nagy zavarba hozta anyját, ki azt hitte, hogy a fiatal tudós elégedetlen az ő takarékoságával, és azt válaszolá: „csak két galambunk van.” — „Tévedsz” folytatá győzelemittasan a liceumi hallgató, „én három galambot látok. Olvassuk csak: ime itt van egy, és itt egy, az kettő; helyes! de egy és kettő az három!” — „Az igaz,” mondá atyja, „a mi fiunk pompásan tud számolni; mindegyikünk kap egy egész galambot. Te, anyjuk, vedd ezt a galambot; én magamnak tartom a másodikat, és bölcselő kapja a harmadikat.”

31. A lelkiismeretes biró.

Kisiklott a vonat nemrég Kaliforniában és két utas nagyon megsebesült: egyik meghalt, a másik elvesztette jobb lábát. A féllábu és a halottnak felesége pört indítottak a vasuti társaság ellen. A biró 5000 dollárt ítelt az özvegynek és 15,000-et a féllábunak. Ez nem tetszett az özvegynek és azt kérdezte a bírótól, mért éri az egész ember csak harmadrészét egy lábnak? „Az igen egyszerű dolog,” válaszolá a biró, „egy ember, kinek lába hiányzik, nem kaphat új lábat, azonban egy özvegy 5000 dollárral könnyen fog találni férjet, a ki nem csak új, hanem még jobb mint az első.”

32. Szórakozottság.

Newton egykor oly nagy buzgósággal dolgozott egyik nehéz föladatán, hogy nem akarta abba hagyni azt (azért), hogy reggelizni menjen családjával. Neje, félvén, hogy a hosszú böjt (nem evés) beteggé tehetné, szobájába küldte szolgálóját egy tojással és egy bögre vízzel. Megparancsolá neki, hogy főzze meg a tojást és maradjon a szobájában, még a férje meg nem ette azt; de Newton, egyedül akarván lenni, azt mondá neki, hogy ő maga

akarja megfőzni a tojást és kiküldötte őt. A szolgáló letette a tojást az asztalra zsebórája mellé és elment.

Mikor néhány perc múlva visszajött, ott találta a mestert a tűz mellett, a tojást kezében tartva, mialatt az óra a bögrében főtt.

33. Csel ellen csel.

Cromwell környezetéhez tartozó egy tiszt nagyon megszerette védnökének (Cromwellnek) fiatalabb leányát és ettől viszont szerettetett; de nem lévén reménye megnyerhetni atyja beleegyezését, titkos házasságot ajánlott neki.

Valaki (személy) fölfödözte e tilkot és bejelentette Cromwellnek. „Figyeld meg“ mondá ez „és add tudtomra nekem, ha a tiszt és leányom együtt lesznek.“ Két nappal később ez megtörtént, és midőn Cromwell hirtelen belépett leányának szobájába, a tisztet térdelve (térdein) találta előtte (leánya előtt).

„Magyarázd ki magadviseletét“ mondá nagy haragjában a tisztnek. Ez nagy lélekéberséggel válaszola: „uram én nagyon szeretem leányodnak szobalányát, de nem akarja nekem adni kezét; és minthogy tudom, hogy leányodnak nagy befolyása van e kisasszonyra, kértem őt, hogy szóljon érdekemben.“

„Oh“ felele Cromwell „ha csak ebben áll a dolog, talán tehetek valamit érted“, és berendelé a szobalányt.

„Miért nem akarsz e tiszthez férjhez menni“ szóla hozzá, „ez barátom nekem és én kívánom, hogy adjad beleegyezésedet.“ A leány, kinek nem volt kifogása ez ellen, nem mert válaszolni, és Cromwell folytatá: „értem zavarodat, hívja el valaki papomat.“

A pap megérkezett és a főúr elrendelte, hogy adja össze azonnal a tisztet a szobalánynyal.

34. Az ókori bankok.

A bankok eredetét a messze ókorban kell keresnünk. Sok okirat tanusítja, hogy bankárok már voltak Rómában a köztársaság első századában. Demosthenesnél olvassuk, hogy ugyanigy volt Athenében: több nagy bank volt ismeretes ezen időben

Görögországban. Sőt azt is tudjuk, hogy ezen bankok közül néhány úgy volt szervezve, mint a mi pénzügyintézetünk és voltak részvényeseik, kik összeadták a szükséges pénzt.

Kitől tanulták a görögök a pénzügyet?

Be van bizonyítva, hogy a görögök a feníciaiaktól tanulták a pénzügyet, kikkel a legrégebb idők óta kiterjedt kereskedelmi összeköttetések voltak. A feníciaiak pénzügyi ismereteiket Babylon és Ninive népeitől nyerték.

Ezen két városban találni sok okiratot, melyek téglákba és égetett agyagba vannak írva. Ezen felirások közül némelyek számláló könyvek, megbízó levelek (hitellevelek), sőt váltók. Néhány bankárnak levelezése lefordított és azt mutatja, hogy voltak Babylonban bankházak, melyek pénzváltókkal foglalkoztak és váltóleveleket adtak ki az elfogadó neve alatt, melyek érséke felvehető volt a birodalom valamely másik városában.

A Babylonban talált fölirások közt egy különösen nevezetes: tartalmazza (ugyanis) egy bankárnak nevét, ki a mi időszámításunk előtti VIII-ik században élt; neve: Egidhi.

35.

A félszemű találkozik egy reggelen a púpossal, kit ismert és szóla hozzá: „Oh Péter! ma reggel nagyon korán fölpackoltál.” — „Igaz, korán van még, mert te csak egy ablakot nyitottál még föl.”

36. Talány.

Mi ez? csillagkép az égen, utálatos betegség az emberben, és állat a vízben? Rák.

Költemények.

Szózat.

(Fordította Bánfi G.)

1.

Fatän, haza; *blibön*, maradni; *nugünel*, magyar; *fiedik*, hü; *kled*, bölcső; *kälön*, ápolni; *füdo*, majdan; *sep*, sir.

2.

Nesemöp, sehol; *plad*, hely; *lifön*, élni; *deilön*, halni; *läb*, boldogság; *neläbad*, átok.

3.

Glun, föld; *kö*, a hol; *vem ofen*, annyiszor, nagyon gyakran; *bludön*, vérzeni; *leni kel*, a melyhez; *yelmil*, évezred; *tanön*, köt, csatol; *nem*, név; *gletälik*, nagyszellemü.

4.

Fegön, küzdeni; *lom*, hazai föld; *milit*, had; *jamepik*, hős; *slafayok*, szolgaság járma; *blekön*, törni; *lam*, kar; *näm*, erő.

5.

Lib, szabadság; *sanik*, szent; *polön*, hordozni; *stän*, zászló; *bludik*, véres; *falön*, esni; *du*, alatt; *komip*, harc; *lonedik*, hosszú.

6.

Zenodü, közepette; *möd*, sokaság; *neläb*, balszerenese; *pos*, után; *plumöd*, túlsok, nagyon sok; *dikod*, viszály; *do*, bár; *lunön*, kisebbit, fogy; *nosik*, semmis; *lifön*, élni; *net*, nemzet.

7.

Nu, most; *lüvökön*, odakiált; *suf*, türes, szenvedés; *lebegön*, nagyon kérni.

8.

Leno, épen nem; *vanliko*, hiába; *sufo*, türve sóhajtozva.

9.

Kapäl, ész; *deiläfön*, hervad; *dem*, alatt, miatt.

10.

Timag, idő, kor; *lelado*, nagyon szivből; *lip*, ajak.

11.

Gletolidik, nagyszerü; *kelüp*, a mikor; *fun*, tetem; *kinän*, ország; *dlenön*, sirni, könnyezni.

12.

Sävön, takar, őriz; *züstanön*, körüláll; *dolo*, fájdalmasan; *fulön*, tölteni; *pafulön*, töltetni, megtelni.

13. 14.

Konsefön, megtartani; *tegön*, takarni; *godafel*, temető.

Világnyelvhimnus.

1.

Sumön, kézbe venni; *stän*, zászló; *blodäl*, testvériség; *dikod*, viszály; *hetön*, gyűlölni; *tönön*, erősen tartani; *jül*, véd, pajzs; *baladäl*, egyesség; *kosyubön*, örülni, feléje ujongni; *vokön*, kiáltani.

2.

Koblodön, testvéri viszonyba hozni; *menodön*, jobbá tenni; *stad*, állapot; *klu*, tehát; *tonodön*, hangzik.

3.

Pakel, terjesztő; *flolön*, virágozni; *välapüked*, kiválasztott mondás, jelige.

Gaudeamus igitur.

1.

Gälökön, örülni; *alüpo*, jelenleg; *yun*, fiatalság; *lesumik*, kellemes; *yunüp*, fiatal kor; *leplönik*, nehézkes, fáradt; *bäledüp*, aggkor; *tal*, föld.

2.

Vön, régen; *golön*, menni; *löpel*, fellebbvaló; *stepön*, lépni; *disel*, alattvaló; *kelöp*, hová.

3.

Blefik, rövid; *finön*, végezni; *nilön*, közeledni; *lapinön*, ragad; *todo*, akaratunk ellenére; *spalön*, kimél.

4.

Kadem, akadémia, iskola; *plofed*, tanár; *lim*, tag; *floed*, virágzás.

5.

Vilgin, hajadon, leány; *klienik*, kecses; *dekik*, ékes, szép; *vom*, aszszony; *zadlik*, szende; *löfafulik*, kedves, szeretetteljes; *vobik*, serény, dolgos.

6.

Duto, szorgalmasan; *pakön*, terjeszteni; *zilo*, buzgón; *födel*, pártoló.

Ujévi köszöntés.

Saun, egészség; *legivön*, ajándékozni; *benik*, kegyes; *vädelik*, mindennapi; *vitön*, kerülni; *misalöf*, nyomor; *leiko*, miként; *flifön*, frissit; *läbad*, áldás; *levelo*, mindenkor; *lölik*, egész.

Lessing

Barnhelmi Mina vagy a katonaszerencse.

Vigjáték 5 fölvonásban.

Első fölvonás.

Első jelenet.

Juszt. (*sarokban ül, szunnyad és álmában dadog*). O gazember korcsmáros! Te, minket? Föl, testvér! Üsd testvér! (*ütésre emeli kezét és a mozgás következtében fölébred*). Tessék! már megint? Alig hunyom be szememet, már verekszem vele. Csak legalább felét kapta volna meg az ütéseknek! De im, nappal

van! Keresnem kell szegény uramat. Az én akaratomból ne tegye többé lábát ez átkozott házba. Ugyan hol lehetett az éjjel?

Második jelenet.

Vendéglős. Jó reggelt Juszt uram, jó reggelt! Ej már ébren, oly korán? Vagy azt mondjam: még ébren oly későn?

Juszt. Mondjon, a mit akar.

Vendéglős. Semmitsem mondok, mint „jó reggelt“ és ez talán csak megérdemli, hogy Juszt uram rámondja „köszönöm szépen“.

Juszt. Nagy köszönet!

Vendéglős. Boszus az ember, ha nem lehet meg szükséges nyugalma. Mibe fogadjunk, az őrnagy ur nem jött haza, és ön itt lesve várakozott rája (miatta).

Juszt. Mi mindent ki nem talál ez az ember!

Vendéglős. Csak gyanitom, gondolom.

Juszt. (elfordul és el akar menni) Szolgája!

Vendéglős. (tartóztatja) Ugyan ne mondja Juszt ur!

Juszt. Hát jó; nem szolgája!

Vendéglős. Ej, Juszt ur! Nem hihetem, hogy még tegnap óta neheztel! Ki tartana haragot egy éjen át?

Juszt. Én; és pedig minden következő éjen át.

Vendéglős. Keresztényi dolog ez? s. t. b.

Tizenötödik jelenet.

Fáni. (magában.) Bizony, nagyon is jó ember! — Ilyen nem egy hamar akad újra. — Ki kell (mondatnia)! — (Közeledik félénken és szemérmesen Vernerhez) Őrmester ur!

Verner. (a ki szeméit dörzsöli) No hát?

Fáni. Oh őrmester ur!

Verner. Hát mit akar, kisasszonykám?

Fáni. Nézzen meg csak engem, őrmester ur!

Verner. Nem lehet még; nem tudom, mi esett szemembe.

Fáni. No, ugyan nézzen már rám!

Verner. Félek, nagyon is sokat láttam már önt, kisasszonykám! No de hát jó, most látom magát. Hát mi lesz?

Fáni. Oh kedves őrmester úr — nincs szüksége önnek egy őrmesternére?

Verner. Komolyan mondja ön ezt, kisasszonykám?

Fáni. Egészen komolyan.

Verner. Eljönne ön velem Perzsiába is?

Fáni. A hova csak akar.

Verner. De bizonyosan? — Hej őrnagy uram ne legyen oly büszke. Most nekem is van legalább is oly jó mátkám és derék barátném, mint Önnek! Adja ide kezét hölgyecském! Ugy ni! — Tíz év múlva tábornokné lesz magából vagy özvegy.

Vége.

Példák a tudományos irányra.

1. A világosság.

Egy szerves lény sem nélkülözheti a világosságot, anélkül, hogy beteg ne legyen és lassanként el ne haljon. Nappal a nap osztja szét világosságát és éjjel a hold és a csillagok. A nap világossága igen világos, a holdé és csillagoké nagyon szende. Nappal nincs szükségünk valamely mesterséges világításra, kivéve azon helyeket, melyek a föld alatt vannak, vagy a sötét lakásokban, a melyekbe a nap nem küldheti (lövelheti) sugarait. Éjjel azonban a hold és csillagok fénye nekünk nem elegendő, éppen azért az emberek szelleme (az emberi ész) keresett különféle világító anyagokat, melyek lehetővé tegyék az éjjeli munkát. Azelőtt megelégedtek az emberek a fával, melyet meggyújtottak, később használták az olajat és más zsiranyagokat, de ma már különféle nemű gyertyáink és lámpásaink vannak. Használunk oly zsiranyagokat is, mint pl. az olajat, juhagygyut és más állatok zsirját; de használjuk a viaszt is, kőolajat és a gázt (világító gázt), sőt a legujabb időben még a villanyfolyamot is, hogy éjjel világítsunk. A tengerek partjain világító tornyok vannak, melyek a hajósoknak mutatják az utat a száraz földre (partra vezetőt). Ezen világító tornyoknak azelőtt nagy lámpáik voltak, melyekben olaj vagy más anyagok égtek (égettetek); de most rendesen villamos fényű lámpáik vannak. A

villamos lámpáknak két fajtája van, ezek: izzólámpások és ives lámpások.

2. *A villany.*

Ha okát kérdezzük, melynek a villany hatalmát és jelentőségét köszöni, e kérdésre az a felelet, hogy egy más természeti erő sem alakítható át (hagyja magát átváltoztatni) oly könnyen az erő bármely kivánt alakjába, mint épen a villamosság. Ez elhagyja szülemelési helyét és elsiet a mély tengerfenéken egyik szárazulattól a másikig; ott elbeszéli, a mit az emberek ideát és túl művelnek, átsuhan a légen keresztül és fülünkbe sugja a szavakat amint azokat kedves barátunk a távolban mondotta, egyetlen szótag sem vesz el a hosszú úton a vékony vassodronyon. A villamosság még zeneértő is lett; mily híven, mily biztosan veszi föl a leghalkabb és legerősebb hangokat, a haldokló primadonna trilláit, úgy mint a győztesen hazatérő hősök diadalénekét. A hang belekényszerül a vékony sodronyba és ebben a villám sebességével halad sok mérföldeken keresztül; megérkezve rendeltetési helyére elujjongja ismét hangosan a hős diadalénekét és kileheli újra az énekesnő trilláit. Sűrű erdő árnyékában sziklák között habozva és zuhogva rohan le a völgybe a vizesés. Távol levén az emberek lakhelyétől, csak ritkán látogatta meg valamely merész vándor. És most! Most hatalmas forogatókat kell hajtania, melyek gépeink segélyével roppant erejét ismét villamossággá változtatják. Megfoghatatlan gyorsasággal fut át a vezeték eme sodronyain; sem hegyek, sem völgyek, sem folyamok vagy erdők nem akadályozzák futását és ha elért az emberek lakhelyeire, ismét átváltozik meleggé és világossággá, mechanikai erővé, vagy chemiai munkát végez. A messzelevő vizesésnek kell utcáinkat, tereinket, lakásainkat és raktárainkat ellátni (nekik szolgáltatni) világossággal, tiszta nappali világossággal; hajtania kell gépeinket és (elvéllalni) végezni a vegyész és kohómunkás dolgát. Valjon Aladinnak csodalámpása teljesített-e többet? A jelenkori technikai tudomány tényleg oly prózai-e, vagy nem hiányzik-e inkább csak az Istentől megáldott költő, ki di-esőitse lelkesült énekeiben azon csodákat, melyeket az elektromosság mivel?

Kereskedelmi levelek.

1. Körözüvény.

Van szerencsénk önnek kézbesíteni legutóbbi számadási jelentésünket, és nagy köszönettel fogadnók az ön alapszabályai zárszámadásai és egyébről szóló közlésének szives beküldését

tisztelettel
az általános hitelbank.

2.

Általános iparbank Budapest, 1887. május 1.

Szerencsénknek tartjuk önnek tudtára adni, hogy N. B. ur ma átvette mint igazgató bankunk vezetését.

Legyen kegyes szives tudomást venni nevezett urnak alájegyzéséről

tisztelettel
ált. iparbank.

N. B. ur jegyezni fog: Nagy Béla.

3.

Arad, 1887. nov. 22.

N. N. és társa uraknak
azelőtt N. B. Győr.

Ezennel teljesítjük szomorú kötelességünket önöket értesíteni tisztelt főnökünknek R. A. urnak e hó 8-án bekövetkezett haláláról.

Nagykereskedő házunk állapota ezen gyászos eset folytán egyáltalán nem szenved változást és nagykereskedésünket az eddigi mód szerint fogjuk folytatni.

Kiváló tisztelőik
B. és fiai.

4.

Budapest, 1880. szept.

P. P.

Marosvásárhely.

Ezennel van szerencsém Önnek tudtára adni, hogy ügynökünk B. B. nemsokára meg fogja Önt látogatni. Tartsa fön számunkra megbizásait, melyeket pontosan és gondosan fogunk

teljesíteni, mint eddig. A leszámolást ezután is Ö. B. és N. F. urak fogják részünkre elvégezni Marosvásárhelyen.

Tiszteletteljesen
a budapesti be- és kiszállító
gyarmat-társaság.

5.

Majnai Frankfurt, 1882. máj. 1.

P. P.

Van szerencsém ezennel Önöknek tudtokra adni, hogy helyben mint cég, bank- és bizomány-üzletet nyitottam (berendeztem).

Legyenek szivesek tudomást venni a következő aláírásról

Iroda : Rosengasse 83-ik szám.

tisztelettel
B. K.

6.

Gyöngyös, 1881. márc. 3.

Erdős Mátyás és fia Uraknak

Szent-Tamás, M.-Or.

Bizva Önök nyájasságában, fölkerjük önöket, adjanak némi értesítést a mellékletben megnevezett, előttünk egészen ismeretlen cégről és közöljék velünk, valjon azon esetben, ha üzletünk létrejönne, biztosítva lehetünk-e a mai naptól számitandó négy hónapra lefizetendő 4500 frank erejéig (magasság) terjedő váltóink beváltásáról.

Előre kifejezvéen köszönetünket fáradságukért, szolgálatainkra leszünk Önöknek is minden felmerülő esetben (körülmények közt), és (igérjük hogy) Önök tudósítását minden legkisebb, Önökre háramlandó kár nélkül (kizárásával) fogjuk használni.

1 melléklettel.

Teljes tisztel. és nagyrabecsüléssel
üzleti fölhatalmazásban S. A.

7.

Fiume, 1885. jan. 23.
febr. 4.

Gyimothy és Társa Uraknak

Székesfehérvár.

Megkaptuk február 2-án kelt új irályu átirásukat. Sürgönyöztünk Önöknek ma reggel:

„Vizahólyag szilárd; árak emelkednek; vehetnénk még 90-ével; kérünk sürgöny-megbizást.“ Ezenkívül vettük épen most Önök helybenhagyását, mely szerint Önök részére vásároltunk 20 púdot (1 púd = 20 ko) 90 rubelért. Szerencsét kívánhatunk ezen üzlethez, mert már 94 rubelig keresik (az árut).

Szerencsénknek tartjuk Önöknek a mellékelt számlával szolgálhatni és kérjük ennek összegét javunkra írni

azaz 1836 rubel

együttal tudunkra adni, mily módon küldjük a szállitmányt.

Tiszteletteljes

T. és G.

8.

Brüssel, 1882. febr. 15.

Ciradi József urnak

Triest.

Miként az idemellékelt körlevélből látja, itt (helyben) gyarmatáru-bizomány-üzletet rendeztem be, és bátorkodom ezenel, bizva *van der Pault és társa* (Rotterdamban) ajánlatában, — kiket már képviselek — Öntől is kérni itt helyi megbízásainak rámruházását.

Igen hízegő volna rám nézve, ha megtisztelve látnám magamat Önnek bizalmával, és meg lehet győződve, hogy Ön érdekében a legélénkebb buzgalmat fogom kifejteni, és megbízásának végrehajtásában a legnagyobb óvatossággal és gondossággal fogok eljárni (fogom használni).

Kegyes megtekintésre idecsatolván egy költségjegyzéket, kérem minél előbb kegyes válaszát (tudósítás) és teljes tisztelettel jegyzem (t. i. nevemet). — Egy meléklettel. M. G.

9.

Hamburg, 1885. apr. 6.

Weber Károl Urnak

Heidenheim.

Válaszolólag Önnek e hó 3-án kelt becses levelére, örvendünk, hogy Önnel üzleti levelezést (összeköttetést) kezdhetünk, és szerencsénknek tartjuk Önnek keresztkötés alatt árjegyzéket küldhetni. Föltételeink ezek: a fizetési határidő 3 havi, váltó, vagy készpénzfizetés 3 pr. engedéssel. Minthogy azonban Önnek tisztelt cégje még ismeretlen előttünk, bátrak vagyunk követeléseinket kezdetben póstai utánvét mellett fölvenni.

Kellemesen reméljük (azon kellemes reményben), hogy meg fogunk tiszteltetni ön részéről valóban nagy rendelvevényeivel, jegyzünk

legmélyebb tisztelettel
Schaffer és Engler.

10.

Kaposvár, p. b. k. (póstabélyeg kelte).

T. c. (teljes cím helyett.)

Átvizsgálván könyveinket, tisztelt Önnek számlájára (terhére) találtunk egy tételt, mely fizetendő (fizetendőt) Önnek szállított árukért. Azért bátrak vagyunk Önt kérni, hogy azt kifizetni sziveskedjék.

Kérjük Önt, hogy ezentul is tiszteljen meg bennünket előfordulandó szükségletei alkalmakor kegyes bizalmával maradunk (jegyzünk)

N. N. és társa.

11.

Triest, 1870. márc. 8.

N. N. Urnak, Osnabrük.

Hivén (azon hitben), hogy elnézte e tételt

m. 142-10

f. é. december 13-án tőlünk vett portékáért, kérjük Öntől ezen tétel kiegyenlítését, mivel az Önnek engedett (csinált) olcsó ár-tételek nem engedik a fizetési határidő megnyújtását.

Örvendeztessen meg ezentúl is minket szives rendelvé-
nyeivel és fogadja tiszteletünk és nagyrabecsülésünket (kifeje-
zését).

F. és társa.

12.

Berlin, 1880. máj.

N. Urnak Beeskereken.

Tiszteletteljes átirásom mult hó 15-ikétől mai napig válasz
nélkül maradt. Azonban, mithogy hosszabb fizetési határidőt
nem adhatok, bátor vagyok mult évi nov. 30-iki követelésem
összegét

mrk 147.50 multhavi 23 szerint számítva

póstai megbizatas utján Öntől fölvenni.

N. N.

13. (Bevádolási fenyegetés.)

Pécs, 1881. máj. 27.

N. N. Urnak, Árpád.

Miután e hó 13, 15, 18 és 23-iki intőleveleimet figyelemre
nem méltatta (figyelmen kívül hagyta), tudtára adom ezennel,
hogy ma követelésem behajtását ügyvédnek adom át.

N. N.

Téritvénnyel biztosítva.

14. (Fölvilágosítás).

Árpád, 1881. június 1.

N. N. Urnak, Pécs.

Ön e hó 27-én kelt becses átiratában fölszólit engem, hogy
egyenlitsem ki számlámat (fizetendőt), mely fizetendő volt már
február közepén

143 frt 30 kr. összegü.

Minthogy azonban az idemellékelt nyugta szerint, melyet
nekem önnek megbizottja Csernátunyi Vazul irt, és melynek
visszaszármaztatását kérem, a fönnnebbi összeget már január
14-én kifizettem, Ön részéről lehet elnézés (tévedés), melyet
legyen szives kiigazítani.

Nagyrabecsüléssel

Egy nyugta.

N. N.

15. (Hitellevél.)

A délnémet általános banknak

majnai Frankfurtban.

Van szerencsénk ezen átiratunk értelmében ő fenségét N. N. herceget Önöknél bármely összegű (nagyságu) hitellel felruházni. Engedjék meg nekünk, hogy előre is legbensőbb köszönetet mondjunk Önöknek mindazon figyelemért, melylyel viseltetni fognak ő fensége iránt.

Tisztelettel

Salzburg, 1879. aug. 16.

N. N.

16. (Váltóügy.)

Majnai Frankfurt, 1864. októb.

W. A. Urnak, Hamburg.

E hó 5-én kelt becses átiratára válaszolva, tudtára adom Önnek, hogy Attingen testvéreknek (az uraknak) Lipcsében hiteleztem

8000 markot

az ő két havi váltóikra ezen magasságig (összeg erejéig) az Ön terhére; de visszaélések elkerülése végett kérem a nevezett urak aláírását a legközelebbi póstával (póstafordultával).

Tisztelője G. M.

17. (meghosszabbítás.)

London, 1885. szept.

F. I. urnak és társának, Breslau.

Bocsássanak meg, hogy csak ma válaszolok Önöknek e hó 20-án kelt becses átirásukra. Mert az idő kedvezőtlen (rosz) körülményei lehetlenné tették nekem tartozásom kifizetését. Azért bátor vagyok a már e hó 29-én fizetendő

212.45 márk

(fizetése határidejének) legkésőbb f. é. július 1-jéig való meghosszabbítását kérni. Az (ezen időre) eső kamatokat pótolni fogom.

Várva, hogy kérésemet teljesíteni fogja, maradok

teljes tisztelettel

G. O.

18. (követelés).

Landau 1884. decemb. 6.

V. A. urnak, Heilbronn.

Vonatkozással Önnek e hó 2-án kelt átiratára, kénytelen vagyok tudtára adni, hogy éppenséggel nincs szándékom még tovább várni. Habár nem kételkedem önnek állítását illetőleg, mégis Önnek magának kell bevallania, hogy elég ideje volt kötelessége teljesítésére. Ennélfogva Önnek saját érdekében lesz az, hogy követelésem összegét (a kivánt összeget) egy hét lefolyása alatt nekem beküldje.

B. M.

19. (csőd).

Kopenhagen, 1883. decemb. 23.

Fuld uraknak, Berlin.

Tegnap a Meissen cég itt beszüntette fizetéseit.

A szigorú becsületességnek bizonyosságai, melyeket a hitelezők állítottak ki, ezen urakat általános sajnálkozásra teszik méltókká ezen szerencsétlenségökben. Hogy kikerüljék fizetési képtelenségök nyilvánossághozatalát, kértek minket barátságos kiegyezés létesítésére. Erre szívesen vagyunk hajlandók, mert ezen mód (út) hasznára lehet valamennyi hitelezőnek.

Ez okból átküldjük Önöknek a becsatolványban a zárszámadások másodlatát, kérvén Önöket, hogy legkésőbb jövő év januárig, mely napon a hitelezők gyűlése tartatni fog irodánkban, nyilatkozzanak (arról), vajon hajlandók-e barátságos egyezésre lépni.

Teljes tisztelettel

K. és társa.

20. (csődbeli kiegyezés).

Leipzig, 1882. ápril 1.

P. K. urnak, Wien.

Megkaptam becses tudósítását múlt hó 25-ikéről, az N. V. ügyre vonatkozó beleegyezésével együtt, és tudtára adom ezenel, hogy N. V. urnak sikerült az általa indítványozott egyes-

séget létrehozni, melyhez az Ön nevében én is hozzájárultam, úgy, hogy ennek következtében Önnek követelése (arra vonatkozólag) most tesz 382 oszt. ért. forintot, melyekből

százalék 30 aug. 1.

„ 20 októb. 1.

„ 20 nov. 1. fog kifizettetni.

Ajánlom magamat teljes tisztelettel

S. F.

21. (kérő levél helykeresési ügyben.)

Dresda

P. T. (pleni tituli, teljes címü).

Alázatosan vonatkozva Önnek a „Dresdener Tagesbote“-ban (közzé tett) hirdetésére, bátorkodom Önnek ezennel följánlani alázatos szolgálatomat mint könyvvivő (levelező). Jelenleg foglalatostokodom nevezett minőségben a helybeli legnagyobb bankintézetek egyikében, és ezért azt tartom, meg fogok felelhetni az Ön kívánalmainak.

Tisztelettel kegyes figyelmébe ajánlva még alábbi ajánlóleveleimet, várom kegyes válaszát és a legmélyebb tisztelettel maradok (aláírok)

R. P.

Albertsplatz 7. sz. 1. em.

Ajánlatok :

A hesseni földmivelés- és iparbank-tól Kasselban

A meklenburgi bankegyesület-től Schwerinben

A badeni fiók-bank-tól Stuttgartban

Nadenheim testvérek banküzleté-től Ludwigshafenben R/m.

22.

Wien, póstabélyeg kelte.

P. T.

Van szerencsénk Önöknek tudtokra adni, hogy f. é. január 1-én, helyben

Donner et Comp

beigatatott cég alatt bank- és bizomány-üzletet nyitottunk. Üzérkedni fogunk mindenemü papirok: részvények, értékek, érték-

papírok stb. vásárlásával és eladásával, valamint bankbizományok teljesítésével és kérjük Önöket, legyenek szivesek kegyes megbízásaikat ránkruházni, melyeket a legpontosabban teljesítendünk.

Vegyenek kegyesen tudomást alább következő aláírásunkról és ha értesítést kívánnak állapotunkról, azt a legkészségesbben fogják adni

J. S. et Co. Wien, és

Gonda Bálint unokája Budapesten.

Fogadják tiszteletünk és hódolatunk kinyilvánítását

D. et Co.

Heinrich Donner alájegyezni fog Donner et Co.

Fridrich Hohenau „ „ Donner et Co.

23.

Leipzig, 1888. jan. 15.

Donner et Co. uraknak, Wien.

Megkaptuk Önök körlevelét, és f. hó 8-án kelt átiratukat, és legbensőbbben köszönjük szolgálatkészségüket.

Ámbár üzleteink az Önök piacával épen most nem terjedelmesek (nem élénk), mégis elfogadjuk az Önök ajánlatát, ha üzérdij szabályzatukat le akarnák szállítani 1°/₁₀-re, és hajlandók volnának nekünk is üzleti foglalatosságot nyújtani helyben.

Várva szives tudósításukat maradunk alázatos szolgálk

A. et G.

24.

Wien, 1888. február 24-én.

Deutsche Bank, Berlin.

Bátrak vagyunk ezennel ennek (levélnek) átadó-jában Önöknek bemutatni Popper Zsigmond urat, bankunk ügyvivő-jét, kit barátságos kegyeikbe (elfogadás) melegen ajánlunk.

Nevezett ur bankunk ügyeiben látogatja városukat és valószínűleg igénybe veszi Önök jó indulatát, mely körülményben kérjük Önöket, hogy segítsék ezen ajánlott urat tettel és tanácsosal utazása céljainak elérésében.

Egyszersmind szabadságot veszünk magunknak P. Zs. ur részére Önöknél hitelt nyitni

1000 mark

összeg erejéig, kérve Önöket, ezen magasságig a kifizetést számára folyóvá tenni a mi számlánk terhére.

Fogadják előre is köszönetünket azon figyelemért, melyet tanusítani fognak ezen ajánlott ur iránt és rendelkezzenek minden tekintetben mindenkor készségesen (föjlajánlott) odaadó szolgálatunkkal.

Mellékeljük a fölhatalmazott aláírását és maradunk

tisztelettel

Cs. és kir. Osztr. Länderbank.

Beszélgetések.

Jó reggelt, napot, estét, éjszakát, kellemes nyugalmat, uram, asszonyom, kisasszonyom, barátom! Hogy van?

Hála Istennek, megelégszem, jól, igenjól, legjobban vagyok, és ön? Nem a legjobban, középszerűen, úgy-ugy, nem jól, igen rosszul vagyok; gyenge vagyok; lázam, náthám van; mérhetlen, kimondhatatlan fájdalmaim vannak; fej-, nyak-, fog-, szemfájásom van. — Fáj a fejem. — A hideg lel reggel óta. — Fölváltva hidegem és melegem van. — Mije fáj? Engedje meg érintenem üterét; nagyon élénk. — Mutassa nyelvét. — Vegyen be porokat. — Itt az orvosság, vegyen abból minden órában egy teli kanállal. — Tartózkodjék minden ételtől. — Ez gonosz betegség. — Van önnek étvágya, szomjas? — Éppen semmi (étvágyam, szomjam sincs). — Sajnálom önt nagyon. — Ezen gyógyszernek legjobb hatása van. — Mit gondol (arról), van reményem a gyors fölgyógyuláshoz? — Nem sokára fel fog gyógyulni. — Ugy fogok cselekedni, a mint parancsolja. — Egy darabka sonka, és kis saláta, kis pohár borral nem fog ártani. — Jól van, egészen parancsa szerint. — Ajánlom magamat. — Üdvözölje nevemben urabátyját (öccsét)!

Isten hozta! Üdvözlöm! Legyen üdvözölve! Jöjön be! Legyen szives helyet foglalni! Üljön le itt, a pamlagra, ha tetszik. — Alázatosan köszönöm. — Adja ide kérem a boros üveget; koccintsunk és igyunk barátaink egészségére! — Oh nem, kedves uram! Mit mond? nem tetszik önnek? — Bocsásson meg; nem iszom most; köhögök. — Volna kegyes meghallgatni engem kis időre? — Engedjen nekem egy észrevételt (tennem); szeretném önt szivességre kérni; de félek, hogy terhére vagyok. — Legyen, szivesen akarom, nem vagyok ellene; nincs kifogásom. — Mért ne? — A legszivesebben. — Egész szivemből. — Szolgálatjára vagyok. — Parancsoljon! — Örömet okoz nekem hasznára lehetni. — Ne kiméljen engem! — Egészen öné vagyok. — Semmit sem tudok megtagadni önnek. — Bocsásson meg, ha zavarom, de szeretnék valamit kérdezni öntől. — Mit kóstál (mibe

kerül) meterje e posztónak? — 9 forint. — Drágának látszik. — Mikor akarod, hogy készen legyenek ruháid? — A mint lehetséges. — Látogasson meg rövid idő múlva ismét, ha szivességet akar velünk tenni. — Alázatos szolgája. — Isten önnel, Isten áldja meg, a viszontlátásig!

Szabad megkérdeznem kedves, tisztelt, szeretett nagysám hová megy? — Megyek a színházba; szeretném látni az új szindarabnak első előadását. — Milyen szindarab van ma? — Szomorújáték, vígjáték, opera. — Mit tart ön az operáról, az új színésznőről? — Hiszen ön is zenekedvelő? — Igen. — Sétáljunk; menjünk együtt N-be. — Induljunk 7 órakor. — Akarsz velünk tartani? — Hazulról jön? — Jöjjön föl, le! — Hány mértföld innen N-be? — Ma nem érünk oda, későn van. — Legyen oly jó, mondja meg, milyen úton kell menni? — Nem hallani semmit zsványokról az erdőben? — Semmit sem hallani róluk; nem veszélyes sem nappal, sem éjjel. — Oly igaz, ahogy élek! — Milyen időjárás van? — Az idő szép, rossz, hűvös, enyhe. — Az idő megváltozott; csunya, kellemes idő van. — Sem meleg, sem túlságosan hideg nincs; sáros, meleg, forró van; borus lesz (borul), jégesik, olvad (fölsenged), fagy. — El fogom vinni magammal az esernyőt, esni fog; villámlik, dörög, havaz, beborul. — Maradjon még egy kicsit; még korán van, nincs későn. — Vihart kapunk; már erős fürgeteg van. — A napok rövidülnek, itt az ideje, hogy menjünk (én, te, ő, mi, ti, ők, ön, önök). — Hány óra van? — Öt. — Az ég tiszta, nem ereszkedik köd. — Haza kell mennem. — Mivel indokolod ezt? — Óram megállt. — Öt perccel többet mutat, mint a tied. — Órad siet, késik. — Most ütött 10-et. — Egygyel többet olvastam. — Hány éves vagy? — Hány életévet számlálsz (birsz)? — Nem akarok arról semmit sem tudni, hallani.

Csókolom kezét kegyes urhölgyem, kisasszonyom. — Tegye meg ezt az örömet (örvendeztessen meg), ha tetszik önnek, ha oly jó volna. — Tanusítsa (tegye meg) nekem ezt a barátságot, ezt a tiszteletet; legyen ezen kegygyel (nyájassággal) irántam. — Parancsára. — Tegye meg nekem ezt a szivességet, kegyet;

kérem önt; kérem egész szivemből. — Megújítom sürgős kérésemet; ne tagadja meg kérésemet. — Nem csinálhatna nekem nagyobb örömet. — Egészen levagyok kötelezve. — Ezt köszönettel fogadom. — Viszontszolgálatra. — Nagyon hálás leszek. — Nyújtson alkalmat, hogy önnek is szolgálatot tehessek. — Számítson hálámra. — Lekötelez engem annál nagyobb hálára. — Nagyon le leszek önnek kötelezve ez ügyben (e miatt). — Ön mindig kegyes volt irántam. — Ön igen lekötelezne engem. — Ön igen szeretetre méltó volna, ha szives volna ezt megtenni. — Nem köszönhetem meg eléggé önnek. — Fogadja ezt hálám csekély jeleül. — Van szerencsém önnek a legalázatosabban köszönetet mondani. — Ön elhalmoz engem szivességekkel. — Ön igazán szives, udvarias. — Engedje meg, hogy egész hálámat kimutassam ön iránt. — Ön megelőz óhajaimban. — Isten fizesse meg önnek ezt. — A tisztelet, melyet irántam tanusít, tulságos nagy. — Én vagyok az, kinek kötelessége ezért köszönetet mondani. — Ön megszegyenít engem. — Ez új tanusága az ön baráti érzelmeinek. — Ezt nem lehet megtagadni. — Nem tudom, hogy viszonozzak ennyi (oly nagy) szivességet. — Ismered ezt az embert? — Oh igen.

*

1. *Jegyzet.* Több helyen a magyar nyelv rovására igyekeztem megközelíteni a volapük szöveget.

2. *Jegyzet.* Minden igaz volapükista — az 1887-iki müncheni kongresszus határozata szerint — lépjen be az egyetemes volapük-klubba. A ki ezen általános klub tagja, évenként 1 frankot (= 80 fillér = 50 kr.) tartozik fizetni a konstanzi volapük-büroba (Baden). Ezért megkapja tagsági oklevelét és évenként 5—10 kisebb irodalmi munkát. Jogában áll mindenkinek, ki az *egyetemes* világnyelvtársulatnak már tagja, valamely hazai vagy a konstanzi klubba is belépni.

Volapükabled 1887 N. 82. n. 1072.

Javitandók.

Lap.	Sor.	
17	14	dälobok
23	20	a hányszor
25	29	ugyanazt
29	18	szégyelhetné
29	29	egoloböv
31	16	li-labol
50	19	pädukoms
52	22	mödikumis
55	10	lafik
55	17	seistomsöv
59	25	noäti
65	1	lifoföd
68	2	lelafad
67	6	nakömöl

T. Ratkai, Szeged 1973